

Nezaměstnanost absolventů škol se středním a vyšším odborným vzděláním – 2013

Ing. Jany Burdová
Ing. Jiří Vojtěch

Praha 2013

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

OBSAH

1. Úvodní poznámky	3
2. Nezaměstnanost absolventů škol po nástupu hospodářské krize	5
3. Počty absolventů škol, počty nezaměstnaných absolventů škol, míra nezaměstnanosti absolventů škol	8
3.1 Počty absolventů škol	8
3.2 Celkový počet nezaměstnaných absolventů škol a jeho podíl na celkové nezaměstnanosti v zemi	9
3.3 Počty nezaměstnaných absolventů škol a používané definice absolventa – uchazeče o zaměstnání.....	11
3.4 Míra nezaměstnanosti absolventů škol	12
3.5 Míra nezaměstnanosti absolventů škol a úroveň dosaženého vzdělání	13
4. Struktura nezaměstnaných absolventů z hlediska úrovně vzdělání	14
4.1 Nezaměstnanost čerstvých absolventů škol	15
4.2 Nezaměstnanost absolventů středního vzdělání s výučním listem (kategorie vzdělání E, H)	17
4.2.1 Nezaměstnanost absolventů středního vzdělání s výučním listem (kategorie vzdělání H) .	19
4.2.2 Nezaměstnanost absolventů nižšího středního vzdělání s výučním listem (kategorie vzdělání E).....	21
4.3 Nezaměstnanost absolventů středního odborného vzdělání s maturitní zkouškou a odborným výcvikem (kategorie vzdělání L/0).....	23
4.4 Nezaměstnanost absolventů nástavbového vzdělání (kategorie vzdělání L/5)	25
4.5 Nezaměstnanost absolventů středního odborného vzdělání s maturitní zkouškou (kategorie vzdělání M).....	27
4.6 Nezaměstnanost absolventů vyššího odborného vzdělání (kategorie vzdělání N).....	30
4.7 Nezaměstnanost absolventů vysokoškolského magisterského vzdělání (kategorie T)	33
5. Struktura nezaměstnaných absolventů podle profesní skladby	35
6. Nezaměstnanost ekonomicky aktivního obyvatelstva a mladých lidí z hlediska vzdělání ..	37
7. Nezaměstnanost čerstvých absolventů škol v jednotlivých krajích	41
8. Závěr.....	45
9. Přílohy	49

Projekt je financován Evropským sociálním fondem a rozpočtem České republiky.

Nezaměstnanost absolventů škol se středním a vyšším odborným vzděláním – 2013

Ing. Jeny Burdová, Ing. Jiří Vojtěch

Vydal Národní ústav pro vzdělávání, školské poradenské zařízení a zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků, Praha 2013

Korektura: Oddělení pro publikační a informační činnost

1. Úvodní poznámky

Národní ústav pro vzdělávání (dříve Národní ústav odborného vzdělávání) již mnoho let každoročně připravuje zprávu o nezaměstnanosti absolventů středních škol se snahou podávat co nejpresnější informace o jejím stavu a vývoji. Pozornost je věnována zejména zachycení vývojových řad, možnosti srovnávání nových údajů s předchozími lety a porovnávání situace v jednotlivých kategoriích vzdělání.

Při statistickém sledování počtu nezaměstnaných absolventů škol se vychází z **definice** vymezené zákonem o zaměstnanosti (zákon č. 1/1991 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů), podle níž patří mezi absolventy – uchazeče o zaměstnání pouze ti nezaměstnaní absolventi, u nichž od úspěšného ukončení studia **uplynuly nejvýše dva roky**. Tato definice je pro účely statistického sledování plošně používána od roku 2005, bez ohledu na pozdější legislativní změny ve vymezení skupin ohrožených nezaměstnaností. Používání jednotné definice všemi regionálními pracovišti Úřadu práce zajišťuje jak vzájemnou porovnatelnost, tak také kontinuitu časových řad.

Zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ze dne 13. května 2004, již **pojem absolvent – uchazeč o zaměstnání nedefinuje**, ale vyčleňuje uchazeče, kterým je potřeba věnovat zvýšenou péči při zprostředkování zaměstnání. Až do roku 2008 do této skupiny patřili absolventi středních škol v rámci kategorie „fyzické osoby do 25 let věku“. Samostatně byli uváděni pouze absolventi vysokých škol po dobu dvou let po úspěšném ukončení studia, nejdéle však do 30 let věku. Po novele zákona o zaměstnanosti,¹ **která vstoupila v platnost 1. ledna 2009, již absolventi celkově nejsou vnímáni jako riziková skupina**, která by měla mít ztížený přechod na trh práce. **Zvýšená péče je od ledna 2009 věnována pouze mladým lidem do 20 let věku, což odpovídá maximálně době dvou let po ukončení středního vzdělání.**

Důsledky novely zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti (platné od 1. 1. 2009) pro absolventy škol:

Zvýšená péče při zprostředkování zaměstnání je poskytována mladým lidem pouze do 20 let věku (dříve do 25, u vysokoškoláků do 2 let od absolvování, nejdéle však do 30 let věku).

Doba studia (soustavné přípravy na budoucí povolání) se již nezapočítává do náhradní doby zaměstnání (do roku 2008 se studium započítávalo jako náhradní doba zaměstnání v délce 6 měsíců).

Za **dlouhodobě nezaměstnaného** je považován uchazeč o zaměstnání, který je veden v evidenci déle než 5 měsíců (dříve déle než 6 měsíců).

S uchazečem o zaměstnání, který je veden v evidenci nepřetržitě **déle než 5 měsíců**, vypracovává úřad práce **individuální akční plán** ke zvýšení možnosti uplatnění uchazeče o zaměstnání na trhu práce. Uchazeč o zaměstnání je povinen poskytnout součinnost úřadu práce při vypracování individuálního akčního plánu, jeho aktualizaci a vyhodnocování v termínech určených úřadem práce a plnit podmínky v něm stanovené. Odmítnutí uzavření individuálního akčního plánu nebo jeho neplnění ze strany uchazeče o zaměstnání je důvodem ukončení evidence (sankce 6 měsíců). (Dříve byl individuální akční plán zakotven pouze jako možnost, nyní je s nezaměstnanými, evidovanými déle než 5 měsíců, vypracováván vždy.)

Ve statistickém sledování jsou nadále ze strany úřadů práce a MPSV vykazovány **počty absolventů škol – uchazečů o zaměstnání**,² a to všech **do dvou let po ukončení školy**. Naopak, ke změně došlo ve sledování **dlouhodobě nezaměstnaných uchazečů o**

¹ Zákon čísla **382/2008 Sb.** novelizuje od 1. 1. 2009 zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů.

² Ve všech údajích o počtech absolventů škol – uchazečů o zaměstnání jsou zahrnováni pouze absolventi denní formy vzdělávání.

zaměstnání (a tedy i absolventů škol), kdy jsou za dlouhodobě nezaměstnané považováni uchazeči o zaměstnání, kteří jsou **v evidenci déle než pět měsíců**.

Snaha o získání co nejvýstižnějšího ukazatele – **míry nezaměstnanosti absolventů** – vedla k rozšíření statistického sledování v této oblasti. Kromě celkového počtu vycházejícího ze všech evidovaných uchazečů o zaměstnání jsou sledovány i počty absolventů – uchazečů o zaměstnání, kteří jsou „disponibilní“,³ a údaje o počtech „čerstvých“ absolventů – uchazečů o zaměstnání, tj. absolventů pouze z uplynulého školního roku.

V předkládané zprávě je v kapitole 3 problematika monitorování počtu nezaměstnaných absolventů a míry nezaměstnanosti vysvětlena podrobněji. Předem je nutné zdůraznit, že jako stěžejní údaje byly v této publikaci použity **počty „čerstvých“ absolventů – uchazečů o zaměstnání a hodnoty míry nezaměstnanosti „čerstvých“ absolventů, tedy absolventů, kteří své studium ukončili převážně v červnu 2012**. Tyto údaje jsou nejkorektnějším vyjádřením o nezaměstnanosti absolventů škol, protože nejsou zkresleny ani rozdílnými definicemi absolventů – uchazečů o zaměstnání, ani situací absolventů po uplynutí jednoho roku. V kapitole 4 jsou uváděny hodnoty míry nezaměstnanosti čerstvých absolventů – uchazečů o zaměstnání k 30. dubnu 2013 – podle skupin oborů v rámci jednotlivých kategorií vzdělání. V publikaci jsou za duben 2013 opět prezentovány údaje za čerstvé absolventy vysokých škol, které zde byly vždy uváděny doplňkově. S ohledem na nedostupnost dostatečně statisticky spolehlivých dat v loňském roce, která by věrohodně zachycovala situaci těchto absolventů na trhu práce, jsou letošní data porovnávána s údaji za duben 2011.

V podrobnějším členění podle jednotlivých oborů vzdělání je míra nezaměstnanosti čerstvých absolventů k dispozici v Informačním systému o uplatnění absolventů škol na trhu práce (ISA) na www.infoabsolvent.cz, v sekci Absolventi a trh práce, v tématu Zaměstnanost a nezaměstnanost na dynamické stránce **Míra nezaměstnanosti absolventů podle oborů vzdělání**.

V současné době je evidována **souběžná existence oborů staré a nové soustavy**. Pro konečné zpracování výsledků jsou proto **absolventi oborů staré soustavy pomocí převodníku začleněni jako absolventi oborů nové soustavy**. Tento postup je nutný i z důvodu, že vzhledem k možnosti náběhu nových oborů postupně ve dvou letech absolvují v jednom školním roce jak žáci oborů nové, tak staré soustavy, které mají v některých případech rozdílný, v jiných stejný název. Podobně se postupovalo i v případě slučování oborů nebo jejich převedení do jiné skupiny oborů či jiné kategorie, což je ale výjimečné.

Čtenáře je třeba upozornit na fakt, že v roce 2012, vlivem přechodu úřadu práce a MPSV na nový software, nebyly statistiky nezaměstnaných čerstvých absolventů k dispozici v obvyklém standardu. Zkreslujícím faktorem je rovněž zavedení státní maturitní zkoušky v roce 2011, v jehož důsledku se přibližně 15 procentům maturantů nepodařilo úspěšně absolvovat. V případě, že se zaevidovali jako uchazeči o zaměstnání, nejsou již vykazováni jako absolventi. **Vypočtené míry nezaměstnanosti čerstvých absolventů škol pro kategorie vzdělání a skupiny oborů vzdělání jsou proto za duben 2012 a 2013 méně přesné než obvykle**. Uvedené faktory způsobují **určité zkreslení v časových řadách**, na druhé straně je zřejmé, že **vzájemné porovnávání míry nezaměstnanosti mezi skupinami oborů v daném roce tím ovlivněno není**. Větší opatrnosti je třeba dbát při posuzování případů s malými počty absolventů, což ostatně platilo i v jiných letech.

Doplňkově jsou v kapitole 6 prezentována data Výběrového šetření pracovních sil 2012 týkající se nezaměstnanosti ekonomicky aktivního obyvatelstva a mladých lidí z hlediska vzdělání. V kapitole 7 jsou dále po roční odmlce opět publikovány míry nezaměstnanosti čerstvých absolventů škol v krajích z hlediska vzdělanostní a oborové struktury.

³ Jde o uchazeče o zaměstnání, kteří mohou bezprostředně nastoupit do zaměstnání při nabídce vhodného pracovního místa, tj. evidovaní nezaměstnaní, kteří nemají žádnou objektivní překážku pro přijetí do nového zaměstnání. Údaj o disponibilních absolventech zahrnuje absolventy škol, kteří dokončili studium v posledních dvou letech.

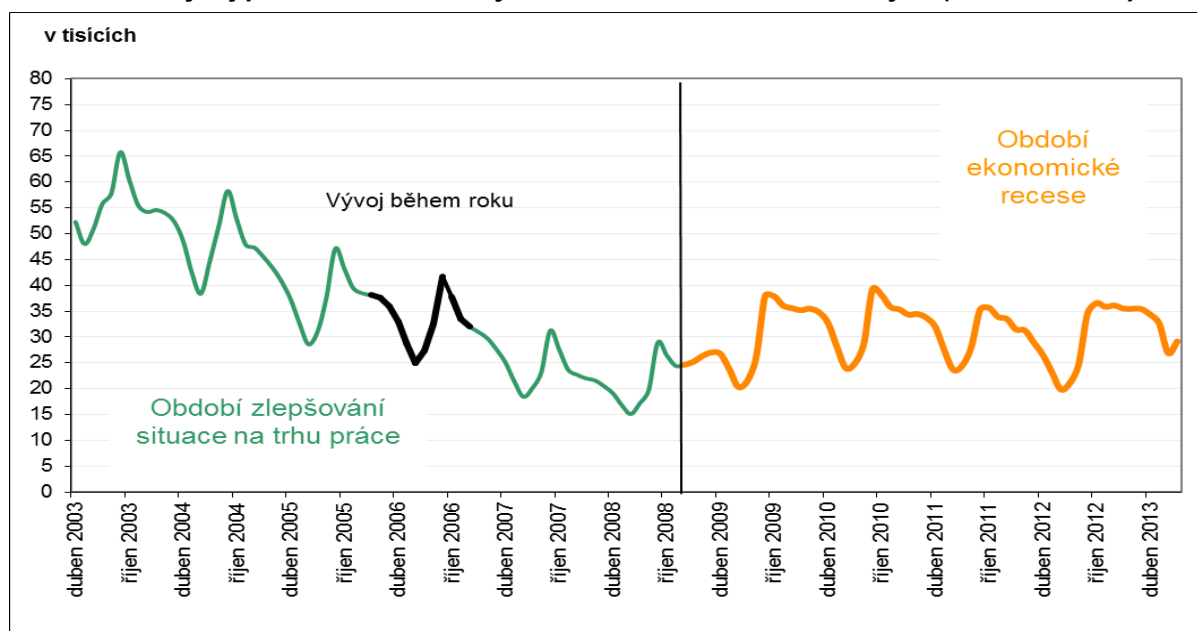
2. Nezaměstnanost absolventů škol po nástupu hospodářské krize

Nezaměstnanost absolventů škol je výrazně ovlivněna ekonomickou situací v zemi, celkovou nezaměstnaností, stavem nabídky volných pracovních míst a vztahem mezi poptávkou a nabídkou po pracovních silách. Důležitou roli rovněž sehrává vzdělanostní a oborová struktura absolventů škol.

Absolventi vždy tvořili jednu z rizikových skupin ekonomicky aktivních obyvatel, která se hůře uplatňuje na trhu práce.⁴ Vůči ostatním uchazečům o zaměstnání jsou znevýhodněni nedostatkem praxe, chybějícími pracovními návyky a minimem zkušeností. Přesto, že se v období před nástupem hospodářské krize a následné recese jejich situace výrazně zlepšila, míra nezaměstnanosti absolventů škol byla a stále je vyšší než celková míra nezaměstnanosti v ekonomice.

V České republice míra nezaměstnanosti od svého **vrcholu v devadesátých letech** rok od roku postupně **klesala až na téměř zanedbatelnou úroveň v polovině roku 2008**. V nízké míře nezaměstnanosti absolventů, která byla zaznamenána ve statistikách vycházejících z dat k 30. dubnu 2008, se projevil několik let trvající velký zájem zaměstnavatelů o absolventy technických oborů i postupně se zvyšující počet absolventů přecházejících do terciárního vzdělávání. Podniky ochotněji přijímaly absolventy, míra nezaměstnanosti absolventů škol se začala přibližovat míře nezaměstnanosti lidí s praxí. Řada firem a oborových svazů si stěžovala na nedostatek kvalifikovaných pracovních sil, nedostatek absolventů učebních oborů. Nedostatek kvalifikovaných pracovních sil se stal limitujícím faktorem pro rozvoj řady strojírenských a stavebních firem. Firmy se začaly aktivněji zapojovat do vzdělávacího procesu a řada z nich navázala užší spolupráci se školami (formou organizování praxí pro učně, poskytnutím moderního technického vybavení pro praktický výcvik ve školách, organizováním exkurzí a účastí na dnech otevřených dveří a veletrzích pracovních příležitostí), či přímo podpořila učně v určitých oborech, aby získala potenciální zaměstnance pro doplnění stavu zaměstnanců a náhradu zkušených pracovníků odcházejících do důchodu.

Obrázek 2.1 Vývoj počtu nezaměstnaných absolventů škol a mladistvých (4/2003–7/2013)

⁴ Novelou zákona o zaměstnanosti (platnou od ledna 2009) jsou do rizikové skupiny nezaměstnaných, kterým je nutné věnovat zvýšenou péči při zprostředkovávání zaměstnání, řazeni pouze mladí lidé do 20 let věku. (Ještě v roce 2008 náležela zvýšená péče všem mladým do 25 let věku a absolventům vysokých škol do 30 let, nejdéle však 2 roky od úspěšného ukončení studia.)

Na snižování nezaměstnanosti absolventů v letech 2003–2008 měla vliv především zlepšující se ekonomická situace ČR. Tempo růstu HDP České republiky bylo stabilní a v porovnání s vyspělými členskými státy Evropské unie i velmi rychlé (zhruba dvojnásobné oproti průměru EU 15). Vznikaly desetitisíce nových pracovních míst, především ve zpracovatelském průmyslu, a to hlavně díky přílivu zahraničních investic. Značný podíl na statistickém snižování počtu nezaměstnaných absolventů měly rovněž: **změna metodiky jejich sledování** (změna definice absolventa – uchazeče o zaměstnání⁵) a **legislativní změna v nároku na podporu v nezaměstnanosti u absolventa**,⁶ vliv mělo i **zrušení základní vojenské služby**. Dalším příznivým jevem bylo **rozšíření nabídky terciárního vzdělávání**, díky němuž mají absolventi v posledních letech více možností pokračovat ve studiu.

Tento příznivý vývoj se však náhle změnil s nástupem **ekonomické krize**, která měla za následek prudký pokles tempa hospodářského růstu. To se během zimy 2008/9 zpomalilo natolik, že řada firem musela přejít k propouštění zaměstnanců, aby udržela svou pozici na trhu v době počínající ekonomické krize. Úřady práce zaznamenaly prudký nárůst počtu registrovaných nezaměstnaných. Ekonomický zvrat se zřetelně projevil rovněž v počtech nezaměstnaných absolventů, které měly do té doby, po šesti let trvale klesající tendenci. **Nástupem ekonomické krize (čili od podzimu 2008) byl pravidelný cyklický vývoj počtu nezaměstnaných absolventů narušen.**

Příchod ekonomické krize potvrdil, že **nelze přizpůsobovat vzdělávací nabídku a směřovat žáky základních škol do konkrétních oborů podle aktuálních potřeb trhu práce** a také podle ekonomické situace. Důležité je umožnit žákům studovat obory, o které se sami zajímají a pro něž mají nejlepší předpoklady. V případě přílišné snahy o ovlivnění vzdělanostní struktury z pozice státu striktními omezeními by hrozil problém větší míry neshody mezi vystudovaným oborem vzdělání a skutečně vykonávaným zaměstnáním, který by se projevil nárůstem požadavků na rekvalifikace a tím i vyšší potřebou prostředků ze státního rozpočtu. Je zřejmé, že stát nemůže za podnikatelskou sféru rozhodovat a ovlivňovat vzdělanostní strukturu, zejména odborného vzdělávání, neboť potřeba kvalifikované pracovní síly úzce souvisí s jejími podnikatelskými záměry, především dlouhodobými. Doporučení pro vzdělávací politiku, vyplývající z aktuální situace, je v první řadě přizpůsobovat vzdělávací systém tak, aby produkoval absolventy široce uplatnitelné na trhu práce, flexibilní, samostatné, vybavené co nejširším okruhem kompetencí, zejména pak klíčových⁷ (přenositelných), schopné a ochotné se dále vzdělávat. Dalším doporučením je podpořit možnosti zájemců o zvýšení úrovně dosaženého vzdělání zvětšením prostupnosti vzdělávacího systému, rozšířením přístupu k terciárnímu vzdělávání a podporou celoživotního učení.

S přílivem nové vlny čerstvých absolventů škol v létě 2009 počty nezaměstnaných absolventů dramaticky stouply a vzhledem k nepříznivé situaci na trhu práce byl proces absorpce v té době mnohem pozvolnější než v předkrizových letech. Průběh absorpce absolventů v roce 2010 a 2011 byl rovněž velmi pozvolný, ale přesto začal naznačovat příznivější vyhlídky. **Údaje o nezaměstnanosti zatím poslední vlny čerstvých absolventů (2012-13) vypovídají o výrazném zhoršení absorpce.** Lze konstatovat, že jen nepatrný počet absolventů (200 absolventů) od září 2012 do dubna 2013 našel práci. Jde o velmi nepříznivý stav, který poukazuje na fakt, že kdo nenašel zaměstnání ihned po škole, zůstal bez práce prakticky po celé období do dubna 2013.

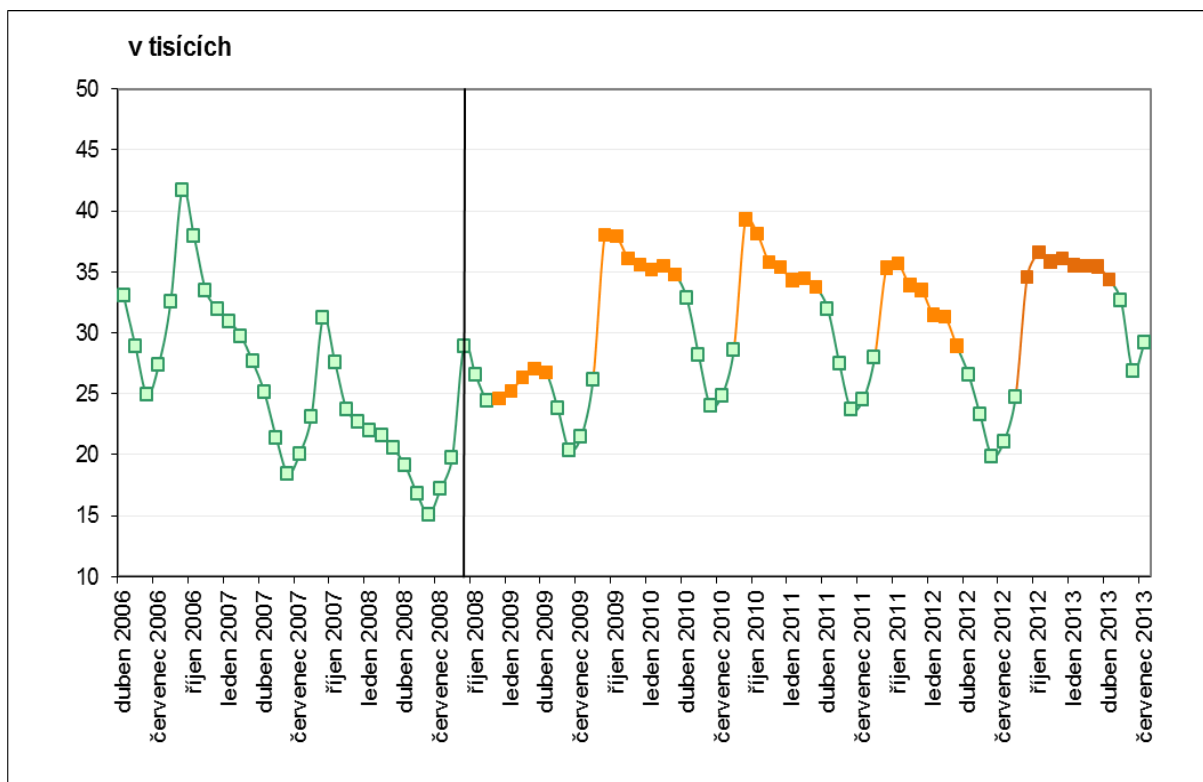
⁵ Tento faktor ovlivňoval počty nezaměstnaných absolventů do roku 2005.

⁶ Podpora může být přiznána pouze uchazečům o zaměstnání, kteří v posledních třech letech vykonávali zaměstnání nebo jinou výdělečnou činnost alespoň 6 měsíců, tzn., že absolventi ztratili automatický nárok na podporu v nezaměstnanosti.

⁷ Mezi klíčové kompetence patří komunikační dovednosti, schopnost práce s informacemi, s výpočetní technikou, jazykové znalosti, ochota učit se a celá řada sociálních kompetencí (schopnost řešit problém, rozhodovat se, nést zodpovědnost, být adaptabilní a flexibilní, schopnost týmové práce a schopnost vést).

Přítom situace je pro absolventy zdánlivě příznivá vlivem hned několika **faktorů**, a to zejména **demografického vývoje** (pokles celkového počtu absolventů), **rozšiřujícího se přístupu k terciárnímu vzdělávání**, který vede ke zvyšování podílu absolventů pokračujících ve studiu, a **zavedení státní maturitní zkoušky na jaře 2011**.

Obrázek 2.2 Vývoj počtu nezaměstnaných absolventů škol a mladistvých (4/2006–7/2013)

Při porovnávání počtu nezaměstnaných absolventů v roce 2012 a 2013 s předchozími roky je nutné si uvědomit, že **zavedení státní maturitní zkoušky na jaře 2011 mělo vliv na data týkající se počtu absolventů a počtu nezaměstnaných absolventů – “maturantů” všech kategorií vzdělání (K, M, L/0, L/5).**

Mladí lidé, kterým se nepodařilo studium úspěšně ukončit složením státní maturitní zkoušky, začali mít značné potíže s nalezením pracovního uplatnění. Někteří setrvali ve školském systému (opakováním ročníku, přestupem do méně náročného oboru), mnozí se stali nezaměstnanými. **Ti z nich, kteří se evidovali na úřadech práce, nejsou vykazováni mezi nezaměstnanými absolventy, neboť je za absolventy střední školy nebylo možné považovat.** Statut absolventa získají jen ti, kteří studia střední školy úspěšně dokončili a jsou maximálně 2 roky po úspěšném ukončení studia. Pokud je lhůta dvou let od úspěšného ukončení základní školy překročena a státní maturitní zkouška nebyla úspěšně složena, stávají se mladí lidé ve většině případů pracovníky se základním vzděláním. Vezmeme-li v úvahu, že maturitní zkouškou neprošli spíše slabší žáci, u kterých bychom mohli předpokládat, že by se mezi nezaměstnanými absolventy ocitli spíše než tzv. jedničkáři, přibyla v letošním roce velká skupina nezaměstnaných mladých lidí bez praxe a pouze se základním vzděláním (resp. s vyučením v případě studentů nástavbových oborů). Podle údajů MŠMT z celkového počtu žáků maturitních ročníků v roce 2011 neuspělo i po opravných zkouškách nebo zkoušky vůbec nekonalo celkem 14,4 %, což představuje asi 13 000 žáků, v roce 2012 pak asi 11 000 žáků.

3. Počty absolventů škol, počty nezaměstnaných absolventů škol, míra nezaměstnanosti absolventů škol

K pochopení problematiky nezaměstnanosti absolventů škol a jejího monitorování je třeba se seznámit se základními pojmy a faktory, které s tímto tématem neodmyslitelně souvisejí. V rámci této kapitoly je proto věnována pozornost ukazatelům nezaměstnanosti absolventů škol a faktorům, které nezaměstnanost absolventů škol ovlivňují.

3.1 Počty absolventů škol

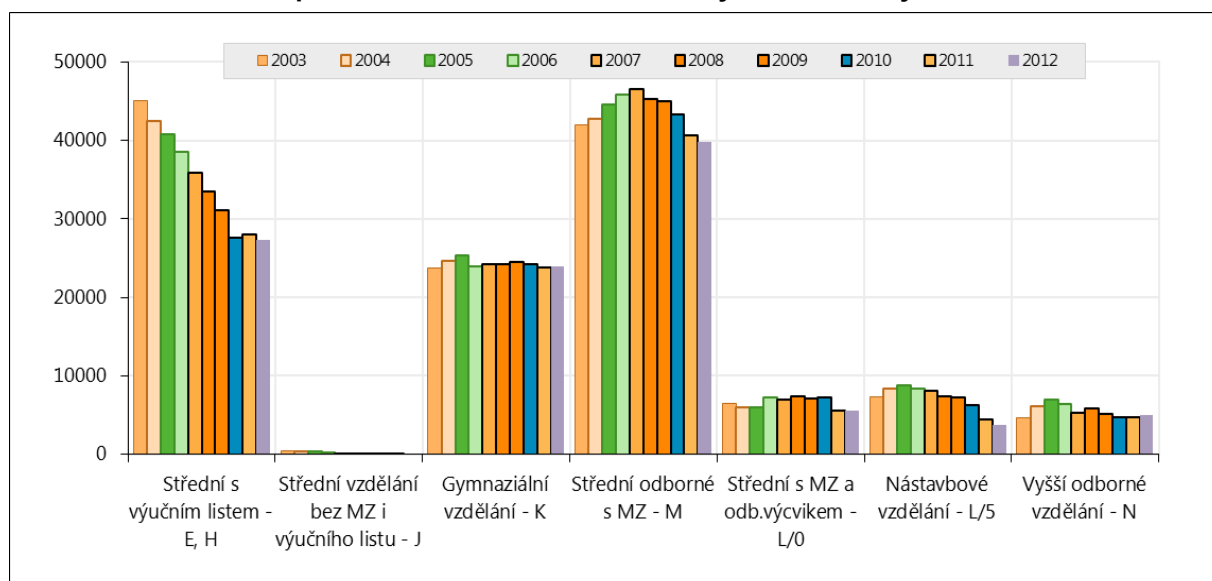
Počty absolventů škol byly uváděny ve statistických výkazech zpracovávaných Ústavem pro informace ve vzdělávání, nyní MŠMT, přičemž sběr údajů se provádí každoročně na podzim. Vývoj počtů absolventů ovlivňuje jak počty nezaměstnaných absolventů, tak následně i míru nezaměstnanosti absolventů.

Do roku 2003 byly nejvyšší počty absolventů zaznamenávány u absolventů oborů středního vzdělání s výučním listem. V následujících letech snižující se počet těchto absolventů a naopak zvyšující se počet absolventů oborů středního odborného vzdělání s maturitou vedl postupně ke změně ve struktuře absolventů středních škol. **Od roku 2004 až do současnosti jsou vykazovány nejvyšší počty absolventů u oborů středního odborného vzdělání s maturitní zkouškou.**

Celkový počet absolventů (žáků) středních škol se vlivem demografického vývoje populace neustále snižuje (viz tabulka 3.1). **Z dlouhodobého hlediska je pokles počtu absolventů patrný u většiny kategorií vzdělání. Výjimkou jsou pouze absolventi gymnaziálního vzdělávání,** kteří jsou systematicky připravováni pro studium na vyšších odborných a vysokých školách.

V roce 2012 ukončilo denní studium celkem 100 315 absolventů středních škol.⁸ Největší počet představovali absolventi oborů středního odborného vzdělání s maturitou (39 825, 41,2 %). S téměř třináctitisícovým odstupem následovali absolventi oborů středního vzdělání s výučním listem (27 310, 28,3 %). Třetí nejpočetnější skupinu tvořili absolventi gymnázií (23 888, 24,7 %); dále pak následovali absolventi oborů středního odborného vzdělání s maturitou a odborným výcvikem (5 524, 5,7 %), absolventi vyšších odborných škol – bez konzervatoří (4 926) a absolventi oborů nástavbového vzdělání (3 727). Tradičně nejnižší byl počet absolventů středního vzdělání bez maturity i výučního listu (41).

Obrázek 3.1 Přehled o počtech absolventů středních a vyšších odborných škol

⁸ Viz tab. 3.1 Celkem SŠ + L/5

Celkový počet absolventů středních škol byl v roce 2012 zhruba o osm tisíc nižší než v roce 2010 (pokles o 7,7 %). **Snížení počtu absolventů nastalo u absolventů středního vzdělání s maturitní zkouškou. Významným faktorem této situace bylo zavedení státní maturitní zkoušky na jaře 2011**, která vedla k nižší úspěšnosti maturantů u závěrečných zkoušek (více viz kap. 2). Opatření se nejmarkantněji odrazilo na absolventech kategorie vzdělání L/0 (absolventi středního odborného vzdělání s maturitou a odborným výcvikem) a L/5 (absolventi nástavbového vzdělání). Počty absolventů středního vzdělání s výučním listem se de facto nezměnily.

Tabulka 3.1 Počty absolventů škol 2003–2012

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Střední s výučním listem - E, H	45 048	42 421	40 752	38 559	35 802	33 547	31 082	27 558	27 972	27 310
Střední vzdělání bez MZ i výučního listu - J	429	322	340	205	112	63	57	46	59	41
Gymnaziální vzdělání - K	23 659	24 694	25 309	24 001	24 193	24 284	24 499	24 198	23 862	23 888
Střední odborné s MZ - M	41 987	42 687	44 581	45 872	46 511	45 298	44 980	43 372	40 679	39 825
Střední s MZ a odb.výcvikem - L/0	6 420	5 962	6 008	7 200	6 933	7 367	7 161	7 241	5 607	5 524
CELKEM	117 543	116 086	116 990	115 837	113 551	110 559	107 779	102 415	98 179	96 588
Nástavbové vzdělání - L/5	7 272	8 332	8 790	8 306	8 142	7 369	7 266	6 253	4 422	3 727
Vyšší odborné vzdělání - N	4 701	6 075	7 025	6 338	5 310	5 774	5 186	4 663	4 657	4 926

N - bez konzervatoří

3.2 Celkový počet nezaměstnaných absolventů škol a jeho podíl na celkové nezaměstnanosti v zemi

Počty nezaměstnaných absolventů jsou v obecné rovině dlouhodobě sledovány úřady práce a vykazovány MPSV v měsíčních statistikách nezaměstnanosti. Detailněji je tato cílová skupina dále monitorována v pololetních statistikách absolventů, a to vždy k 30. září a k 30. dubnu příslušného roku. Hodnoty ze září jsou vždy vyšší, protože v této době dochází ke kumulaci nezaměstnaných absolventů. Hodnoty z dubna lépe zachycují situaci absolventů na trhu práce, neboť představují určitý rovnovážný stav, kdy v průběhu několika předchozích měsíců již došlo k absorpci absolventů z června předchozího roku trhem práce.

V této kapitole jsou používány celkové (měsíční) počty nezaměstnaných absolventů škol, zjišťované MPSV pro statistické účely. Jedná se o absolventy a mladistvé, kteří úspěšně ukončili studium v posledních dvou letech předcházejících okamžiku zjišťování.

Celkový počet nezaměstnaných absolventů (a rovněž i podíl počtu nezaměstnaných na celkové nezaměstnanosti) a jeho vývoj je ovlivněn řadou faktorů:

- **Úrovní celkové nezaměstnanosti**, kdy absolventi škol jsou nepříznivým vývojem na trhu práce ohrožováni nezaměstnaností více než ostatní pracovníci a kdy rostoucí celková nezaměstnanost vede k rostoucí nezaměstnanosti absolventů škol, přičemž její úroveň je vždy vyšší než průměrná míra nezaměstnanosti.
- **Cyklem školního roku**, kdy se počet absolventů hledajících práci každoročně začne zvyšovat v červnu s koncem školního roku. Svého maxima dosahuje v září, od října se postupně opět snižuje a minimální hodnoty dosahuje v dubnu a květnu.
- **Požadavkem několikaleté praxe** ze strany zaměstnavatelů. Na rozdíl od ostatních absolventů škol na trhu práce nedisponují dostatečnými praktickými zkušenostmi.

- V některých případech **nesprávnou volbou další vzdělávací cesty absolventů základní škol, způsobenou nesprávným odhadem budoucí situace na trhu práce nebo náhlým obratem v hospodářském vývoji zvoleného odvětví nebo oboru činnosti.**
- **Rozšířením nabídky terciárního vzdělávání,** díky němuž absolventi mají v posledních letech více možností pokračovat ve studiu.
- **Demografickým vývojem,** který znamená snižování počtu žáků a absolventů ve vzdělávací sféře.
- **Zavedením státní maturitní zkoušky,** která způsobila pokles počtu absolventů s maturitní zkouškou.

Vývoj počtu nezaměstnaných absolventů v podstatě kopíruje ekonomický vývoj v ČR. Do roku 2008 se počet nezaměstnaných absolventů (stejně jako celkový počet nezaměstnaných) znatelně snižoval. Příkladem může být září 2006, kdy na úřadech práce bylo zaregistrováno 41 722 absolventů, zatímco o dva roky později, v září 2008, jen 28 885 nezaměstnaných absolventů. S příchodem hospodářské krize a následné recese se vážně omezil zájem zaměstnavatelů o absolventy škol, zejména o absolventy středního vzdělání s výučním listem, který byl v době vrcholící prosperity přímo enormní. Nastal výrazný pokles nabídky volných míst, který šance absolventů na získání pracovního uplatnění snížil. V následujících letech 2009 a 2010 docházelo k nárůstu počtu nezaměstnaných absolventů, např. v září 2010 bylo evidováno 39 312 nezaměstnaných absolventů škol. Po zřejmém postupném zlepšování situace absolventů přicházejících na trh práce (v období 2010 – 3. čtvrtletí 2012) došlo ve 4. čtvrtletí 2012 k velmi výraznému zhoršení, kdy absolventi evidovaní na úřadech práce od září 2012 nacházejí pracovní uplatnění jen minimálně a zůstávají nezaměstnanými i v dubnu 2013.

Tabulka 3.2 Počet nezaměstnaných absolventů včetně mladistvých (v tis.) a podíl absolventů na celkové nezaměstnanosti (v %) v jednotlivých měsících let 2007 – 2013

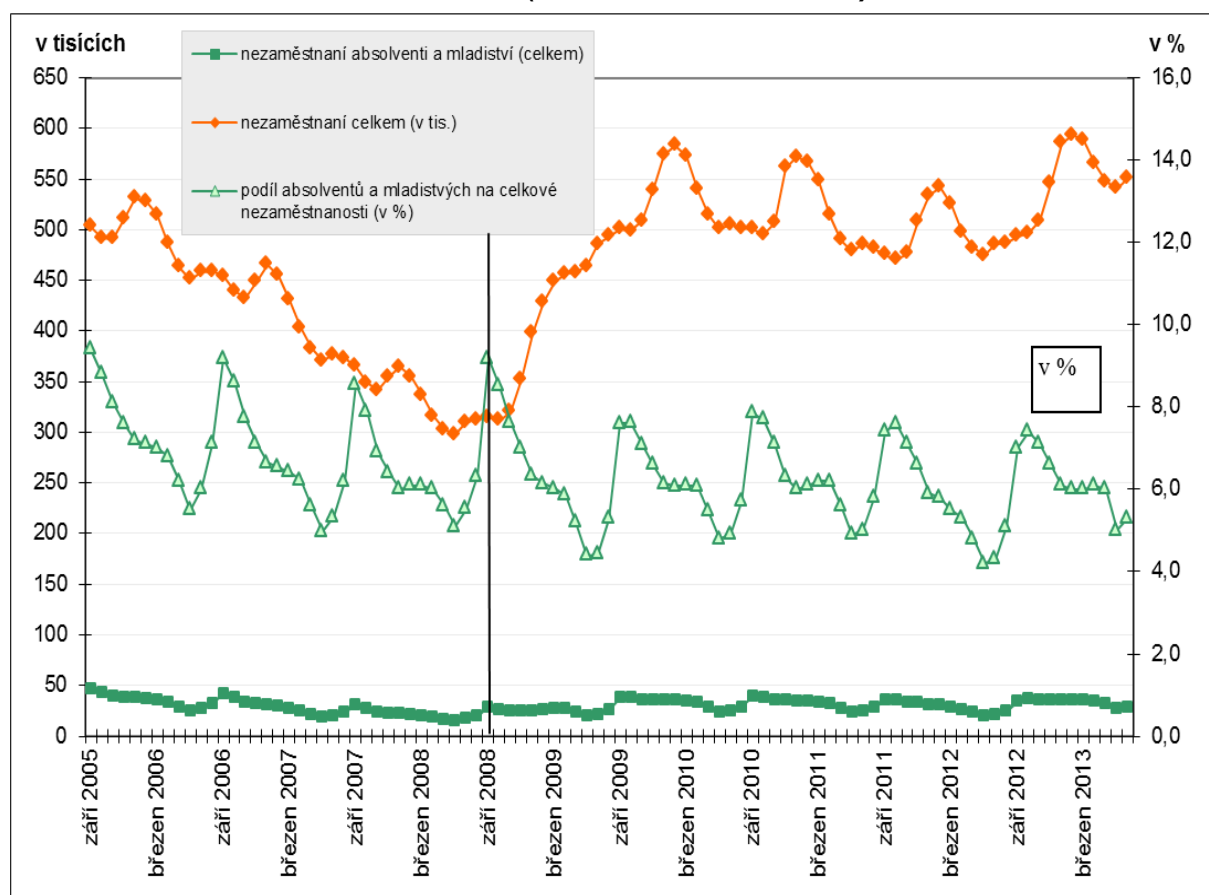
	Počet nezaměstnaných absolventů a mladistvých (v tisících)							Podíl absolventů a mladistvých na celkové nezaměstnanosti (v %)						
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
leden	31,0	22,0	25,2	35,2	34,3	31,5	35,5	6,7	6,0	6,3	6,1	6,0	5,9	6,1
únor	29,7	21,6	26,4	35,5	34,5	31,3	35,5	6,5	6,1	6,1	6,1	6,1	5,8	6,0
březen	27,6	20,5	27,0	34,9	33,8	28,9	35,4	6,4	6,1	6,0	6,1	6,2	5,5	6,0
duben	25,1	19,1	26,7	32,8	32,0	26,6	34,4	6,2	6,0	5,9	6,1	6,2	5,3	6,1
květen	21,4	16,8	23,8	28,2	27,5	23,2	32,6	5,6	5,6	5,2	5,5	5,6	4,8	6,0
červen	18,4	15,1	20,3	24,0	23,7	19,9	26,9	5,0	5,1	4,4	4,8	4,9	4,2	5,0
červenec	20,1	17,2	21,5	24,9	24,5	21,0	29,1	5,3	5,5	4,4	4,9	5,0	4,3	5,3
srpen	23,1	19,7	26,1	28,6	28,0	24,7		6,2	6,3	5,3	5,7	5,8	5,1	
září	31,2	28,9	38,0	39,3	35,3	34,6		8,6	9,2	7,6	7,9	7,4	7,0	
říjen	27,6	26,5	38,0	38,1	35,7	36,6		7,9	8,5	7,6	7,7	7,6	7,4	
listopad	23,7	24,4	36,1	35,8	33,9	35,9		6,9	7,6	7,1	7,1	7,1	7,1	
prosinec	22,7	24,6	35,6	35,4	33,5	36,1		6,4	7,0	6,6	6,3	6,6	6,6	
Průměr za celý rok	25,1	21,4	28,7	32,7	31,4	29,2		6,5	6,6	6,0	6,2	6,2	5,8	

	Počet nezaměstnaných absolventů a mladistvých (v tisících)							Podíl absolventů a mladistvých na celkové nezaměstnanosti (v %)						
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
duben	25,1	19,1	26,7	32,8	32,0	26,6	34,4	6,2	6,0	5,9	6,1	6,2	5,3	6,1
září	31,2	28,9	38,0	39,3	35,3	34,6		8,6	9,2	7,6	7,9	7,4	7,0	
Průměr za celý rok	25,1	21,4	28,7	32,7	31,4	29,2		6,5	6,6	6,0	6,2	6,2	5,8	

Průměrný podíl absolventů na celkové nezaměstnanosti má z dlouhodobého pohledu v podstatě lehce klesající tendenci. V roce 2007 se absolventi podíleli na celkové nezaměstnanosti v průměru 6,5 %, o šest let později v roce 2012 - 5,8 %.⁹

Následující obrázek ukazuje vývoj hodnot podílu absolventů a mladistvých na celkové nezaměstnanosti (v procentech) v posledních osmi letech, zřejmé jsou i cyklické výkyvy v počtu nezaměstnaných absolventů (počty jsou udávány v tisících) a jejich odraz v hodnotách podílů.

Obrázek 3.2 Vývoj počtu nezaměstnaných absolventů, nezaměstnaných celkem a podílu absolventů na celkové nezaměstnanosti (září 2005 – červenec 2013)

3.3 Počty nezaměstnaných absolventů škol a používané definice absolventa – uchazeče o zaměstnání

V současné době MPSV monitoruje tři ukazatele počtu nezaměstnaných absolventů.

1. „Všichni evidovaní absolventi – uchazeči o zaměstnání“

Mezi „absolventy – uchazeče o zaměstnání“ podle definice z roku 2005 používané MPSV již **pouze pro statistické účely** patří uchazeči o zaměstnání – fyzické osoby do 25 let věku, kteří mají nejvýše dva roky od ukončení školy, absolventi vysokých škol pak nejdéle do 30 let věku. **Data tohoto ukazatele byla prezentována v předchozích částech publikace.**

Zkušenosti ze zpracovávání dat o nezaměstnanosti absolventů získávaných na základě výše uvedených skutečností vedly od roku 2000 k produkci nových dat – počtu disponibilních nezaměstnaných absolventů a počtu nezaměstnaných „čerstvých“ absolventů (viz níže).

⁹ Průměrný celkový počet nezaměstnaných v ČR v roce 2007 činil 388,9 tis osob. V roce 2012 se jednalo o 505,9 tis. nezaměstnaných.

2. „Disponibilní“ nezaměstnaní absolventi

Počet disponibilních nezaměstnaných absolventů představuje počty „všech absolventů – uchazečů o zaměstnání“ očištěné o ty, kteří nemohou ihned nastoupit do zaměstnání.¹⁰

3. Nezaměstnaní „čerství“ absolventi

Nutnost korektnějšího porovnání míry nezaměstnanosti absolventů vedla k používání údajů zahrnujících nezaměstnané „čerstvé“ absolventy, mezi něž patří pouze ti, kteří úspěšně ukončili školu v období od 1. května předcházejícího roku do 30. dubna roku zjišťování (tedy ti, kteří ukončili studium v uplynulých dvanácti měsících před okamžikem zjišťování a byli evidováni na úřadu práce k 30. dubnu 2013).

Údaje o nezaměstnanosti absolventů zahrnující absolventy posledního roku („čerstvé“ absolventy) jsou v současné době nejvhodnější pro posuzování situace absolventů škol, protože **tímto způsobem lze nejkorektněji stanovit míru nezaměstnanosti. Proto analýzy v dalších kapitolách této studie vycházejí z těchto hodnot.**

V následujících dvou tabulkách jsou pro možnost porovnání zaznamenány „Všichni evidovaní absolventi – uchazeči o zaměstnání“ a Nezaměstnaní „čerství“ absolventi podle kategorií vzdělání (dubnové hodnoty). Od roku 2008 jsou zde počty absolventů kategorie vzdělání L/0 a L/5 uváděny zvlášť.

Tabulka 3.3 Počet všech evidovaných nezaměstnaných absolventů

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Střední s výučním listem - E, H	11 296	7 074	4 463	8 178	10 073	8 970	7 505	10 688
Střední s MZ a odb.výcvikem - L/0	3 270	2 624	875	1 354	1 841	1 897	1 195	1 493
Nástavbové vzdělání - L/5			1 104	1 656	2 395	2 047	1 382	1 610
Střední odborné s MZ - M	7 928	5 877	4 349	5 902	7 514	7 823	5 950	8 489
Gymnaziální vzdělání - K	1 699	1 216	902	913	1 189	1 222	1 090	1 466
Vyšší odborné vzdělání - N	897	676	463	585	679	676	515	791

Tabulka 3.4 Počet nezaměstnaných „čerstvých“ absolventů

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Střední s výučním listem - E, H	6 402	4 049	2 487	4 512	6 030	5 162	4 678	7 483
Střední s MZ a odb.výcvikem - L/0	2 069	1 726	523	776	1 214	1 161	695	1 068
Nástavbové vzdělání - L/5			652	965	1 577	1 291	780	1 105
Střední odborné s MZ - M	4 905	3 575	2 637	3 554	4 779	4 965	3 680	5 895
Gymnaziální vzdělání - K	1 118	768	615	587	735	781	739	971
Vyšší odborné vzdělání - N	678	443	316	392	462	438	367	584

3.4 Míra nezaměstnanosti absolventů škol

Nejčastěji prezentovanými ukazateli uplatnitelnosti absolventů škol jsou absolutní počty uchazečů o zaměstnání (nezaměstnaných absolventů) a míra nezaměstnanosti. Oba ukazatele lze považovat za velmi důležité.

Objektivní posouzení nezaměstnanosti absolventů by se mělo opírat především o hodnoty míry nezaměstnanosti absolventů.¹¹ **Míra nezaměstnanosti absolventů** je dána poměrem **počtu absolventů – uchazečů o zaměstnání** (nezaměstnaných absolventů) konkrétního druhu přípravy (kategorie vzdělání), skupiny oborů či oboru vzdělání

¹⁰ Jde o uchazeče o zaměstnání, kteří mohou bezprostředně nastoupit do zaměstnání při nabídce vhodného pracovního místa, tj. evidovaní nezaměstnaní, kteří nemají žádnou objektivní překážku pro přijetí zaměstnání. Za disponibilní se nepovažují uchazeči o zaměstnání ve vazbě, ve výkonu trestu, uchazeči v pracovní neschopnosti, uchazeči, kteří jsou zařazeni na rekvalifikační kurzy nebo uchazeči, kteří vykonávají krátkodobé zaměstnání, a dále uchazeči, kteří pobírají peněžitou pomoc v mateřství nebo kterým je poskytováno hmotné zabezpečení po dobu mateřské dovolené.

¹¹ Někdy jsou uváděny pouze počty nezaměstnaných absolventů bez ohledu na množství absolventů, kteří se v odpovídajícím druhu přípravy či oboru připravují. To vede k tomu, že jsou jako problémové označovány ty skupiny oborů, ve kterých se připravují největší počty absolventů a kde jsou logicky následně i vysoké počty nezaměstnaných.

k celkovému příslušnému **počtu absolventů** (tj. zaměstnaných, nezaměstnaných i pokračujících v dalším vzdělávání) v daném druhu přípravy (kategorii vzdělání), v dané skupině oborů či v daném oboru vzdělání. **Hodnota míry nezaměstnanosti vyjadřuje, kolik procent absolventů dané skupiny oborů zůstane bez zaměstnání.**¹²

Míru nezaměstnanosti „čerstvých“ absolventů lze v současné době považovat za nej přesnější dostupný ukazatel nezaměstnanosti absolventů.

Míra nezaměstnanosti všech absolventů (všichni absolventi – uchazeči o zaměstnání) je někdy používána pro zachování dlouhodobého časového porovnání. V následujících dvou tabulkách jsou zaznamenány oba uvedené ukazatele podle kategorií vzdělání (dubnové hodnoty).

Tabulka 3.5 Míra nezaměstnanosti „čerstvých“ absolventů

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Střední s výučním listem - E, H	15,7%	10,5%	6,9%	13,4%	19,4%	18,7%	16,7%	27,4%
Střední s MZ a odb.výcvikem - L/0	14,0%	11,1%	7,5%	10,5%	17,0%	16,0%	12,4%	19,3%
Nástavbové vzdělání - L/5			8,0%	13,1%	21,7%	20,6%	17,6%	29,6%
Střední odborné s MZ - M	11,0%	7,8%	5,7%	7,8%	10,6%	11,4%	9,0%	14,8%
Gymnaziální vzdělání - K	4,4%	3,2%	2,5%	2,4%	3,0%	3,2%	3,1%	4,1%
Vyšší odborné vzdělání - N	9,1%	6,6%	6,0%	6,8%	8,9%	9,4%	7,9%	11,9%

Tabulka 3.6 Míra nezaměstnanosti všech absolventů

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Střední s výučním listem - E, H	13,6%	8,9%	6,0%	11,8%	15,6%	15,3%	13,5%	19,3%
Střední s MZ a odb.výcvikem - L/0	11,2%	8,7%	6,2%	9,5%	12,7%	13,2%	9,3%	13,2%
Nástavbové vzdělání - L/5			6,7%	10,7%	16,4%	15,1%	12,9%	19,8%
Střední odborné s MZ - M	9,1%	6,5%	4,7%	6,4%	8,3%	8,9%	7,1%	10,6%
Gymnaziální vzdělání - K	3,4%	2,5%	1,9%	1,9%	2,4%	2,5%	2,3%	3,1%
Vyšší odborné vzdělání - N	6,4%	4,8%	4,0%	5,3%	6,2%	6,9%	5,5%	8,3%

Míra nezaměstnanosti absolventů maturitních oborů je v dubnu 2012 a 2013 ovlivněna **zavedením státní maturitní zkoušky na jaře 2011**, která vedla k nižší úspěšnosti žáků u maturity. Menší počet absolventů škol se nerovnoměrně odrazil i ve snížení počtu nezaměstnaných absolventů středního vzdělání s maturitní zkouškou (důvody viz kap. 2). Při porovnání dubnových hodnot 2012 a 2013 s předchozími roky je třeba si uvědomit, že **míra nezaměstnanosti absolventů středního vzdělání s maturitní zkouškou je poněkud snížena** (do jaké míry bohužel není zjištělné). Tato situace se projevila především u kategorie vzdělání L/0 (absolventi středního odborného vzdělání s maturitou a odborným výcvikem) a L/5 (absolventi nástavbového vzdělání), které přesto v letošním roce zaznamenaly výrazný nárůst míry nezaměstnanosti.

3.5 Míra nezaměstnanosti absolventů škol a úroveň dosaženého vzdělání

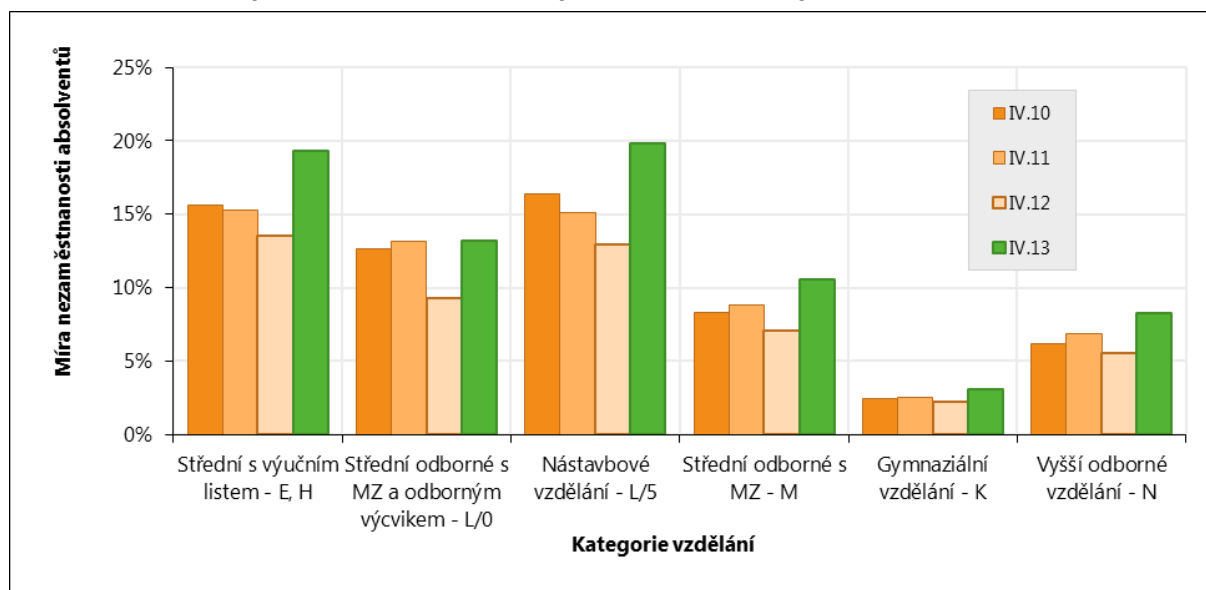
Srovnáme-li vyhlídky absolventů na uplatnění na trhu práce podle úrovně vzdělání, je jak v dlouholetém pohledu, tak i podle zkušeností z naprosté většiny evropských zemí zřejmé, že existuje **přímá závislost mezi úrovní vzdělání a možností získání zaměstnání**, naopak nepřímá závislost se ukazuje mezi úrovní vzdělání a mírou nezaměstnanosti. Tento vztah je patrný i z obr. 3.3 a 3.4, kde jsou uvedeny hodnoty míry nezaměstnanosti absolventů v dubnových a zářijových hodnotách. Postavení absolventů gymnázií je v tomto srovnání atypické, vzhledem k tomu, že téměř všichni přecházejí do terciárního vzdělávání.

V dubnu tohoto roku dosahovala **míra nezaměstnanosti všech evidovaných absolventů** středního vzdělání s výučním listem 19,3 %, u absolventů nástavbového vzdělání 19,8 %, u absolventů středního odborného vzdělání s maturitou a odborným

¹² Námitka, že jsou zahrnuti do propočtů i ti, kdo odcházejí studovat na vyšší odborné či vysoké školy, je oprávněná, nicméně stejným způsobem jsou ovlivněny i absolutní počty nezaměstnaných. Přesný počet absolventů, kteří skutečně přejdou na trh práce a získají nebo hledají pracovní uplatnění, je statisticky obtížně kvantifikovatelný.

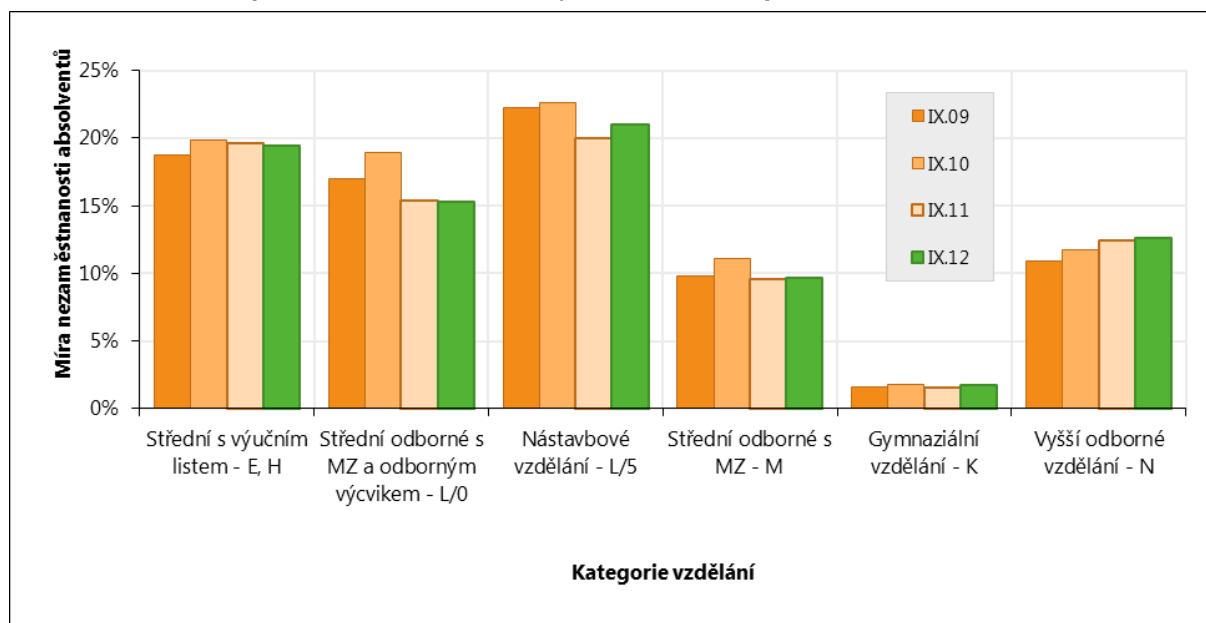
výcvikem 13,2 %, u absolventů středního odborného vzdělání s maturitou 10,6 %, u absolventů gymnázií 3,1 % a u absolventů vyšších odborných škol 8,3 %.

Obrázek 3.3 Vztah míry nezaměstnanosti a úrovně dosaženého vzdělání absolventů, kteří ukončili studium v posledních dvou letech (duben 2010 – 2013)

Jedná se o míru nezaměstnanosti absolventů, kteří ukončili studium v posledních dvou letech.

Obrázek 3.4 Vztah míry nezaměstnanosti a úrovně dosaženého vzdělání absolventů, kteří ukončili studium v posledních dvou letech (září 2009 – 2012)

4. Struktura nezaměstnaných absolventů z hlediska úrovně vzdělání

Podle platného školského zákona rozlišujeme absolventy škol na absolventy se základním, středním, vyšším a vysokoškolským vzděláním. Střední vzdělání se podle školského zákona člení pouze na tři stupně: „**střední vzdělání**“, kam spadají absolventi oborů dříve používaných kategorií vzdělávání (KKOV) D a J, „**střední vzdělání s výučním listem**“, kam se řadí absolventi kategorií E a H a „**střední vzdělání s maturitní zkouškou**“, kam náleží absolventi původních kategorií K, L/0, L/5 a M. Protože členění absolventů podle nového školského zákona je z pohledu analýz postavení absolventů na trhu práce příliš

obecné, používáme pro naše účely poněkud podrobnější členění, odpovídající dále uvedeným kategoriím vzdělání:

Absolventi středního vzdělání s výučním listem – jde o absolventy učebních oborů, kteří se připravovali v tříletých (téměř 90 %) nebo dvouletých učebních oborech. Po jejich absolvování získali výuční list; jsou připraveni pro uplatnění v dělnických a řemeslných profesích a pro převážně manuální a obslužné činnosti v oblasti služeb. V dalším textu a tabulkách pro tyto absolventy používáme označení „**absolventi středního vzdělání s výučním listem (kategorie vzdělání E, H)**“. Vzhledem k výrazným rozdílům v hodnotách míry nezaměstnanosti kategorií E a H jsou uváděny i jejich samostatné analýzy, kde jsou absolventi jednotlivých kategorií označeni jako „**absolventi nižšího středního vzdělání s výučním listem (kategorie vzdělání E)**“ a „**absolventi středního vzdělání s výučním listem (kategorie vzdělání H)**“.

Absolventi středního vzdělání s maturitní zkouškou a odborným výcvikem – jde o absolventy, kteří se připravovali ve vzdělávacích programech odpovídajících dřívějším čtyřletým studijním oborům SOU. Jejich absolvováním získali maturitní vysvědčení, součástí vzdělávání byl i odborný výcvik, takže jsou vlastně i vyučeni, i když výuční list nedostávají; jsou připraveni pro náročné dělnické práce nebo činnosti v oblasti služeb, mají předpoklady pro výkon nižších řídicích funkcí. Alternativní označení absolventů v publikaci je „**absolventi středního (odborného) vzdělání s MZ a odborným výcvikem (kategorie vzdělání L/0)**“.

Absolventi středního vzdělání s maturitní zkouškou a odborným výcvikem – jde o absolventy středního vzdělání s maturitní zkouškou, kteří se vyučili v tříletém učebním oboru a po vyučení vystudovali v nástavbovém studiu pro absolventy učebních oborů. Alternativně je používáno označení „**absolventi nástavbového vzdělání (kategorie vzdělání L/5)**“. Tito absolventi bývají prezentováni společně s kategorií vzdělání L/0 pod jednotným názvem kategorie vzdělání L.

Absolventi středního vzdělání bez maturitní zkoušky i výučního listu (kategorie vzdělání J) – jde o absolventy nematuritních oborů neposkytujících vyučení, kteří se připravovali ve dvouletých studijních oborech, po jejich absolvování získali vysvědčení o závěrečné zkoušce a střední odborné vzdělání. Podíl této přípravy je velmi malý, v dalším textu a tabulkách se jimi vzhledem k jejich malému počtu nezabýváme.

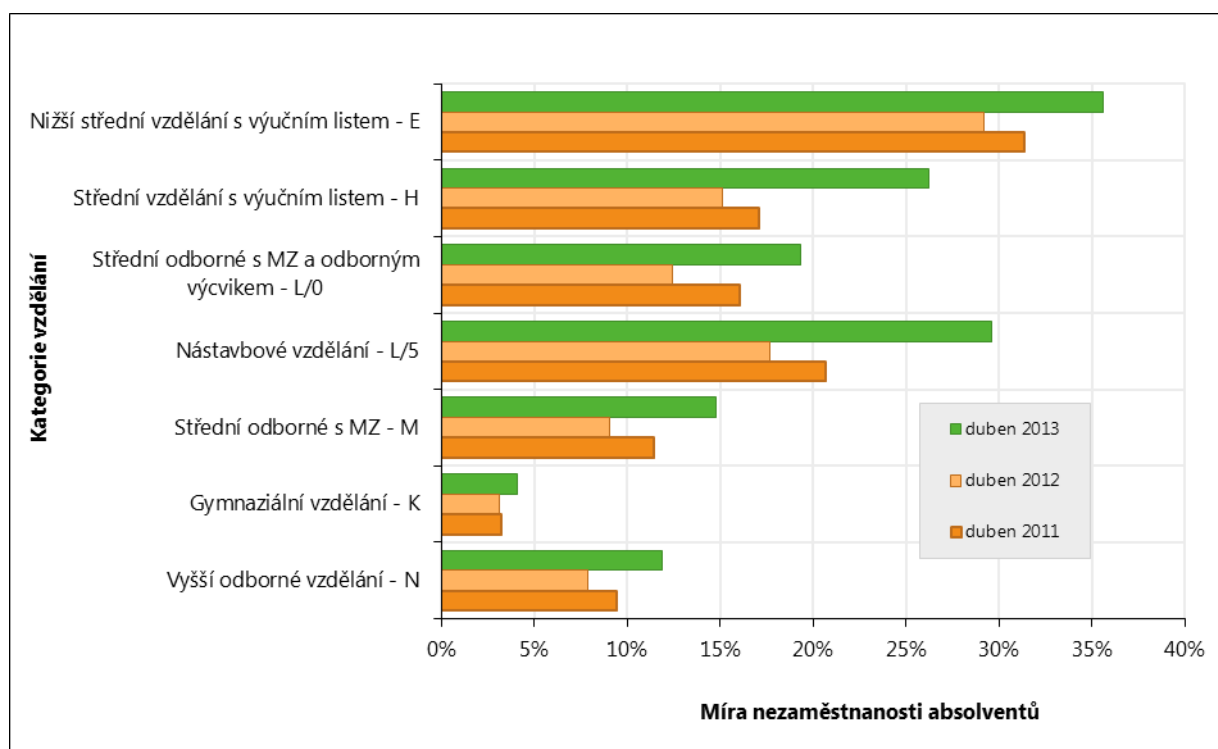
Absolventi středního odborného vzdělání s maturitní zkouškou, kteří se připravovali ve čtyřletých oborech dříve označovaných jako studijní obory středních odborných škol (SOŠ) a po absolvování získali maturitní vysvědčení. Jde o úplné střední odborné vzdělání ukončené maturitou, jehož součástí není odborný výcvik. V dalším textu a v tabulkách pro ně používáme označení „**absolventi středního odborného vzdělání s maturitní zkouškou (kategorie vzdělání M)**“, případně hovoříme o „**absolventech maturitních oborů SOŠ**“.

Absolventi středního vzdělání s maturitní zkouškou, získanou v oborech gymnázií, kteří se připravovali ve čtyřletých i víceletých oborech gymnázií. Alternativní označení absolventů v publikaci je „**absolventi gymnázií nebo absolventi gymnaziálního vzdělání (kategorie vzdělání K)**“.

4.1 Nezaměstnanost čerstvých absolventů škol

Zbývající část této kapitoly se soustředí na čerstvé absolventy škol a jejich úspěšnost při hledání uplatnění na trhu práce. Veškeré zde uvedené počty a míry nezaměstnaných absolventů se týkají stavu k 30. dubnu 2013. Právě dubnové hodnoty nejlépe shrnují, jak se absolventům, kteří ukončili studium v průběhu roku 2012, podařilo nalézt uplatnění na trhu práce. Někteří začali samostatně podnikat, jiní byli přijati jako zaměstnanci v domácích i zahraničních firmách a veřejných institucích – před přílivem další vlny nových maturantů a vyučených z května a června letošního roku.

Obrázek 4.1 Míra nezaměstnanosti absolventů v ČR podle kategorií vzdělání, duben 2011, 2012 a 2013

Z porovnání dubnových hodnot míry nezaměstnanosti čerstvých absolventů¹³ za poslední dva roky je patrné, že se situace absolventů výrazně zhoršila. Po zřejmém postupném zlepšování situace absolventů přicházejících na trh práce v letech 2010 a 2011 došlo v roce 2012 k velmi výraznému zhoršení, kdy absolventi evidovaní na úřadech práce v září 2012 ani do dubna 2013 nenacházejí pracovní uplatnění a zůstávají stále nezaměstnanými. Situace je přitom pro absolventy zdánlivě příznivá kombinací několika faktorů: demografického vývoje (pokles celkového počtu absolventů), rozšiřujícího se přístupu k terciárnímu vzdělávání, který vede ke zvyšování podílu absolventů pokračujících ve studiu, a v neposlední řadě můžeme značný vliv připsat i zavedení státní maturitní zkoušky (více viz kap. 2). Toto opatření ovlivnilo maturanty všech kategorií vzdělání. Nejvýrazněji se uvedená skutečnost odrazila u kategorie vzdělání L/0 (absolventů středního odborného vzdělání s maturitou a odborným výcvikem) a L/5 (absolventů nástavbového vzdělání), kde měli mladí lidé nejčastěji problém úspěšně složit státní maturitní zkoušku.

Stejně jako v dubnu 2012 byla **nejvyšší míra nezaměstnanosti** zaznamenána u **absolventů s nižší úrovní vzdělání** a u **absolventů nástavbového vzdělání** (29,6 %, což je dáno především tím, že studenti nástavbového vzdělání mají vyšší očekávání o svém pracovním uplatnění a platovém ohodnocení po získání maturitní úrovně vzdělání).

Míra nezaměstnanosti absolventů **nižšího středního vzdělání s výučním listem** kategorie E je tradičně nejvyšší (35,6 %) a za stávajících ekonomických podmínek je jejich uplatňování na trhu práce velmi obtížné. V porovnání s předchozím rokem byl u těchto absolventů zaznamenán významný nárůst nezaměstnanosti (o 6,3 p. b.). Výrazně vzrostla míra nezaměstnanosti **absolventů středního vzdělání s výučním listem** v kategorii H¹⁴ (na 26,2 %; o 11,1 p. b.).

¹³ Za **čerstvé nezaměstnané absolventy** se považují ti uchazeči o zaměstnání, kteří úspěšně ukončili studium nejdéle před 12 měsíci. V případě hodnot z dubna 2013, z nichž vychází tato analýza, se jedná o absolventy, kteří ukončili studium po 1. květnu 2012 (včetně).

¹⁴ Před pěti lety byla nezaměstnanost vyučených, především v technických oborech, na rekordně nízké úrovni. Dokonce se přibližovala míře nezaměstnanosti čerstvých absolventů středního odborného vzdělání s maturitní zkouškou (kategorie vzdělání M).

Významný nárůst byl patrný i u **absolventů středního odborného vzdělání s maturitou a odborným výcvikem** kategorie L/0 (na 19,3 %; o 6,9 p. b.) a u **absolventů nástavbového vzdělání** kategorie L/5 (na 29,6 %; o 12 p. b.).

Míra nezaměstnanosti absolventů **gymnaziálního vzdělávání** kategorie K se meziročně zvýšila o 1 p. b. na 4,1 %. Ve srovnání s ostatními kategoriemi vzdělání je situace u absolventů gymnázií relativně stabilní. Téměř všichni gymnazisté pokračují ve studiu na vysoké škole nebo na VOŠ, což odpovídá i charakteru a cílům všeobecné přípravy během středoškolského studia, a to se projevuje nízkou hodnotou míry nezaměstnanosti.

Výraznější meziroční nárůst míry nezaměstnanosti je patrný u absolventů **vyšších odborných škol** (11,9 %; nárůst o 4 p. b.) a **maturitních oborů kategorie M** (14,8 %; nárůst o 5,8 p. b.).

Tabulka 4.1 Míra nezaměstnanosti čerstvých absolventů podle kategorií vzdělání, duben 2013

Kategorie vzdělání	Počet absolventů (2012)	Počet nezaměstnaných absolventů (duben 2013)	Míra nezaměstnanosti absolventů v % (duben 2013)	Srovnání s dubnem 2012
Střední odborné s výučním listem - E, H	27310	7483	27,4%	10,7 p.b.
Nižší střední odborné vzdělání - E	3368	1198	35,6%	6,3 p.b.
Střední odborné s výučním listem - H	23942	6280	26,2%	11,1 p.b.
Střední odborné s MZ a odborným výcvikem - L/0	5531	1068	19,3%	6,9 p.b.
Nástavbové vzdělání - L/5	3727	1105	29,6%	12,0 p.b.
Střední odborné s MZ - M	39825	5895	14,8%	5,8 p.b.
Gymnaziální vzdělání - K	23888	971	4,1%	1,0 p.b.
Vyšší odborné vzdělání - N	4926	584	11,9%	4,0 p.b.

p. b. – procentní bod

4.2 Nezaměstnanost absolventů středního vzdělání s výučním listem (kategorie vzdělání E, H)

Skupinu absolventů středního vzdělání s výučním listem tvoří na trhu práce absolventi běžných učebních oborů kategorie H a absolventi učebních oborů kategorie E. Obory kategorie E připravují mladé lidi pro méně náročná dělnická povolání, délka studia je většinou tři roky (pak je součástí kódu oboru E/0), výjimečně dva (kód oboru obsahuje E/5). Jde o obory vzdělání vhodné pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami, míra nezaměstnanosti těchto absolventů je vysoká, v dubnu letošního roku činila 35,6 %. Celkový počet absolventů této skupiny oborů v roce 2012 byl 3 368.

Většina absolventů středního vzdělání s výučním listem prochází vzděláváním v oborech kategorie H (v roce 2012 to bylo 23 942 absolventů). Jde o klasické vyučení v učebních oborech středních odborných učilišť, doba přípravy je obvykle tři roky (H/0), výjimečně dva roky (H/5). Absolventi tříletých oborů mohou pokračovat v nástavbovém studiu k získání maturitní úrovně. Míra nezaměstnanosti těchto absolventů v dubnu 2013 dosahovala 26,2 %.

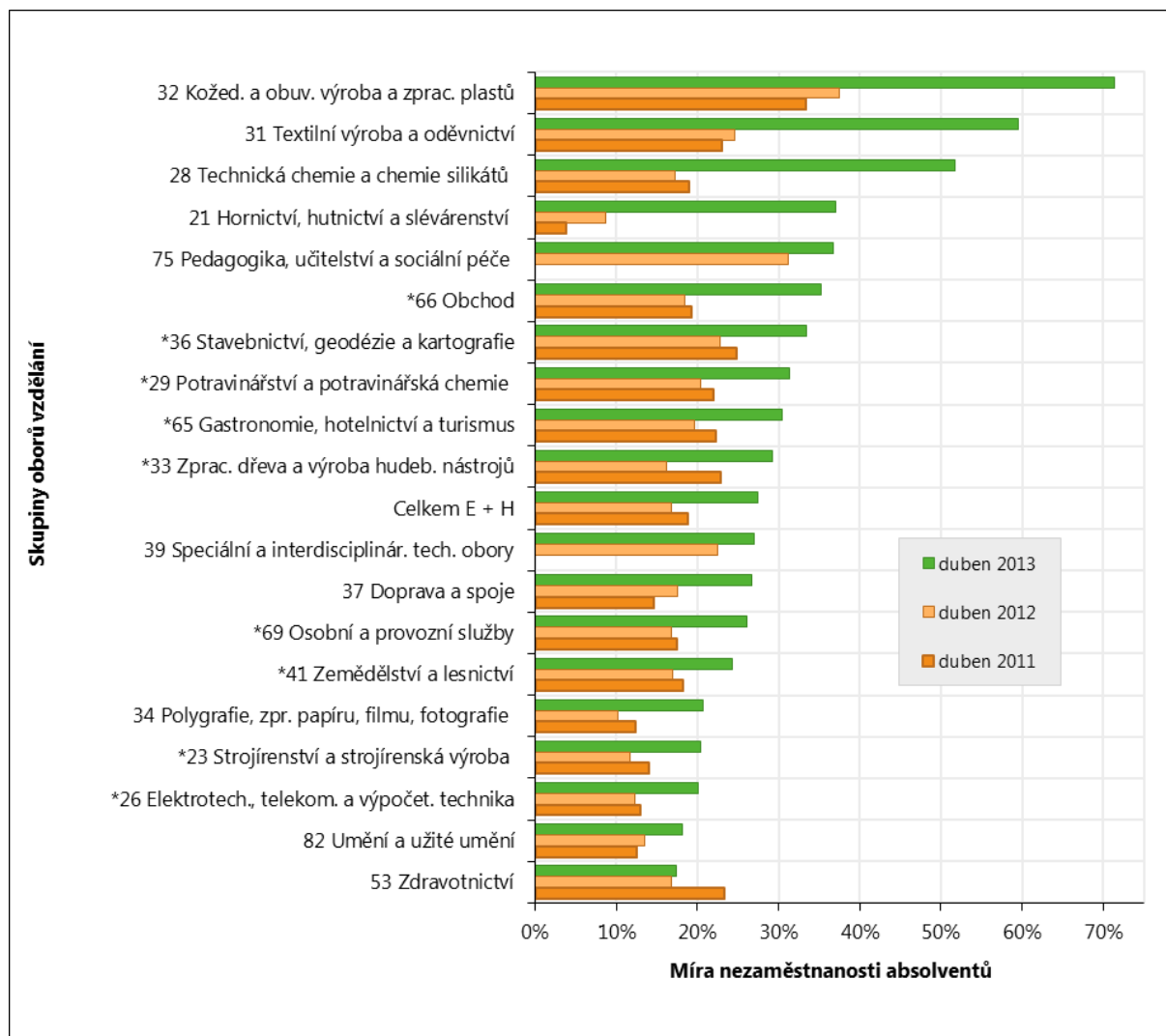
Absolventi středního vzdělání s výučním listem kategorie H mají výrazně nižší míru nezaměstnanosti než absolventi nižšího středního vzdělání s výučním listem v kategorii E. Počet absolventů vyučených v kategorii H však mnohonásobně převyšuje počet absolventů v kategorii E. Vliv vyšší nezaměstnanosti absolventů kategorie E na míru nezaměstnanosti všech absolventů středního vzdělání s výučním listem kategorie (E+H) tedy není výrazný, tyto hodnoty se příliš neliší od míry nezaměstnanosti absolventů kategorie H.

Od roku 2003 do roku 2010 docházelo k postupnému poklesu počtu absolventů kategorie E+H. Ze 45 048 v roce 2003 na 27 558 v roce 2010.¹⁵ Poslední údaje z roku 2011 a 2012 vykazují určitou stabilitu – 27 972 a 27 310 absolventů (z toho 87,7 % tvoří absolventi kategorie H). **Nejvíce absolventů** středního vzdělání s výučním listem (kategorie E+H)

¹⁵ Důvodem byl zejména snižující se zájem mladých lidí o učební obory.

ukončilo studium ve skupinách oborů 23 Strojírenství a strojírenská výroba (24,3 %), 65 Gastronomie, hotelnictví, turismus (20,1 %), 36 Stavebnictví, geodézie a kartografie (10,1 %), 26 Elektrotechnika, telekomunikace a výpočetní technika (9,3 %), 69 Osobní a provozní služby (9,2 %), 41 Zemědělství a lesnictví (7,8 %), 33 Zpracování dřeva a výroba hudebních nástrojů (5,8 %), 66 Obchod (5,6 %) a 29 Potravinářství a potravinářská chemie (4,5 %); z výše uvedených skupin oborů vzdělání vycházelo 96,7 % absolventů kategorie E+H.

Obrázek 4.2 Míra nezaměstnanosti absolventů: střední vzdělání s výučním listem, duben 2011, 2012 a 2013, skupiny oborů kategorie E a H

* Označení skupin oborů vzdělání, které měly v roce 2012 v dané kategorii vzdělání více než 1 200 absolventů.

Míra nezaměstnanosti absolventů středního vzdělání s výučním listem (kategorie E+H) v dubnu 2013 činila 27,4 %. Z dat za duben 2012 a 2013 vyplývá, že růst míry nezaměstnanosti absolventů kategorie E+H je velmi výrazný. Celkově u této kategorie vzdělání došlo meziročně k nárůstu (o 10,7 p. b.) a počet nezaměstnaných absolventů činil 7 483 (pro srovnání v roce 2012 - 4 678). Jako u všech kategorií došlo k výraznému zhoršení, každý čtvrtý vyučený absolvent zůstává bez pracovního uplatnění.

Nejnižší míru nezaměstnanosti mají vyučení v oborech 53 Zdravotnictví (17,3 %) a 82 Umění a užité umění (18,2 %). Ze všech silně zastoupených skupin učebních oborů jsou to 26 Elektrotechnika, telekomunikační a výpočetní technika (20,0 %) a 23 Strojírenství a strojírenská výroba (20,4 %), obě jsou výrazně pod průměrem za kategorii E+H (27,4 %). V obou skupinách oborů přitom došlo k poměrně výraznému navýšení proti minulému roku (o 7,7, resp. 8,7 p. b.).

Nejvyšší míru nezaměstnanosti měli čerství absolventi oborů náležících do skupin 32 Kožedělná a obuvnická výroba a zpracování plastů (71,4 %), 31 Textilní výroba a oděvnictví (59,5 %) a 28 Technická chemie a chemie silikátů (51,7 %). Ze silně zastoupených skupin čerstvých absolventů **vysoká míra nezaměstnanosti** je patrná zejména ve skupině 66 Obchod (35,3 %, nárůst o 16,9 p. b.), 36 Stavebnictví, geodézie a kartografie (33,4 %, nárůst o 10,6 p. b.) a za ní další 29 Potravinářství a potravinářská chemie (31,4 %, nárůst o 11,1 p. b.).

Ve skupině stavebnictví se stále nedaří dojít k lepšímu umístění, i když zaměstnavatelé neustále požadují zvýšení počtu absolventů. Od roku 2009 je rozvoj stavebnictví znatelně ovlivněn hospodářskou krizí. Pro odvětví je charakteristické zaměstnávání levné pracovní síly ze zahraničí a zaměstnávání pracovníků načerno, kde někteří z nich mohou být zároveň evidováni na úřadech práce jako nezaměstnaní. Stavebnictví všeobecně sice patří k těm, v nichž zkušení řemeslníci nalézají uplatnění relativně snadno, ale čerstvé absolventy znevýhodňuje nedostatek praxe a skutečnost, že firmy raději tradičně využívají zahraničních pracovníků.

Celkový nárůst míry nezaměstnanosti vyučených absolventů činil 10,7 p. b. v průměru za všechny skupiny oborů. Jeho rozložení nebylo mezi jednotlivými skupinami oborů rovnoměrné. Ve většině významných skupin učebních oborů míra nezaměstnanosti čerstvých absolventů oproti loňskému dubnu výrazně vzrostla.

Nejvýraznější nárůst míry nezaměstnanosti byl zaznamenán u skupin s nižšími počty absolventů: 31 Textilní výroba a oděvnictví (o 35,0 p. b., ze 24,6 %), 32 Kožedělná a obuvnická výroba a zpracování plastů (o 33,9 p. b., ze 37,5 %), 28 Technická chemie a chemie silikátů (o 34,5 p. b., ze 17,2 %) a 21 Hornictví, hutnictví a slévárenství (o 28,3 p. b., z 8,7 %). Z početnějších ve skupině 66 Obchod (16,9 p. b. z 18,4 %).

Nejmenší nárůst míry nezaměstnanosti byl zaznamenán u skupin s nižšími počty absolventů: 53 Zdravotnictví (0,6 p. b.), 39 Speciální a interdisciplinární technické obory (4,5 p. b.), 82 Umění a užité umění (4,7 p. b.) a 75 Pedagogika, učitelství a sociální péče (5,6 p. b.). Z početnějších u skupiny 41 Zemědělství a lesnictví (7,3 p. b.).

4.2.1 Nezaměstnanost absolventů středního vzdělání s výučním listem (kategorie vzdělání H)

V letech 2003 – 2011 docházelo k postupnému poklesu počtu absolventů kategorie H. Z 31 754 vyučených v roce 2007 na 24 766 v roce 2011.¹⁶ Poslední údaje z roku 2012 vykazují 23 942 absolventů. **Nejvíce absolventů** středního vzdělání s výučním listem (kategorie H) ukončilo studium ve skupinách oborů 23 Strojírenství a strojírenská výroba (24,3 %), 65 Gastronomie, hotelnictví a turismus (20,1 %), 36 Stavebnictví, geodézie a kartografie (10,1 %), 26 Elektrotechnika, telekomunikační a výpočetní technika (9,3 %), 69 Osobní a provozní služby (9,2 %), 41 Zemědělství a lesnictví (7,8 %), 33 Zpracování dřeva a výroba hudebních nástrojů (5,8 %), 66 Obchod (5,6 %) a 29 Potravinářství a potravinářská chemie (4,5 %); z výše uvedených skupin oborů vzdělání vycházelo 96,7 % absolventů kategorie H.

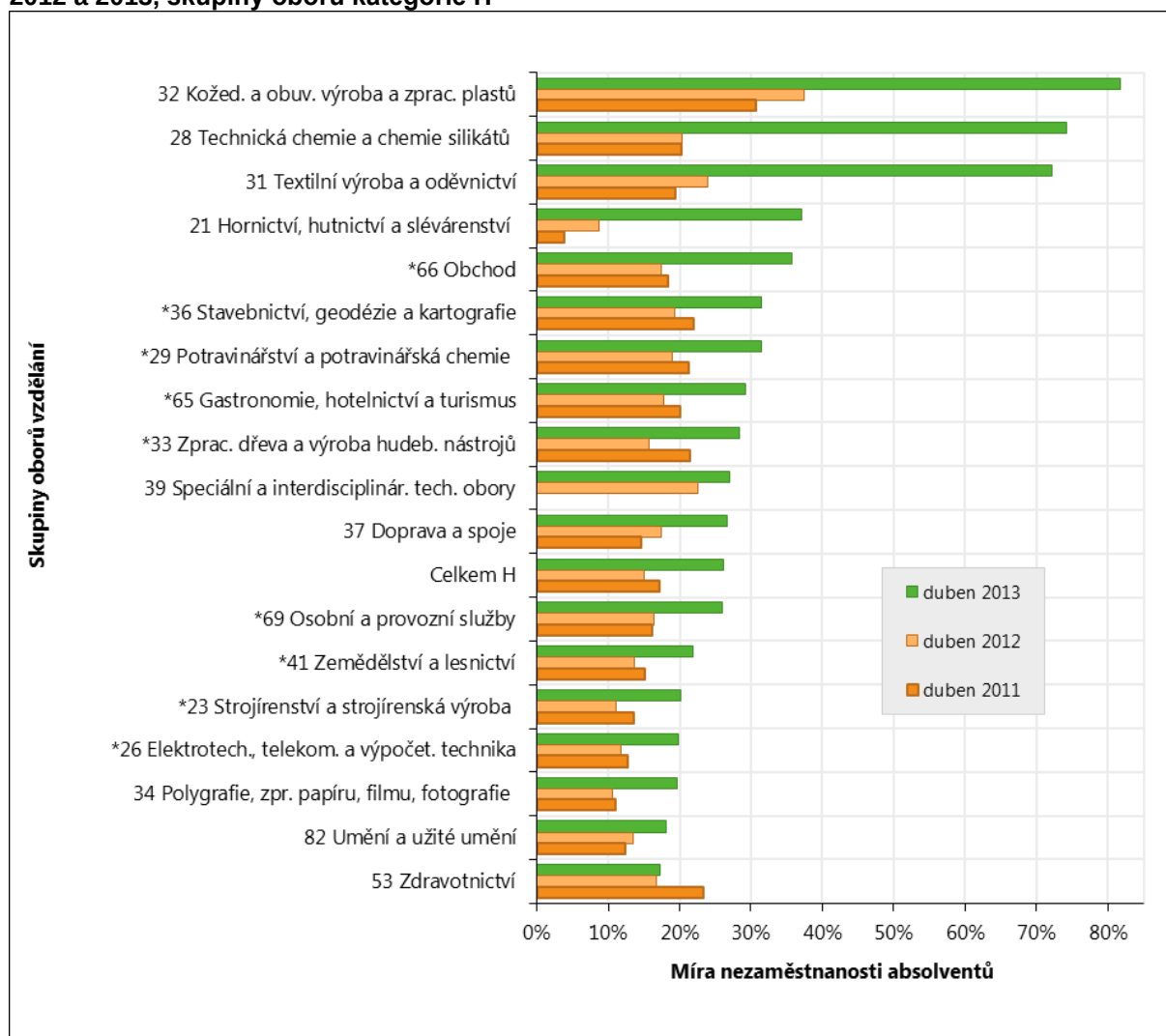
Míra nezaměstnanosti absolventů středního vzdělání s výučním listem (kategorie H) v dubnu 2013 činila **26,2 %**. Celkově u této kategorie vzdělání došlo meziročně k nárůstu (o 11,1 p. b.) a počet nezaměstnaných absolventů byl 6 280. Jako u všech kategorií došlo k výraznému zhoršení, každý čtvrtý vyučený absolvent zůstává bez pracovního uplatnění.

Nejnižší míru nezaměstnanosti (kategorie H) mají vyučení v oborech 53 Zdravotnictví (17,3 %), 82 Umění a užité umění (18,2 %) a 34 Polygrafie, zpracování papíru, filmu, fotografie (19,6 %). Ze všech silně zastoupených skupin učebních oborů jsou to 26 Elektrotechnika, telekomunikační a výpočetní technika a 23 Strojírenství a strojírenská výroba. Míra nezaměstnanosti čerstvých absolventů elektrotechnických 19,8 % a

¹⁶ Důvodem byl zejména snižující se zájem mladých lidí o učební obory a demografický pokles obyvatelstva.

strojírenských oborů je 20,1 %, čili obě jsou výrazně pod průměrem za kategorií H (26,2 %). Přitom v obou skupinách oborů došlo k poměrně výraznému navýšení proti minulému roku (o 8,1, resp. 9,0 p. b.).

Obrázek 4.3 Míra nezaměstnanosti absolventů: střední vzdělání s výučním listem, duben 2011, 2012 a 2013, skupiny oborů kategorie H

* Označení skupin oborů vzdělání, které měly v roce 2012 v dané kategorii vzdělání více než 1 000 absolventů.

Nejvyšší míru nezaměstnanosti (kategorie H) měli čerství absolventi oborů náležících do skupin 32 Kožedělná a obuvnická výroba a zpracování plastů (81,8 %), 28 Technická chemie a chemie silikátů (74,2 %), 31 Textilní výroba a oděvnictví (72,2 %) a 21 Hornictví, hutnictví a slévárenství (37,0 %). Ze silně zastoupených skupin čerstvých absolventů **vysoká míra nezaměstnanosti** výrazně posunula na nedobrou přední pozici skupinu 66 Obchod (35,7 %, nárůst o 18,2 p. b.), na druhém místě s nejvyšší mírou nezaměstnanosti nacházíme skupinu 36 Stavebnictví, geodézie a kartografie (31,5 %, nárůst 12,2 p. b.) a těsně za ní další 29 Potravinářství a potravinářská chemie (31,4 %, nárůst 12,5 p. b.). Zejména ve skupině stavebnictví se stále nedaří dojít k lepšímu umístění, i když zaměstnavatelé neustále požadují zvýšení počtu absolventů.

Nadprůměrné hodnoty dosahovala na absolventy druhá nejpočetnější skupina oborů 65 Gastronomie, hotelnictví a turismus (29,2 %). Mírně pod průměrem se pohybovaly 69 Osobní a provozní služby (25,9 %).

Celkový nárůst míry nezaměstnanosti vyučených absolventů činil 11,1 p. b. v průměru za všechny skupiny oborů. Jeho rozložení nebylo mezi jednotlivými skupinami

oborů rovnoměrné. Ve většině významných skupin učebních oborů míra nezaměstnanosti čerstvých absolventů oproti loňskému dubnu výrazně vzrostla.

Nejvýraznější nárůst míry nezaměstnanosti byl zaznamenán u skupin s nižšími počty absolventů: 28 Technická chemie a chemie silikátů (o 53,9 p. b., z 20,3 %)¹⁷, 31 Textilní výroba a oděvnictví (o 48,3 p. b., z 23,9 %), 32 Kožedělná a obuvnická výroba a zpracování plastů (o 44,3 p. b., z 37,5 %) a 21 Hornictví, hutnictví a slévárenství (o 28,3 p. b., z 8,7 %). Vzhledem k nízkému počtu absolventů jsou tyto skupiny náchylné na výrazné meziroční výkyvy ukazatele. Z početnějších ve skupině 66 Obchod (o 18,2 p. b., z 17,5 %).

Nejmenší nárůst míry nezaměstnanosti byl zaznamenán u skupin s nižšími počty absolventů: 53 Zdravotnictví (0,6 p. b.), 39 Speciální a interdisciplinární technické obory (4,5 p. b.) a 82 Umění a užité umění (4,7 p. b.). Z početnějších u skupiny 41 Zemědělství a lesnictví (8,2 p. b.).

Tabulka 4.2 Přehled o nezaměstnanosti absolventů: střední vzdělání s výučním listem, duben 2013, skupiny oborů kategorie H

Skupina oborů vzdělání	Počet absolventů (2012)	Počet nezaměstnaných absolventů (duben 2013)	Míra nezaměstnanosti absolventů v % (duben 2013)	Srovnání s dubnem 2012
21 Hornictví, hutnictví a slévárenství	27	10	37,0%	28,3 p.b.
23 Strojírenství a strojírenská výroba	5809	1170	20,1%	9,0 p.b.
26 Elektrotech., telekom. a výpočet. technika	2218	440	19,8%	8,1 p.b.
28 Technická chemie a chemie silikátů	31	23	74,2%	53,9 p.b.
29 Potravinářství a potravinářská chemie	1079	339	31,4%	12,5 p.b.
31 Textilní výroba a oděvnictví	34	26	72,2%	48,3 p.b.
32 Kožed. a obuv. výroba a zprac. plastů	11	9	81,8%	44,3 p.b.
33 Zprac. dřeva a výroba hudeb. nástrojů	1384	392	28,3%	12,6 p.b.
34 Polygrafie, zpr. papíru, filmu, fotografie	148	29	19,6%	8,9 p.b.
36 Stavebnictví, geodézie a kartografie	2408	759	31,5%	12,2 p.b.
37 Doprava a spoje	45	12	26,7%	9,2 p.b.
39 Speciální a interdisciplinár. tech. obory	100	27	27,0%	4,5 p.b.
41 Zemědělství a lesnictví	1875	411	21,9%	8,2 p.b.
53 Zdravotnictví	150	26	17,3%	0,6 p.b.
65 Gastronomie, hotelnictví a turismus	4816	1405	29,2%	11,4 p.b.
66 Obchod	1342	479	35,7%	18,2 p.b.
69 Osobní a provozní služby	2212	573	25,9%	9,6 p.b.
82 Umění a užité umění	253	46	18,2%	4,7 p.b.
Celkem H	23942	6280	26,2%	11,1 p.b.

p. b. – procentní bod

4.2.2 Nezaměstnanost absolventů nižšího středního vzdělání s výučním listem (kategorie vzdělání E)

Od roku 2003 do roku 2010 docházelo k postupnému poklesu počtu absolventů kategorie E. Ze 4 048 vyučených v roce 2007 na 3 143 v roce 2010.¹⁸ Poslední údaje z roku 2011 a 2012 vykazují mírný nárůst – 3 206 a 3 368 absolventů. **Nejvíce absolventů** středního vzdělání s výučním listem (kategorie E) ukončilo studium ve skupinách oborů

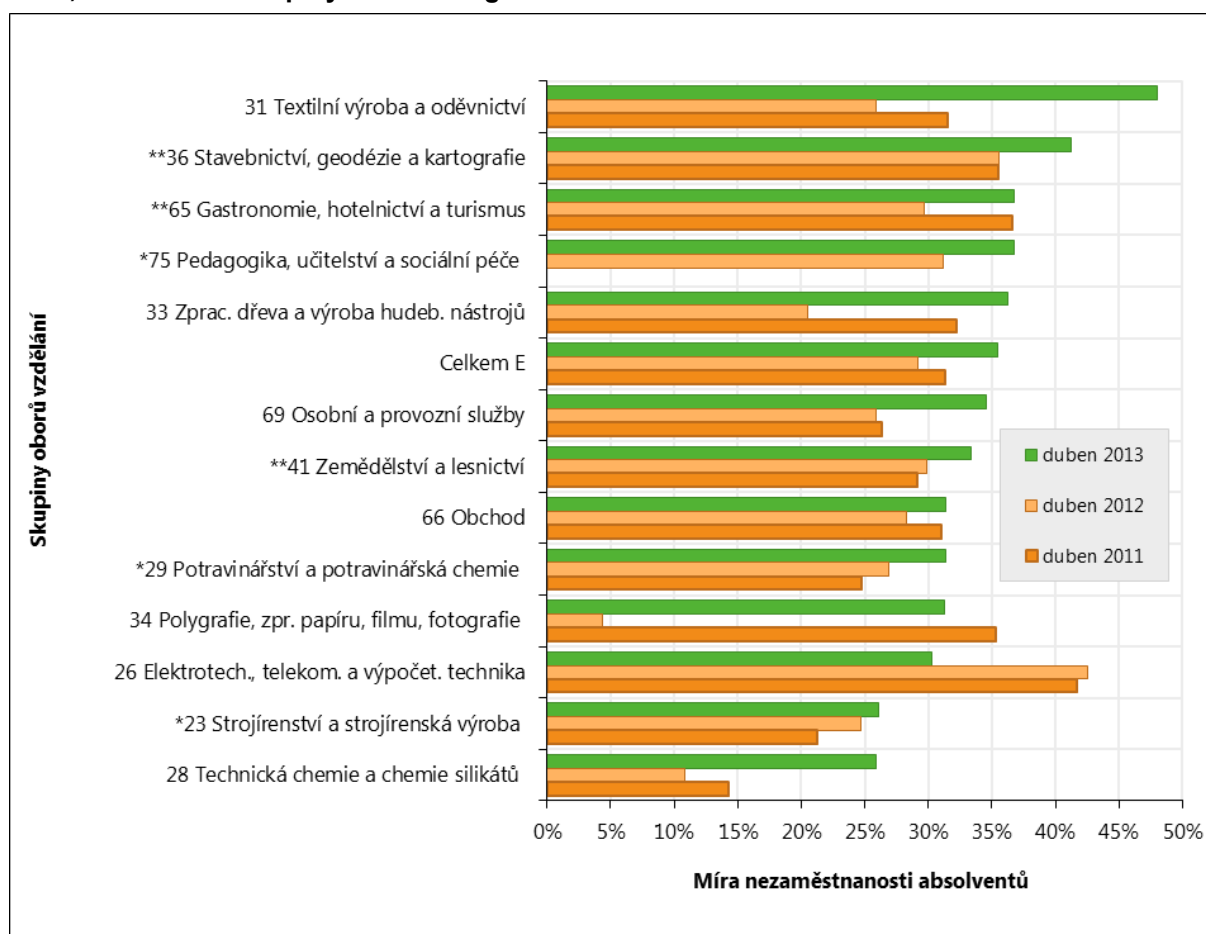
¹⁷ Skupina oborů 28 Technická chemie a chemie silikátů v kategorii vzdělání H má v letošním roce nesrovnatelně vyšší míru nezaměstnanosti absolventů než v kategorii vzdělání E. Důvodem může být jednak zájem zaměstnavatelů spíše o absolventy kategorie vzdělání E, ale i rozdílné složení skupiny oborů 28. V kategorii H se jedná zejména o absolventy oborů vzdělání 2858H01 Sklář - výrobce a zušlechťovatel skla a 2857H01 Výrobce a dekorátér keramiky. V kategorii E o obory 2863E01 Bižuterní výroba a 2857E01 Keramická výroba. Jinak je třeba upozornit, že se jedná o skupinu s nízkým počtem absolventů, a proto větší meziroční odchylky jsou v tomto případě běžné.

¹⁸ Důvodem byl zejména snižující se zájem mladých lidí o učební obory.

65 Gastronomie, hotelnictví a turismus (29,9 %), 36 Stavebnictví, geodézie a kartografie (16,6 %), 41 Zemědělství a lesnictví (14,8 %), 75 Pedagogika, učitelství a sociální péče (8,7 %), 29 Potravinářství a potravinářská chemie (8,0 %), 23 Strojírenství a strojírenská výroba (6,8 %), 33 Zpracování dřeva a výroba hudebních nástrojů (5,4 %) a 66 Obchod (4,1 %); z výše uvedených skupin oborů vzdělání vycházelo 94,2 % absolventů kategorie E.

Míra nezaměstnanosti absolventů nižšího středního vzdělání s výučním listem (kategorie E) v dubnu 2013 činila 35,6 %. Celkově u této kategorie vzdělání došlo meziročně k nárůstu (o 6,3 p. b.) a počet nezaměstnaných absolventů byl 1 198. Došlo k výraznému zhoršení, neboť zhruba každý třetí vyučený absolvent zůstává bez pracovního uplatnění.

Obrazek 4.4 Míra nezaměstnanosti absolventů: nižší střední vzdělání s výučním listem, duben 2011, 2012 a 2013 skupiny oborů kategorie E

* Označení skupin oborů vzdělání, které měly v roce 2012 v dané kategorii vzdělání více než 200 absolventů.

** Označení skupin oborů vzdělání, které měly v roce 2012 v dané kategorii vzdělání více než 400 absolventů.

Nejnižší míru nezaměstnanosti (kategorie E) mají vyučení v oborech 28 Technická chemie a chemie silikátů (25,9 %)¹⁹ a 23 Strojírenství a strojírenská výroba (26,1 %).

Nejvyšší míru nezaměstnanosti (kategorie E) měli čerství absolventi oborů náležících do skupiny 31 Textilní výroba a oděvnictví (48,0 %). Ze silněji zastoupených skupin čerstvých absolventů je patrná **vysoká míra nezaměstnanosti** ve skupině 36 Stavebnictví, geodézie a kartografie (41,3 %), 65 Gastronomie, hotelnictví a turismus (36,8 %) a 75 Pedagogika, učitelství a sociální péče (36,7 %).

Celkový nárůst míry nezaměstnanosti vyučených absolventů činil 6,3 p. b. v průměru za všechny skupiny oborů. Jeho rozložení mezi jednotlivými skupinami oborů bylo velmi nerovnoměrné. Jediný pokles byl zaznamenán u skupiny s nízkým počtem absolventů,

¹⁹ Jedná se o skupiny oborů s nejnižšími počty absolventů v kategorii E.

kteřá měla v předchozím roce nejvyšší míru nezaměstnanosti, a to skupina 26 Elektrotechnika, telekomunikační a výpočetní technika (pokles o 12,3 p. b., ze 42,5 %).

Nejvýraznější nárůst míry nezaměstnanosti byl zaznamenán u skupiny 34 Polygrafie, zpracování papíru, filmu, fotografie (o 26,9 p. b., ze 4,3 %) a 31 Textilní výroba a oděvnictví, které jsou vzhledem k nízkému počtu absolventů náchylné na výrazné meziroční výkyvy ukazatele (o 22,1 p. b., z 25,9 %), dále ve skupině 33 Zpracování dřeva a výroba hudebních nástrojů (o 15,8 p. b., z 20,5 %) a 28 Technická chemie a chemie silikátů (o 15,1 p. b., z 10,8 %). Nárůst nastal i v případě nejpočetněji zastoupené skupiny 65 Gastronomie, hotelnictví a turismus (o 7,1 p. b., z 29,7 %).

Nejmenší nárůst míry nezaměstnanosti byl zaznamenán u skupin: 23 Strojírenství a strojírenská výroba (1,4 p. b.), 66 Obchod (3,1 p. b.) a 41 Zemědělství a lesnictví (3,5 p. b.).

Tabulka 4.3 Přehled o nezaměstnanosti absolventů: nižší střední vzdělání s výučním listem, duben 2013, skupiny oborů kategorie E

Skupina oborů vzdělání	Počet absolventů (2012)	Počet nezaměstnaných absolventů (duben 2013)	Míra nezaměstnanosti absolventů v % (duben 2013)	Srovnání s dubnem 2012
23 Strojírenství a strojírenská výroba	230	60	26,1%	1,4 p.b.
26 Elektrotech., telekom. a výpočet. technika	43	13	30,2%	-12,3 p.b.
28 Technická chemie a chemie silikátů	27	7	25,9%	15,1 p.b.
29 Potravinářství a potravinářská chemie	268	84	31,3%	4,4 p.b.
31 Textilní výroba a oděvnictví	50	24	48,0%	22,1 p.b.
33 Zprac. dřeva a výroba hudeb. nástrojů	182	66	36,3%	15,8 p.b.
34 Polygrafie, zpr. papíru, filmu, fotografie	16	5	31,3%	26,9 p.b.
36 Stavebnictví, geodézie a kartografie	560	231	41,3%	5,7 p.b.
41 Zemědělství a lesnictví	497	166	33,4%	3,5 p.b.
65 Gastronomie, hotelnictví a turismus	1006	370	36,8%	7,1 p.b.
66 Obchod	137	43	31,4%	3,1 p.b.
69 Osobní a provozní služby	55	19	34,5%	8,7 p.b.
75 Pedagogika, učitelství a sociální péče	294	108	36,7%	5,6 p.b.
Celkem E	3368	1198	35,6%	6,3 p.b.

p. b. – procentní bod

4.3 Nezaměstnanost absolventů středního odborného vzdělání s maturitní zkouškou a odborným výcvikem (kategorie vzdělání L/0)

Od roku 2006 do roku 2010 počet absolventů kategorie L/0 zůstal s mírnými výkyvy poměrně stabilní. V roce 2006 - 7 200 absolventů, v roce 2010 - 7 241 absolventů. Poslední údaje z roku 2011 a 2012 vykazují významný pokles - 5 607 a 5 531 absolventů.²⁰

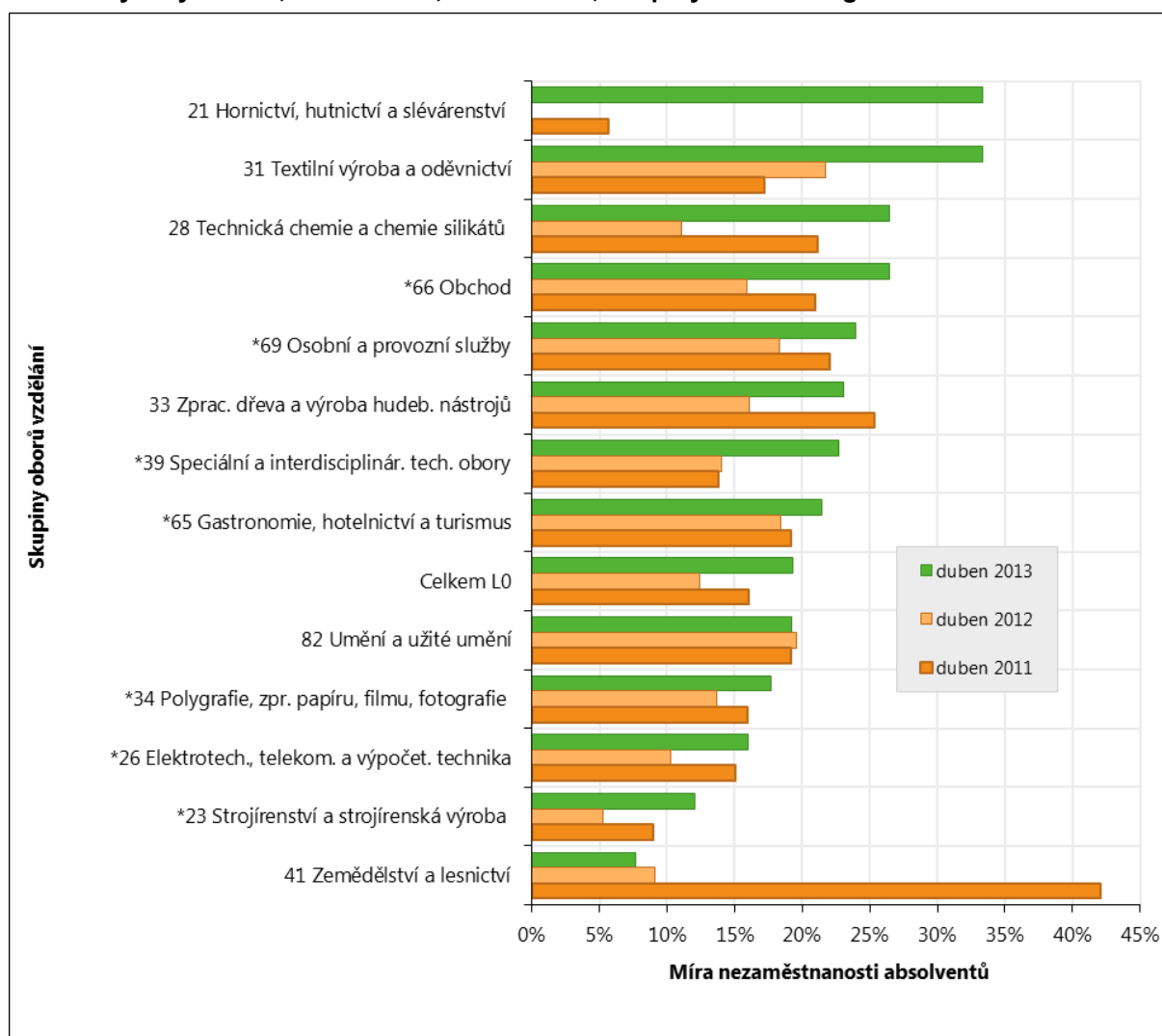
Nejvíce absolventů středního odborného vzdělání s maturitní zkouškou a odborným výcvikem (kategorie L/0) ukončilo studium ve skupinách oborů 23 Strojírenství a strojírenská výroba (21,7 %), 26 Elektrotechnika, telekomunikační a výpočetní technika (19,9 %), 69 Osobní a provozní služby (14,5 %), 39 Speciální a interdisciplinární technické obory (14,4 %), 66 Obchod (12,1 %) a 65 Gastronomie, hotelnictví a turismus (5,6 %); z výše uvedených skupin oborů vzdělání vycházelo 88,2 % absolventů kategorie L/0.

Míra nezaměstnanosti absolventů středního odborného vzdělání s maturitní zkouškou a odborným výcvikem (kategorie L/0) v dubnu 2013 činila **19,3 %**. Celkově u této kategorie vzdělání došlo meziročně k nárůstu (o 6,9 p. b.) a počet nezaměstnaných absolventů byl 1 068. Vliv zavedení státní maturitní zkoušky na míru nezaměstnanosti absolventů kategorie L/0 (a jejich skupin oborů) je obtížně kvantifikovatelný. Lze

²⁰ Důvodem je zejména zavedení státní maturitní zkoušky. Zhruba 30 % maturantů kategorie L/0 neuspělo u státní maturitní zkoušky, a tudíž studium nedokončili.

předpokládat, že pokud by státní maturitní zkouška nebyla zavedena, byla by míra nezaměstnanosti čerstvých absolventů v dubnu 2012 a 2013 vyšší.

Obrázek 4.5 Míra nezaměstnanosti čerstvých absolventů: střední odborné vzdělání s maturitou a odborným výcvikem, duben 2011, 2012 a 2013, skupiny oborů kategorie L/0

*Označení skupin oborů vzdělání, které měly v roce 2012 v dané kategorii vzdělání více než 300 absolventů.

Nejnižší míru nezaměstnanosti (kategorie L/0) mají absolventi skupiny oborů 41 Zemědělství a lesnictví (7,7 %), 23 Strojírenství a strojírenská výroba (12,1 %),²¹ a 26 Elektrotechnika, telekomunikační a výpočetní technika (16,0 %). Podobně jako u klasických učebních oborů je zřejmé, že ve strojírenských a elektrotechnických oborech je nejlepší uplatnitelnost absolventů.

Nejvyšší míru nezaměstnanosti (kategorie L/0) měli čerství absolventi oborů náležících do skupiny 21 Hornictví, hutnictví a slévárenství (33,3 %), 31 Textilní výroba a oděvnictví (33,3 %) a 28 Technická chemie a chemie silikátů (26,5 %). Ze silněji zastoupených skupin čerstvých absolventů je patrná **vysoká míra nezaměstnanosti** v rámci služeb, tj. skupin 66 Obchod (obor Obchodník – 26,5 %, nárůst o 10,5 p. b.), 69 Osobní a provozní služby (obor Kosmetické služby – 23,9 %, nárůst o 5,6 p. b.), jako třetí v pořadí se po výrazném nárůstu objevila skupina 39 Speciální a interdisciplinární obory (obor Autotronik – 22,7 % – nárůst o 8,7 p. b.). V této poslední skupině vlivem atraktivnosti názvu oboru výrazně narůstá počet absolventů a jejich uplatnění bude v dalších letech problematické.

²¹ Ve strojírenských oborech jsou připravováni vysoce kvalifikovaní strojírenští dělníci.

V celkovém hodnocení míry nezaměstnanosti se absolventi této kategorie vzdělání zřejmě uplatňují na trhu práce lépe než vyučení (rozdíl míry nezaměstnanosti v porovnání s kategorií H je 6,9 p. b.).

Celkový nárůst míry nezaměstnanosti absolventů činil 6,9 p. b. v průměru za všechny skupiny oborů. Ačkoli k němu došlo u většiny skupin oborů vzdělání, jeho rozložení nebylo rovnoměrné. U všech nejvýznamnějších skupin míra nezaměstnanosti čerstvých maturantů meziročně vrostla, každopádně méně než u vyučených i u nástavbových oborů.

Zde je nutno připomenout, že ti, kterým se nepodařilo uspět u státní maturitní zkoušky, nejsou v dubnu 2012 ani 2013 ve statistikách zahrnuti (ani v počtu absolventů, ani v počtu nezaměstnaných absolventů). Absolvovali tedy především dobří žáci, u nichž lze předpokládat, že se snáze uplatní na trhu práce.

Tabulka 4.4 Přehled o nezaměstnanosti čerstvých absolventů: střední odborné vzdělání s maturitou a odborným výcvikem, duben 2013, skupiny oborů kategorie L/0

Skupina oborů vzdělání	Počet absolventů (2012)	Počet nezaměstnaných absolventů (duben 2013)	Míra nezaměstnanosti absolventů v % (duben 2013)	Srovnání s dubnem 2012
21 Hornictví, hutnictví a slévárenství	21	7	33,3%	33,3 p.b.
23 Strojírenství a strojírenská výroba	1198	145	12,1%	6,8 p.b.
26 Elektrotech., telekom. a výpočet. technika	1098	176	16,0%	5,7 p.b.
28 Technická chemie a chemie silikátů	34	9	26,5%	15,4 p.b.
31 Textilní výroba a oděvnictví	9	3	33,3%	11,6 p.b.
33 Zprac. dřeva a výroba hudeb. nástrojů	78	18	23,1%	6,9 p.b.
34 Polygrafie, zpr. papíru, filmu, fotografie	317	56	17,7%	4,0 p.b.
39 Speciální a interdisciplinár. tech. obory	793	180	22,7%	8,7 p.b.
41 Zemědělství a lesnictví	13	1	7,7%	-1,4 p.b.
65 Gastronomie, hotelnictví a turismus	312	67	21,5%	3,0 p.b.
66 Obchod	669	177	26,5%	10,5 p.b.
69 Osobní a provozní služby	802	192	23,9%	5,6 p.b.
82 Umění a užité umění	187	36	19,3%	-0,3 p.b.
Celkem L0	5531	1068	19,3%	6,9 p.b.

p. b. – procentní bod

Nejvýraznější nárůst míry nezaměstnanosti byl zaznamenán u skupin s velmi nízkým počtem absolventů oborů 21 Hornictví, hutnictví a slévárenství (o 33,3 p. b., z 0,0 %) a 28 Technická chemie a chemie silikátů (o 15,4 p. b., z 11,1 %), které jsou náchylné na výrazné meziroční výkyvy ukazatele.

Nejmenší nárůst míry nezaměstnanosti je u skupiny 65 Gastronomie, hotelnictví a turismus (3,0 p. b.) a 34 Polygrafie, zpracování papíru, filmu, fotografie (4,0 p. b.).

Mírný pokles míry nezaměstnanosti vykazovala skupina 41 Zemědělství a lesnictví (1,4 p. b.) a 82 Umění a užité umění (0,3 p. b.).

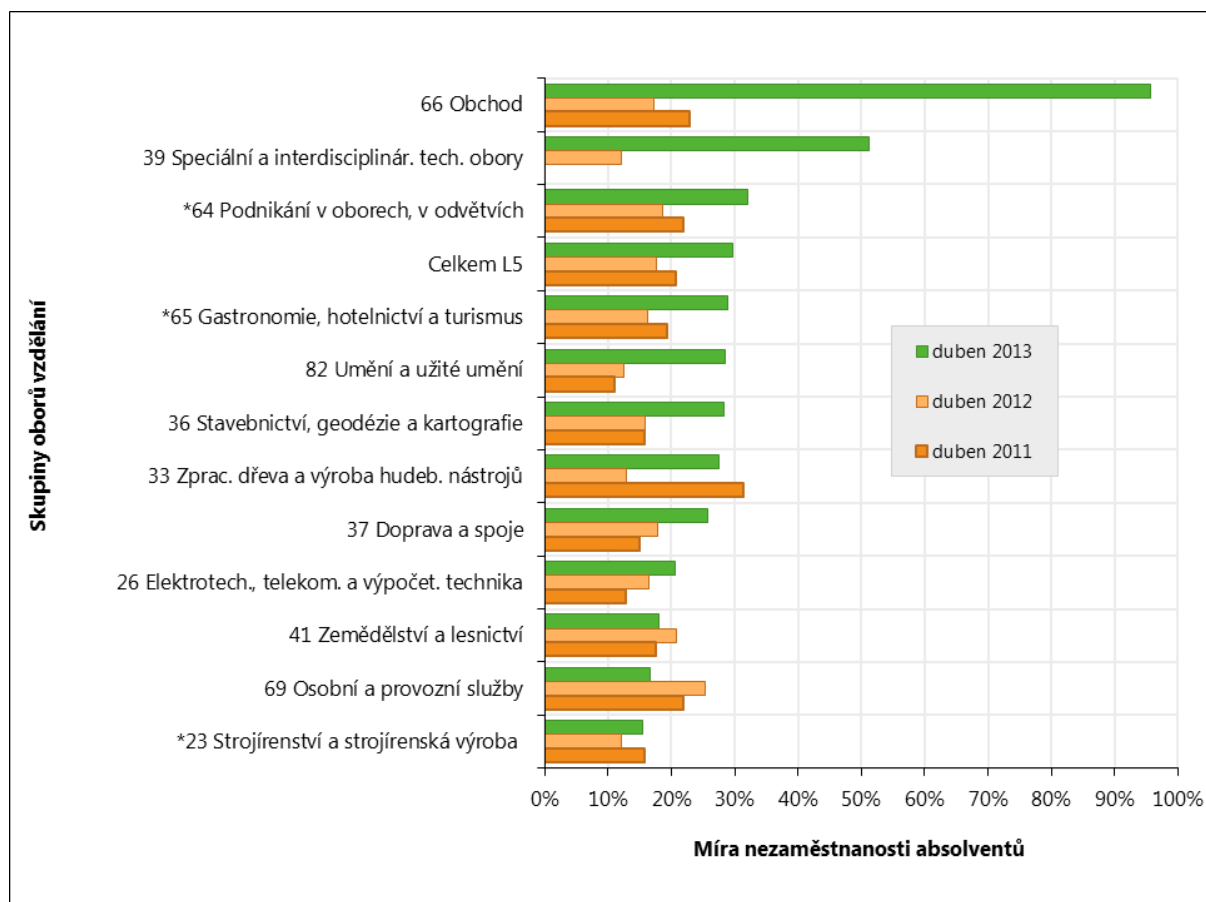
4.4 Nezaměstnanost absolventů nástavbového vzdělání (kategorie vzdělání L/5)

Od roku 2005 dochází k postupnému poklesu počtu absolventů kategorie L/5. Z 8 790 absolventů v roce 2005 na 6 253 v roce 2010. Poslední údaje z roku 2011 a 2012 vykazují významný pokles - 4 422 a 3 727 absolventů.²² **Nejvíce absolventů** nástavbového vzdělání (kategorie L/5) ukončilo studium ve skupinách oborů 64 Podnikání v oborech, odvětvích (61,4 %), se značným odstupem následují skupiny 23 Strojírenství a strojírenská výroba (9,7 %), 65 Gastronomie, hotelnictví a turismus (7,6 %), 26 Elektrotechnika, telekomunikační a výpočetní technika (6,3 %) a 33 Zpracování dřeva a výroba hudebních

²² Důvodem je zejména zavedení státní maturitní zkoušky. Zhruba 35 % maturantů nástavbového studia u ní neuspělo.

nástrojů (3,0 %); z výše uvedených skupin oborů vzdělání vycházelo 88,0 % absolventů kategorie L/5.

Obrázek 4.6 Míra nezaměstnanosti čerstvých absolventů: střední odborné vzdělání s maturitou – nástavbové vzdělání, duben 2011, 2012 a 2013, skupiny oborů kategorie L/5

* Označení skupin oborů vzdělání, které měly v roce 2012 v dané kategorii vzdělání více než 250 absolventů.

Míra nezaměstnanosti absolventů nástavbového vzdělání (kategorie L/5) v dubnu 2013 činila 29,6 %. Celkově u této kategorie vzdělání došlo meziročně k nárůstu (o 12,0 p. b.) a počet nezaměstnaných absolventů dosáhl 1 105. Vliv zavedení státní maturitní zkoušky na míru nezaměstnanosti absolventů kategorie L/5 (a jejich skupin oborů) je obtížně kvantifikovatelný. Lze předpokládat, že pokud by státní maturitní zkouška nebyla zavedena, míra nezaměstnanosti čerstvých absolventů v dubnu 2012 a 2013 by byla ještě vyšší.

Nejnižší míru nezaměstnanosti (kategorie L/5) mají absolventi v oborech 23 Strojírenství a strojírenská výroba (15,6 % nárůst pouze o 3,5 p. b.), Míra nezaměstnanosti v této skupině byla nižší než u vyučených. Dále se jedná o skupinu 69 Osobní a provozní služby (16,7 %) a 41 Zemědělství a lesnictví (18,1 %). Relativně nízkou míru nezaměstnanosti vykazuje i skupina 26 Elektrotechnika, telekomunikační a výpočetní technika (20,6 %, zde došlo ke zvýšení míry nezaměstnanosti o 4,2 p. b.).

Nejvyšší míru nezaměstnanosti (kategorie L/5) měli čerství absolventi oborů náležících do skupiny 66 Obchod (95,7 %)²³, 39 Speciální a interdisciplinární technické obory (51,2 %). Více než dvojnásobnou míru nezaměstnanosti proti skupině strojírenských oborů, vykazují absolventi skupiny 64 Podnikání v oborech, v odvětvích (obor Podnikání, 32 %). Podíl absolventů uvedeného oboru dosahuje 70 % absolventů v této kategorii (jedná se totiž o univerzální nástavbový obor, do kterého mohou vstupovat vyučení v libovolné skupině oborů). Tato míra nezaměstnanosti je druhá nejvyšší v porovnání skupin oborů všech

²³ Důvodem je zřejmě nejen současná ekonomická situace, ale i vysoké požadavky jak ze strany nabídky, tak i ze strany poptávky po této pracovní síle.

kategorií, totéž platí i o nárůstu (13,3 p. b.). Uvedené hodnoty ukazují problematickou uplatnitelnost absolventů zmíněné přípravy v současné situaci na trhu práce, kde jen velmi obtížně mohou uplatnit svou připravenost, protože začít podnikat v současné situaci je značně problematické. V oborech skupiny 65 Gastronomie, hotelnictví a turismus míra nezaměstnanosti i její nárůst odpovídají průměrným hodnotám této kategorie (28,9 %, nárůst o 12,6 p. b.).

Celkový nárůst míry nezaměstnanosti absolventů činil 12,0 p. b. v průměru za všechny skupiny oborů. Ačkoli k němu došlo u většiny skupin oborů vzdělání, jeho rozložení bylo velmi nerovnoměrné.

Zde je nutno připomenout, že ti, kterým se nepodařilo uspět u státní maturitní zkoušky, nejsou v dubnu 2012 ani 2013 ve statistikách zahrnuti (ani v počtu absolventů, ani v počtu nezaměstnaných absolventů). Absolvovali tedy především dobří žáci, u nichž lze předpokládat, že se snáze uplatní na trhu práce.

Nejvýraznější nárůst míry nezaměstnanosti byl zaznamenán u skupin s nejvyšší mírou nezaměstnanosti: 66 Obchod (o 78,3 p. b., z 17,3 %) a 39 Speciální a interdisciplinární technické obory (o 39,0 p. b., z 12,2 %).

Tabulka 4.5 Přehled o nezaměstnanosti čerstvých absolventů: střední odborné vzdělání s maturitou – nástavbové vzdělání, duben 2013, skupiny oborů kategorie L/5

Skupina oborů vzdělání	Počet absolventů (2012)	Počet nezaměstnaných absolventů (duben 2013)	Míra nezaměstnanosti absolventů v % (duben 2013)	Srovnání s dubnem 2012
23 Strojírenství a strojírenská výroba	360	56	15,6%	3,5 p.b.
26 Elektrotech., telekom. a výpočet. technika	233	48	20,6%	4,2 p.b.
33 Zprac. dřeva a výroba hudeb. nástrojů	113	31	27,4%	14,5 p.b.
36 Stavebnictví, geodézie a kartografie	99	28	28,3%	12,5 p.b.
37 Doprava a spoje	101	26	25,7%	7,8 p.b.
39 Speciální a interdisciplinár. tech. obory	41	21	51,2%	39,0 p.b.
41 Zemědělství a lesnictví	72	13	18,1%	-2,8 p.b.
64 Podnikání v oborech, v odvětvích	2288	733	32,0%	13,3 p.b.
65 Gastronomie, hotelnictví a turismus	284	82	28,9%	12,6 p.b.
66 Obchod	46	44	95,7%	78,3 p.b.
69 Osobní a provozní služby	72	12	16,7%	-8,7 p.b.
82 Umění a užité umění	14	4	28,6%	16,1 p.b.
Celkem L5	3727	1105	29,6%	12,0 p.b.

p. b. – procentní bod

Nejmenší nárůst míry nezaměstnanosti nastal v případě následujících skupin: 23 Strojírenství a strojírenská výroba (3,5 p. b.) a 26 Elektrotechnika, telekomunikační a výpočetní technika (4,2 p. b.).

Mírný pokles míry nezaměstnanosti vykazovala skupina 69 Osobní a provozní služby (8,7 p. b.) a 41 Zemědělství a lesnictví (2,8 p. b.).

4.5 Nezaměstnanost absolventů středního odborného vzdělání s maturitní zkouškou (kategorie vzdělání M)

Od roku 2007 docházelo k postupnému poklesu počtu absolventů kategorie M. V roce 2007 - 46 511 absolventů, v roce 2010 - 43 372 absolventů. Poslední údaje z roku 2011 a 2012 vykazují významný pokles - 40 679 a 39 825 absolventů.²⁴ **Nejvíce absolventů** středního odborného vzdělání s maturitní zkouškou (kategorie M) ukončilo studium ve skupinách oborů 63 Ekonomika a administrativa (22,3 %), 78 Obecně odborná příprava

²⁴ Důvodem je zejména zavedení státní maturitní zkoušky a demografický pokles obyvatelstva. Zhruba 15 % maturantů středního odborného vzdělání s maturitní zkouškou u ní neuspělo.

(lycea – 13,9 %), 65 Gastronomie, hotelnictví, turismus (8,8 %), 18 Informační technologie (7,4), 23 Strojírenství a strojírenská výroba (6,4 %), 36 Stavebnictví, geodézie a kartografie (5,9 %), 53 Zdravotnictví (5,6 %), 26 Elektrotechnika, telekomunikace a výpočetní technika (5,4 %), 75 Pedagogika, učitelství a sociální péče (4,6 %), 68 Právo, právní a veřejnosprávní činnost (4,4 %), 82 Umění a užité umění (3,9 %) a 41 Zemědělství a lesnictví (3,6 %); z výše uvedených skupin oborů vzdělání vycházelo 92,2 % absolventů kategorie M.

Míra nezaměstnanosti absolventů středního odborného vzdělání s maturitní zkouškou (kategorie M) v dubnu 2013 činila 14,8 %.²⁵ Celkově u této kategorie vzdělání došlo meziročně k nárůstu (o 5,8 p. b.) a počet nezaměstnaných absolventů dosáhl 5 895. Značná část absolventů odborného vzdělávání po maturitě pokračuje ve studiu na vysoké škole nebo na VOŠ, což snižuje hodnotu jejich míry nezaměstnanosti. Vliv zavedení státní maturitní zkoušky na míru nezaměstnanosti absolventů kategorie M (a jejich skupin oborů) je obtížně kvantifikovatelný. Lze předpokládat, že pokud by státní maturitní zkouška nebyla zavedena, letošní míra nezaměstnanosti čerstvých absolventů by se o něco zvýšila.

Nejnižší míru nezaměstnanosti (kategorie M) mají absolventi v oborech 78 Obecně odborná příprava (obory Lyceí – 9,1 %, nárůst o 3,7 p. b.), jejich absolventi však většinou v souladu s pojetím koncepce jejich přípravy pokračují ve studiu na vyšších odborných nebo vysokých školách. Jen nepatrně vyšší jsou míry nezaměstnanosti skupin 18 Informační technologie (10,2 %, nárůst o 0,9 p. b.), 69 Osobní a provozní služby (10,3 %, nárůst o 5,9 p. b.) a 53 Zdravotnictví (11,0 %, nárůst o 3,8 p. b.).

Dalšími skupinami s mírou nezaměstnanosti nepatrně přesahující 13 % jsou skupiny 23 Strojírenství, strojírenská výroba (13,2 %, nárůst o 5,2 p. b.), 36 Stavebnictví, geodézie a kartografie (13,4 %, nárůst o 5,5 p. b.) a 82 Umění a užité umění (13,7 %, nárůst o 5,0 p. b.), kde je podobný i nárůst míry nezaměstnanosti.

Nejvyšší míru nezaměstnanosti (kategorie M) měli čerství absolventi oborů náležících do skupiny 31 Textilní výroba a oděvnictví (25,0 %) a 29 Potravinářství a potravinářská chemie (24,3 %). Ze silněji zastoupených skupin čerstvých absolventů je to 41 Zemědělství a lesnictví (22,2 %, nárůst o 10,8 p. b.). Další v pořadí jsou skupiny: 33 Zpracování dřeva a výroba hudebních nástrojů (22,1 %), 16 Ekologie a ochrana životního prostředí (21,8 %), 32 Kožedělná a obuvnická výroba a zpracování plastů (20,0 %) a 21 Hornictví, hutnictví a slévárenství (18,5 %). Z početněji zastoupených skupin oborů vyšší míru vykazují absolventi oborů 68 Právo, právní a veřejnosprávní činnost (18,2 %) a kupodivu i 26 Elektrotechnika, telekomunikační a výpočetní technika (17,3 %). Tento posun v elektrotechnických oborech je zřejmě způsoben zařazením žáků oborů zaměřených na informační technologie do skupiny 18 Informatické obory, kde jsou hodnoty míry nezaměstnanosti nízké.²⁶

Mírně nad průměrem se ze silně zastoupených skupin čerstvých absolventů pohybovaly skupiny oborů 65 Gastronomie, hotelnictví a turismus (15,4 %) a 75 Pedagogika, učitelství a sociální péče (15,6 %).

V tomto roce vykazuje mírně nadprůměrnou míru nezaměstnanosti i skupina oborů 63 Ekonomika a administrativa (16,8 %), v delším časovém horizontu je patrný přesun jejich hodnot míry nezaměstnanosti z mírně podprůměrných do mírně nadprůměrných. Je zřejmé, že i při trvale klesajícím počtu absolventů této skupiny (a to i po začlenění oborů skupiny 64 Podnikání v oborech, odvětví do skupiny 63 Ekonomika a administrativa) dochází k postupnému nasycení jejich potřeby na trhu práce.

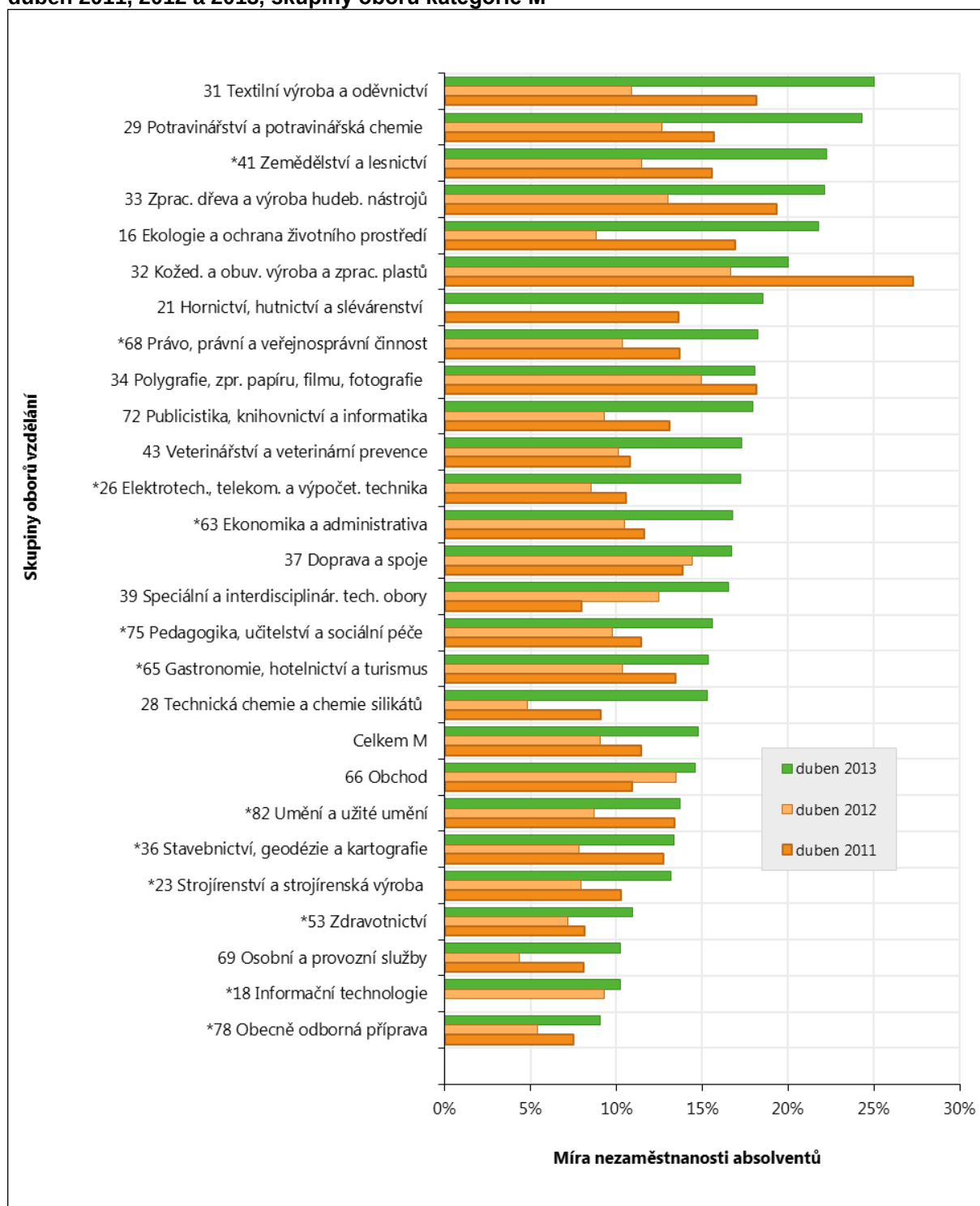
Celkový nárůst míry nezaměstnanosti absolventů činil 5,8 p. b. v průměru za všechny skupiny oborů. Jeho rozložení nebylo mezi jednotlivými skupinami oborů

²⁵ Ukazatel je významně ovlivněn přechodem absolventů do terciární úrovně vzdělání a zavedením státní maturitní zkoušky na jaře 2011, která vedla k nižšímu počtu absolventů a následně i k nižšímu počtu nezaměstnaných absolventů (více viz kap. 2).

²⁶ Vzhledem k souběžné existenci oborů staré a nové soustavy jsou pro konečné zpracování absolventi oborů staré soustavy pomocí převodníku začleněni jako absolventi oborů nové soustavy. Tento postup je nutný i z toho důvodu, že možností náběhu nových oborů postupně ve dvou letech absolvují v jednom školním roce jak žáci oborů nové, tak staré soustavy, které mají v některých případech rozdílný, v jiných stejný název.

rovnoměrné. U všech významných skupin oborů vzdělání míra nezaměstnanosti čerstvých absolventů oproti loňskému dubnu vzrostla. Rozptýl hodnot míry nezaměstnanosti je nejnižší ze všech kategorií vzdělání.

Obrázek 4.7 Míra nezaměstnanosti absolventů: střední odborné vzdělání s maturitní zkouškou, duben 2011, 2012 a 2013, skupiny oborů kategorie M

* Označení skupin oborů vzdělání, které měly v roce 2012 v dané kategorii vzdělání více než 1 300 absolventů.

Zde je nutno připomenout, že ti, kterým se nepodařilo uspět u státní maturitní zkoušky, nejsou v dubnu 2012 ani 2013 ve statistikách zahrnuti (ani v počtu absolventů, ani v počtu nezaměstnaných absolventů). Absolvovali tedy především dobří žáci, u nichž lze předpokládat, že se snáze uplatní na trhu práce.

Tabulka 4.6 Přehled o nezaměstnanosti absolventů: střední odborné vzdělání s maturitní zkouškou, duben 2013, skupiny oborů kategorie M

Skupina oborů vzdělání	Počet absolventů (2012)	Počet nezaměstnaných absolventů (duben 2013)	Míra nezaměstnanosti absolventů v % (duben 2013)	Srovnání s dubnem 2012
16 Ekologie a ochrana životního prostředí	454	99	21,8%	13,0 p.b.
18 Informační technologie	2958	303	10,2%	0,9 p.b.
21 Hornictví, hutnictví a slévárenství	27	5	18,5%	18,5 p.b.
23 Strojírenství a strojírenská výroba	2531	333	13,2%	5,2 p.b.
26 Elektrotech., telekom. a výpočet. technika	2160	373	17,3%	8,7 p.b.
28 Technická chemie a chemie silikátů	373	57	15,3%	10,4 p.b.
29 Potravinářství a potravinářská chemie	181	44	24,3%	11,7 p.b.
31 Textilní výroba a oděvnictví	180	45	25,0%	14,1 p.b.
32 Kožed. a obuv. výroba a zprac. plastů	25	5	20,0%	3,3 p.b.
33 Zprac. dřeva a výroba hudeb. nástrojů	140	31	22,1%	9,1 p.b.
34 Polygrafie, zpr. papíru, filmu, fotografie	210	38	18,1%	3,2 p.b.
36 Stavebnictví, geodézie a kartografie	2332	312	13,4%	5,5 p.b.
37 Doprava a spoje	861	144	16,7%	2,3 p.b.
39 Speciální a interdisciplinár. tech. obory	115	19	16,5%	4,0 p.b.
41 Zemědělství a lesnictví	1435	319	22,2%	10,8 p.b.
43 Veterinářství a veterinární prevence	295	51	17,3%	7,1 p.b.
53 Zdravotnictví	2225	244	11,0%	3,8 p.b.
63 Ekonomika a administrativa	8881	1491	16,8%	6,3 p.b.
65 Gastronomie, hotelnictví a turismus	3517	541	15,4%	5,0 p.b.
66 Obchod	48	7	14,6%	1,1 p.b.
68 Právo, právní a veřejnosprávní činnost	1745	318	18,2%	7,9 p.b.
69 Osobní a provozní služby	39	4	10,3%	5,9 p.b.
72 Publicistika, knihovnictví a informatika	156	28	17,9%	8,6 p.b.
75 Pedagogika, učitelství a sociální péče	1848	290	15,6%	5,8 p.b.
78 Obecně odborná příprava	5546	503	9,1%	3,7 p.b.
82 Umění a užité umění	1543	212	13,7%	5,0 p.b.
Celkem M	39825	5895	14,8%	5,8 p.b.

p. b. – procentní bod

Nejvýraznější nárůst míry nezaměstnanosti byl zaznamenán u skupin s nízkým počtem absolventů 21 Hornictví, hutnictví a slévárenství (o 18,5 p. b., z 0,0 %), 31 Textilní výroba a oděvnictví (o 14,1 p. b., z 10,9 %), 16 Ekologie a ochrana životního prostředí (o 13,0 p. b., z 8,8 %), 29 Potravinářství a potravinářská chemie (o 11,7 p. b., z 12,6 %), 41 Zemědělství a lesnictví (o 10,8 p. b., z 11,5 %) a 28 Technická chemie a chemie silikátů (o 10,4 p. b., z 4,8 %).

Nejmenší nárůst míry nezaměstnanosti je u skupin 18 Informační technologie (0,9 p. b.), 66 Obchod (1,1 p. b.), 37 Doprava a spoje (2,3 p. b.), 34 Polygrafie, zpracování papíru, filmu, fotografie (3,2 p. b.) a 32 Kožedělná a obuvnická výroba a zpracování plastů (3,3 p. b.).

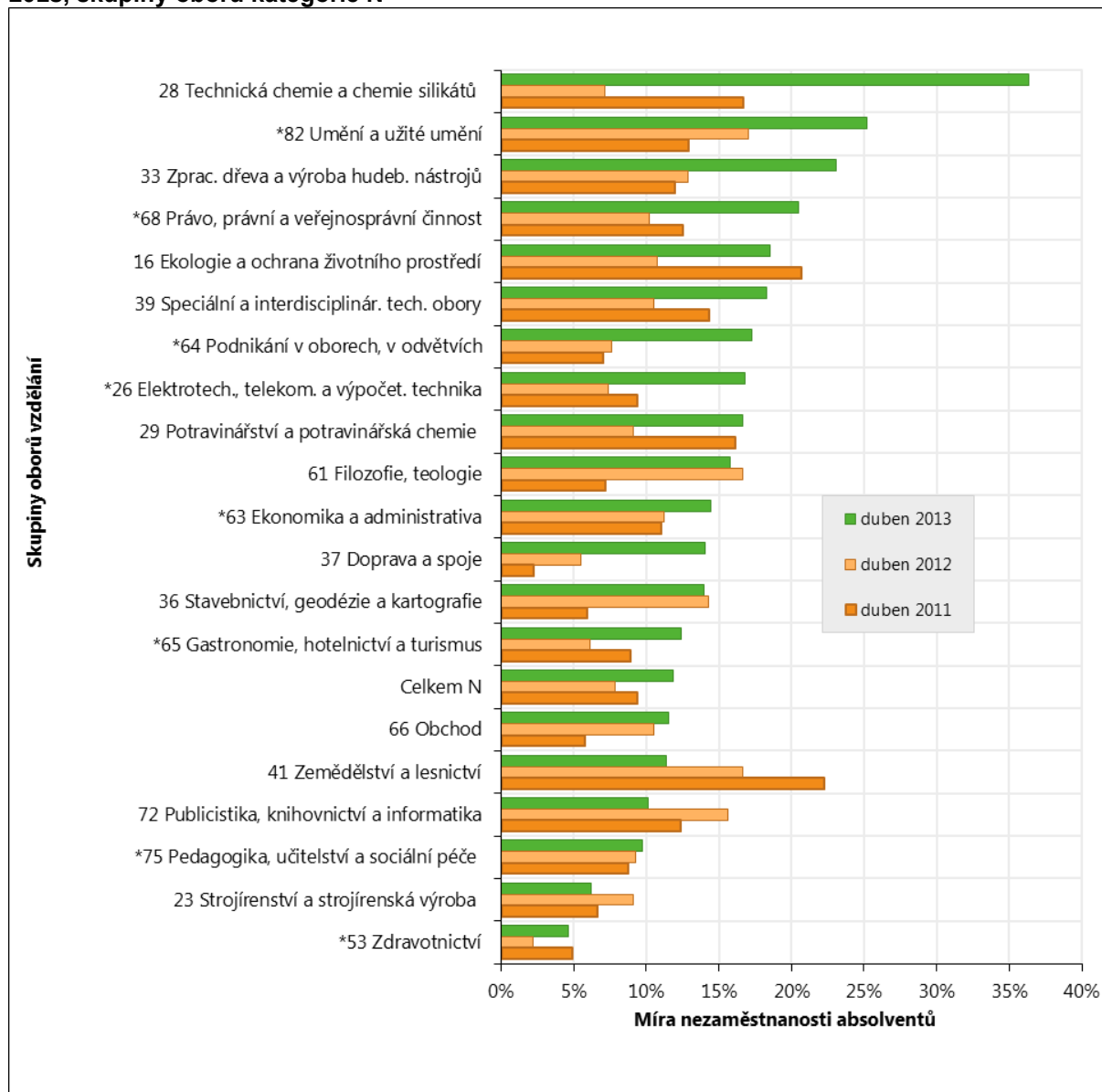
4.6 Nezaměstnanost absolventů vyššího odborného vzdělání (kategorie vzdělání N)

Od roku 2005 do roku 2011 docházelo k postupnému poklesu počtu absolventů kategorie N. Důvodem je zejména rozšiřující se vzdělávací nabídka na vysokých školách a demografický pokles obyvatelstva. V roce 2005 - 7 025 absolventů, v roce 2011 - 4 657 absolventů. Poslední údaje z roku 2012 vykazují mírný nárůst - 4 926 absolventů. **Nejvíce absolventů** vyššího odborného vzdělání s maturitní zkouškou (kategorie N) ukončilo studium ve skupinách oborů 53 Zdravotnictví (27,4 %), 75 Pedagogika, učitelství a sociální péče (16,9 %), 63 Ekonomika a administrativa (16,0 %), 68 Právo, právní a veřejnosprávní činnost (7,3 %), 65 Gastronomie, hotelnictví a turismus (6,4 %), 26 Elektrotechnika, telekomunikační a výpočetní technika (4,6 %), 82 Umění a užité umění (4,5 %) a 64

Podnikání v oborech, v odvětvích (4,5 %); z výše uvedených skupin oborů vzdělání vycházelo 87,6 % absolventů kategorie N.

Míra nezaměstnanosti absolventů vyššího odborného vzdělání (kategorie N) v dubnu 2013 činila **11,9 %**. Celkově u této kategorie vzdělání došlo meziročně k poklesu (o 4,0 p. b.) a počet nezaměstnaných absolventů byl 584. V této kategorii ukončují studium poměrně nízké počty absolventů a výsledná míra nezaměstnanosti a její meziroční výkyvy jsou tudíž velmi citlivé i na malé úbytky či přírůstky nezaměstnaných. Kromě skupiny oborů 53 Zdravotnictví, kde každoročně vystuduje největší počet absolventů (27,4 % absolventů VOŠ), se u většiny skupin oborů projevují výrazné meziroční změny.

Obrázek 4.8 Míra nezaměstnanosti absolventů: vyšší odborné vzdělání, duben 2011, 2012 a 2013, skupiny oborů kategorie N

* Označení skupin oborů vzdělání, které měly v roce 2012 v dané kategorii vzdělání více než 200 absolventů.

Nejnižší míru nezaměstnanosti (kategorie N) mají tradičně absolventi v oborech 53 Zdravotnictví (4,6 %, nárůst o pouhých 2,4 p. b.). To ukazuje, že zdravotnictví je z pohledu šance na nalezení zaměstnání dlouhodobě perspektivní oblastí, a to i výhledově (vzhledem k demografickému vývoji lze téměř s jistotou tvrdit, že se poptávka po kvalifikovaném zdravotnickém personálu ještě zvýší). Nízká míra nezaměstnanosti byla

zaznamenána také ve skupinách 23 Strojírenství a strojírenská výroba (6,2 %) a 75 Pedagogika, učitelství a sociální péče (9,7 %).

Nejvyšší míru nezaměstnanosti (kategorie N) měli čerství absolventi oborů náležících do skupiny 28 Technická chemie a chemie silikátů (36,4 %), 82 Umění a užité umění (25,2 %), 33 Zpracování dřeva a výroba hudebních nástrojů (23,1 %) a 68 Právo, právní a veřejnosprávní činnost (20,5 %).

Ze silněji zastoupených skupin čerstvých absolventů je patrná vyšší (nadprůměrná) míra nezaměstnanosti ve skupině 64 Podnikání v oborech, v odvětvích (17,3 %), dále 26 Elektrotechnika, telekomunikační a výpočetní technika (16,8 %) a 63 Ekonomika a administrativa (14,4 %, nárůst o 3,2 p. b.). Mírně nad průměrem se pohybovala skupina 65 Gastronomie, hotelnictví a turismus (12,4 %, nárůst o 6,3 p. b.).

Tabulka 4.7 Přehled o nezaměstnanosti absolventů: vyšší odborné vzdělání, duben 2013, skupiny oborů kategorie N

Skupina oborů vzdělání	Počet absolventů (2012)	Počet nezaměstnaných absolventů (duben 2013)	Míra nezaměstnanosti absolventů v % (duben 2013)	Srovnání s dubnem 2012
16 Ekologie a ochrana životního prostředí	27	5	18,5%	7,8 p.b.
23 Strojírenství a strojírenská výroba	97	6	6,2%	-2,9 p.b.
26 Elektrotech., telekom. a výpočet. technika	226	38	16,8%	9,4 p.b.
28 Technická chemie a chemie silikátů	11	4	36,4%	29,2 p.b.
29 Potravinářství a potravinářská chemie	12	2	16,7%	7,6 p.b.
33 Zprac. dřeva a výroba hudeb. nástrojů	26	6	23,1%	10,2 p.b.
36 Stavebnictví, geodézie a kartografie	50	7	14,0%	-0,3 p.b.
37 Doprava a spoje	57	8	14,0%	8,6 p.b.
39 Speciální a interdisciplinár. tech. obory	93	17	18,3%	7,8 p.b.
41 Zemědělství a lesnictví	88	10	11,4%	-5,3 p.b.
53 Zdravotnictví	1352	62	4,6%	2,4 p.b.
61 Filozofie, teologie	19	3	15,8%	-0,9 p.b.
63 Ekonomika a administrativa	789	114	14,4%	3,2 p.b.
64 Podnikání v oborech, v odvětvích	220	38	17,3%	9,7 p.b.
65 Gastronomie, hotelnictví a turismus	314	39	12,4%	6,3 p.b.
66 Obchod	26	3	11,5%	1,0 p.b.
68 Právo, právní a veřejnosprávní činnost	361	74	20,5%	10,3 p.b.
72 Publicistika, knihovnictví a informatika	99	10	10,1%	-5,5 p.b.
75 Pedagogika, učitelství a sociální péče	832	81	9,7%	0,5 p.b.
82 Umění a užité umění	222	56	25,2%	8,2 p.b.
Celkem N	4926	584	11,9%	4,0 p.b.

p. b. – procentní bod

Celkový nárůst míry nezaměstnanosti absolventů činil 4,0 p. b. v průměru za všechny skupiny oborů. Jeho rozložení mezi skupinami oborů bylo velmi diferenční.

Nejvýraznější nárůst míry nezaměstnanosti byl zaznamenán u skupin s velmi nízkým počtem absolventů 28 Technická chemie a chemie silikátů (o 29,2 p. b., ze 7,1 %) a 33 Zpracování dřeva a výroba hudebních nástrojů (o 10,2 p. b., z 12,9 %), které jsou náchylné na výrazné meziroční výkyvy ukazatele. Dále i v početnějších skupinách: 68 Právo, právní a veřejnosprávní činnost (o 10,3 p. b., z 10,2 %), 64 Podnikání v oborech, v odvětvích (o 9,7 p. b., ze 7,6 %), 26 Elektrotechnika, telekomunikační a výpočetní technika (o 9,4 p. b., ze 7,4 %) a 82 Umění a užité umění (o 8,2 p. b., z 17,0 %).

Pokles míry nezaměstnanosti nastal v případě skupin 72 Publicistika, knihovnictví a informatika (pokles o 5,5 p. b., na 10,1 %), 41 Zemědělství a lesnictví (o 5,3 p. b., na 11,4 %) a 23 Strojírenství a strojírenská výroba (o 2,9 p. b., na 6,2 %).

4.7 Nezaměstnanost absolventů vysokoškolského magisterského vzdělání (kategorie T)

V této kapitole jsou uváděny údaje o absolventech, kteří se připravovali v prezenční (denní) formě v pětiletém magisterském nebo navazujícím magisterském studiu a mají občanství ČR. Protože tato publikace je zaměřena na analýzu uplatnění absolventů středoškolského vzdělání na trhu práce, jsou dále uvedené údaje o kategorii magisterské úrovně vysokoškolského vzdělání pouze doplňkem obrazu situace absolventů na trhu práce.

V důsledku nedostupnosti statisticky věrohodných dat týkajících se vysokoškoláků v loňském roce je **letošní časové srovnání výjimečně prováděno s výsledky získanými v dubnu 2011** (graficky – v dubnu 2011 a 2010).

Do roku 2009 byly v této kapitole uváděny údaje o absolventech všech kategorií vysokoškolského studia - magisterského (kat. T), bakalářského (kat. R) a doktorského (kat. V). S rozvojem bakalářských studijních programů a magisterského navazujícího studia postupně narůstal souhrnný počet absolventů vysokých škol. Zahnutí absolventů bakalářských programů by však pro účely výpočtu nezaměstnanosti vysokoškoláků nebylo korektní, protože většina z nich pokračuje ve studiu v navazujícím magisterském vzdělávání a na trh práce nepřechází. Proto od roku 2010 vycházíme z počtů absolventů magisterských programů (navazujícího i pětiletého studia), očištěných o počty absolventů pokračujících v doktorském studiu. Údaje v tabulkách i grafu respektují tento přístup.

Počet vysokoškolských absolventů se každým rokem postupně zvyšuje. To platí i pro počet absolventů **magisterských** studijních **programů**, na které se tato kapitola soustřeďuje. V roce 2006 - 17 176 posluchačů, v roce 2010 - 23 570. Poslední údaje z roku 2012 vykazují opětovný nárůst - 25 491 posluchačů (občanů ČR). **Nejvíce absolventů** magisterského studia v roce 2012 ukončilo studium ve skupinách studijních programů: Technické vědy a nauky (24,0 %), Ekonomické vědy a nauky (21,4 %), Humanitní a společenské vědy a nauky (13,6 %), Pedagogika, učitelství a sociální péče (11,2 %) a Přírodní vědy a nauky (8,6 %) a Zdravotnictví, lékařské a farmaceutické vědy a nauky (7,8 %). V těchto skupinách bylo v roce 2012 připravováno téměř 86,8 % absolventů VŠ.

Míra nezaměstnanosti absolventů magisterského vzdělání (**kategorie T**) v dubnu 2013 činila **7,3 %**. V porovnání s dubnem 2011 celkově u této kategorie vzdělání došlo k nárůstu (o 0,2 p. b.) a počet nezaměstnaných absolventů dosahoval 1 855. Rozlišení skupin studijních programů vzdělání podle míry nezaměstnanosti absolventů ukazuje rozdíly v hodnotách zhruba deset procentních bodů.

Nejnižší míru nezaměstnanosti (kategorie T) mají tradičně absolventi v oborech Zdravotnictví, lékařské a farmaceutické vědy a nauky (1,3 %). Podprůměrných hodnot dosahovali absolventi Právních a Přírodních věd a nauk (4,4 % a 5,0 %).

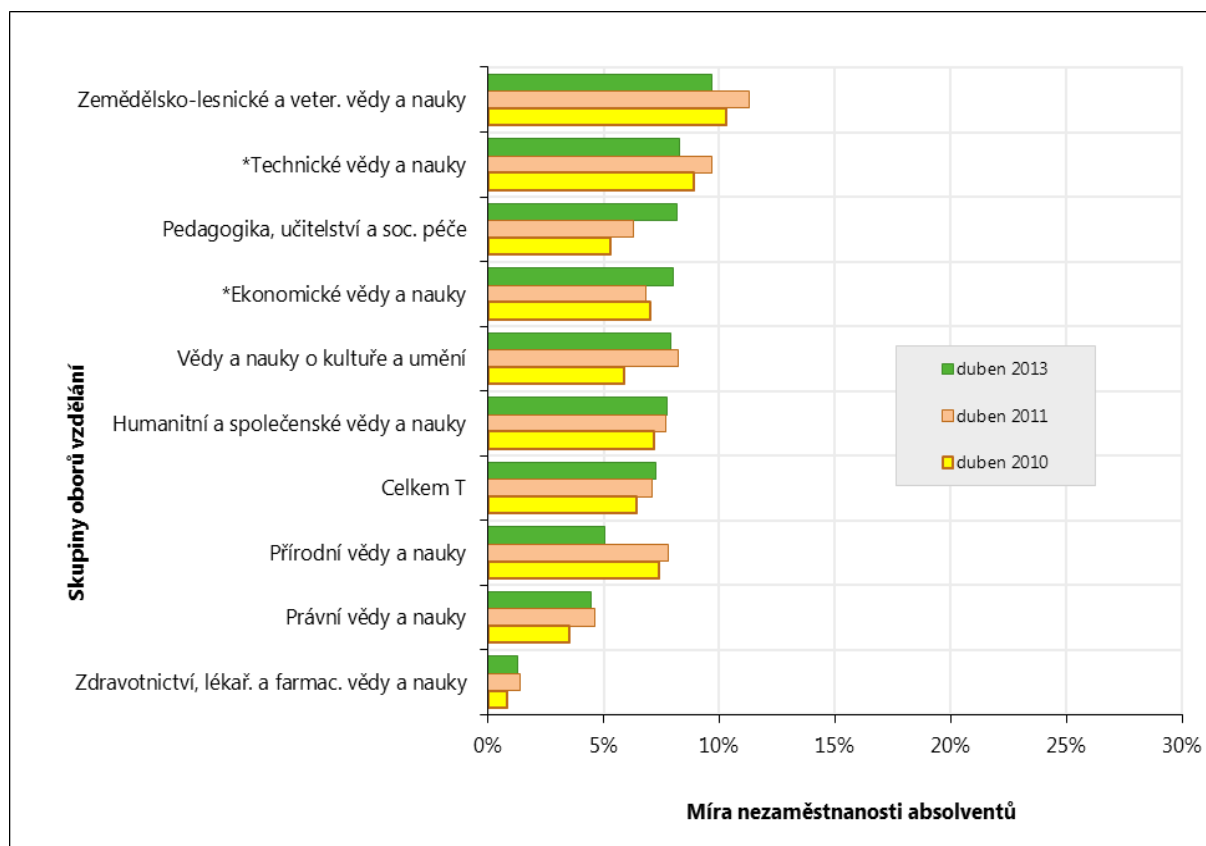
Nejvyšší míru nezaměstnanosti (kategorie T) měli čerství absolventi oborů náležících do skupiny Zemědělsko-lesnické a veterinární vědy a nauky (9,7 %).

Poměrně vysokou míru nezaměstnanosti překvapivě vykazují **technické obory**, zde se zřejmě projevuje fakt, že v období recese podniky dávají přednost zkušenějším uchazečům s praxí. Zaměstnavatelé často poukazují na nedostatek technicky vzdělaných vysokoškoláků a přebytek humanitně vzdělaných, ale zároveň dodávají, že úroveň technických znalostí potřebných v praxi není dostatečná a stěžují si na příliš akademický charakter technického vzdělávání u nás.

Nadprůměrných hodnot dosahovali absolventi Pedagogiky, učitelství a sociální péče (8,0 %) a Ekonomických věd a nauk (8,0 %).

Celkový nárůst míry nezaměstnanosti absolventů činil 0,2 p. b. v průměru za všechny skupiny studijních programů. V porovnání s dubnem 2011 lze situaci absolventů vysokoškolského magisterského studia považovat za stabilní. Většina skupin studijních programů vykazovala spíše stabilitu nebo mírný pokles. K mírnému nárůstu došlo pouze u Pedagogiky, učitelství a sociální péče (1,9 p. b.) a Ekonomických věd a nauk (1,2 p. b.).

Obrázek 4.9 Míra nezaměstnanosti absolventů: vysokoškolské magisterské vzdělání, duben 2010, 2011 a 2013, skupiny studijních programů kategorie T

* Označení skupin oborů vzdělání, které měly v roce 2012 v dané kategorii vzdělání více než 5 000 absolventů.

Tabulka 4.8 Přehled o nezaměstnanosti absolventů: vysokoškolské magisterské vzdělání, duben 2013, skupiny studijních programů kategorie T

Skupina oborů vzdělání	Počet absolventů (2012)	Počet nezaměstnaných absolventů (duben 2013)	Míra nezaměstnanosti absolventů v % (duben 2013)	Srovnání s dubnem 2011
Přírodní vědy a nauky	2203	111	5,0%	-2,8 p.b.
Technické vědy a nauky	6123	508	8,3%	-1,4 p.b.
Zemědělsko-lesnické a veter. vědy a nauky	1146	111	9,7%	-1,6 p.b.
Zdravotnictví, lékař. a farmac. vědy a nauky	1990	25	1,3%	-0,1 p.b.
Humanitní a společenské vědy a nauky	3479	270	7,8%	0,1 p.b.
Ekonomické vědy a nauky	5461	437	8,0%	1,2 p.b.
Právní vědy a nauky	1551	69	4,4%	-0,2 p.b.
Pedagogika, učitelství a soc. péče	2861	234	8,2%	1,9 p.b.
Vědy a nauky o kultuře a umění	771	61	7,9%	-0,3 p.b.
Celkem T	25491	1855	7,3%	0,2 p.b.

p. b. – procentní bod

Pozn.: Kódy tříd a skupin studijních programů začleněných v jednotlivých kategoriích

Přírodní vědy a nauky	1	Ekonomické vědy a nauky	62,63,64,66
Technické vědy a nauky	2,3	Právní vědy a nauky	68
Zemědělsko-lesnické a veter. vědy a nauky	4	Pedagogika, učitelství a soc. péče	75
Zdravotnictví, lékař. a farmac. vědy a nauky	5	Vědy a nauky o kultuře a umění	8
Humanitní a společenské vědy a nauky			61,65,67,71,72,73,74,77

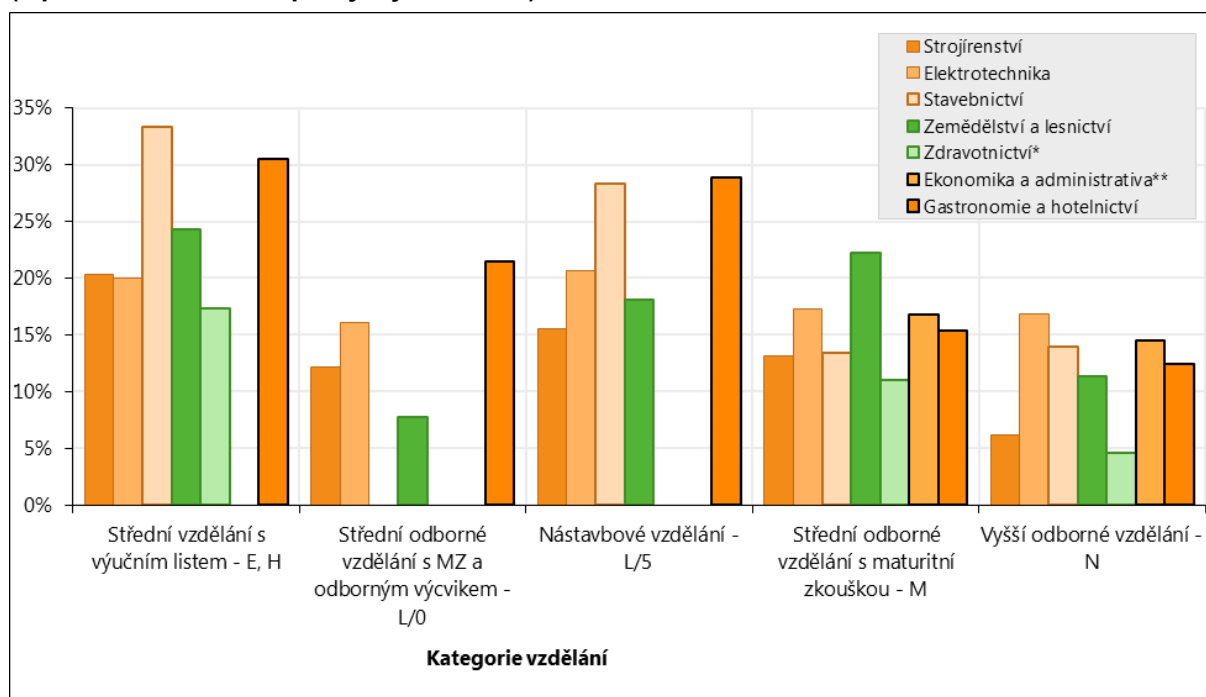
5. Struktura nezaměstnaných absolventů podle profesní skladby

Po ukončení základní školy pokračuje v České republice převážná část populace ve středním vzdělávání. Odborným vzděláváním prochází zhruba 77 % žáků. V roce 2012 vystudovalo téměř 37,6 % absolventů **odborného vzdělávání** v učebních oborech, 7,6 % v maturitních oborech s odborným výcvikem a 54,8 % v oborech středního odborného vzdělávání kategorie M (dříve středních odborných škol).

Vzájemné porovnání míry nezaměstnanosti čerstvých absolventů škol (tj. absolventů z roku 2012) v **početně nejvýznamnějších skupinách oborů** umožňuje obr. 5.1, kde jsou znázorněny míry nezaměstnanosti těchto sedmi skupin oborů.

V oborové struktuře připravovaných absolventů vykazují jedny z nejnižších hodnot míry nezaměstnanosti **zdravotnické obory**. Trvale nejnižší míry nezaměstnanosti zůstávají u absolventů středního odborného vzdělání s maturitou a VOŠ. Nízké míry nezaměstnanosti již několik let poukazují na potřebu zvýšení počtu absolventů těchto oborů – zejména s přihlédnutím k demografickému vývoji populace u nás i v ostatních evropských zemích. Skutečný vývoj počtů absolventů maturitních zdravotnických oborů je však v posledních letech opačný, počty absolventů klesají. Důvodem může být (vedle vysoké náročnosti studia, náročné práce s nepříliš vysokými výdělky a demografického poklesu v počtech žáků vstupujících v současnosti do středního vzdělávání) i nutnost získání terciárního vzdělání pro výkon práce zdravotní sestry, ačkoli dříve postačovalo střední vzdělání s maturitní zkouškou.

Obrázek 5.1 Hodnoty míry nezaměstnanosti „čerstvých“ absolventů hlavních skupin oborů (s počtem absolventů převyšujícím 3 700) v dubnu 2013

*Ve skupině oborů 53 Zdravotnictví nejsou žádné obory kategorie L/0 a L/5, poskytující střední odborné vzdělání s MZ a odborným výcvikem.

**Ve skupině oborů 63 Ekonomika a administrativa nejsou žádné obory kategorie E a H, poskytující střední vzdělání s výučním listem. A dále potom L/0 a L/5.

I při současných ekonomických problémech se ukazují možnosti uplatnění zejména v průmyslové výrobě, je patrný zájem firem o absolventy **elektrotechnických oborů**. Relativně nízké míry nezaměstnanosti vykazují absolventi středního vzdělání s výučním listem, středního odborného vzdělání s maturitou a odborným výcvikem a nástavbového vzdělávání. Menší zájem je již o absolventy klasických maturitních oborů a vyšších odborných škol. U maturantů je tento posun zřejmě částečně způsoben zařazením žáků oborů zaměřených na informační technologie do skupiny 18 Informatické obory, kde jsou hodnoty míry nezaměstnanosti nízké.

Míra nezaměstnanosti absolventů **strojírenských oborů** patří rovněž mezi poměrně nízké. Evidentně se zde projevuje ubývajícím počet pracovníků s touto kvalifikací ve vyšších věkových kategoriích (jak vlivem odchodů do důchodu, tak změnou kvalifikace). Ukazuje se zájem firem zejména o strojaře maturanty, ať z oborů s odborným výcvikem, či z klasických maturitních oborů. Významný zájem je také o vyučené a absolventy vyšších odborných škol.

Tabulka 5.1 Hodnoty míry nezaměstnanosti absolventů vybraných hlavních skupin oborů vzdělání v dubnu 2013

Skupina oborů*	Střední vzdělání s výučním listem - E, H		Střední odborné vzdělání s MZ a odborným výcvikem - L/O		Nástavbové vzdělání - L/5		Střední odborné vzdělání s maturitní zkouškou - M		Vyšší odborné vzdělání - N	
	NZ	mNZ	NZ	mNZ	NZ	mNZ	NZ	mNZ	NZ	mNZ
23 Strojírenství a strojírenská výroba	1230	20,4%	145	12,1%	56	15,6%	333	13,2%	6	6,2%
26 Elektrotech., telekom. a VT	453	20,0%	176	16,0%	48	20,6%	373	17,3%	38	16,8%
36 Stavebnictví, geodézie a kartografie	990	33,4%			28	28,3%	312	13,4%	7	14,0%
41 Zemědělství a lesnictví	577	24,3%	1	7,7%	13	18,1%	319	22,2%	10	11,4%
53 Zdravotnictví	26	17,3%					244	11,0%	62	4,6%
63 Ekonomika a administrativa							1491	16,8%	114	14,4%
65 Gastronomie, hotelnictví a turismus	1775	30,5%	67	21,5%	82	28,9%	541	15,4%	39	12,4%
Celkem	7483	27,4%	1068	19,3%	1105	29,6%	5895	14,8%	584	11,9%

NZ – počet absolventů škol v kraji, kteří jsou „čerstvě“ nezaměstnaní po celé ČR.

mNZ – míra nezaměstnanosti absolventů (hodnoty od 22 % jsou zvýrazněny).

*Skupiny oborů s počtem absolventů převyšujícím 3 700.

S nástupem ekonomické recese došlo k propadu stavební výroby, a tím i k výraznému útlumu ve **stavebních oborech**, což se odrazilo zejména na nezaměstnanosti absolventů středního vzdělání s výučním listem, kteří nadále dosahují vysoce nadprůměrné míry nezaměstnanosti. Odvětví stavebnictví je charakteristické zaměstnáváním levné pracovní síly ze zahraničí a zaměstnáváním pracovníků načerno, kde někteří z nich mohou být zároveň evidováni na úřadech práce jako nezaměstnaní. V současné době se bohužel neočekává příliš brzké znovuoživení.

Vysokou mírou nezaměstnanosti bývají tradičně postiženi absolventi **zemědělských oborů**. V porovnání s ostatními skupinami oborů meziročně tentokrát zaznamenaly mírnější nárůst nebo dokonce pokles. Výjimkou byli absolventi středního vzdělání s maturitní zkouškou, kde byl meziroční nárůst míry nezaměstnanosti vysoký. Relativně dobré postavení v letošním roce měli zejména absolventi středního odborného vzdělání s maturitou a odborným výcvikem, nástavbového vzdělání a vyššího odborného vzdělání (kde bylo dosaženo podprůměrných hodnot). Vyšší nezaměstnanosti dosahovali absolventi středního vzdělání s výučním listem a středního odborného vzdělání s maturitní zkouškou.

V minulých letech bylo upozorňováno na neopodstatněnou (z pohledu poptávky na trhu práce) nadprodukcí absolventů **ekonomických** maturitních studijních **oborů kategorie M**. Hodnoty míry nezaměstnanosti této kategorie vzdělání vykazovaly řadu let podprůměrnou míru nezaměstnanosti, ačkoli zde byl připravován vysoký počet absolventů. V posledních letech je patrný přesun jejich hodnot míry nezaměstnanosti do mírně nadprůměrných. Je zřejmé, že i při trvale klesajícím počtu absolventů této skupiny (a to i po začlenění oborů skupiny 64 Podnikání v oborech, odvětví do skupiny 63 Ekonomika a administrativa) dochází k postupnému nasycení jejich potřeby na trhu práce.

U oborů skupiny **Gastronomie, hotelnictví a turismus** je míra nezaměstnanosti téměř pro všechny kategorie středního vzdělání lehce nadprůměrná. Nejvyšší je u absolventů středního vzdělání s výučním listem a nástavbového vzdělání. Na trhu práce se nejlépe uplatňují absolventi středního odborného vzdělání s maturitní zkouškou a vyšších odborných škol.

V posledních několika letech se jako problematická jeví skupina oborů 31 **Textilní výroba a oděvnictví**, kde zejména absolventi učebních oborů hledají obtížně uplatnění na trhu práce, a to v důsledku omezení textilní výroby, která není schopná konkurovat dovozům

levného textilu (především z Číny). Problémy s uplatněním mají také absolventi skupiny oborů 66 **Obchod** v nižších úrovních vzdělání, a to zejména absolventi středního vzdělání s výučním listem a nástavbového vzdělání. Důvodem není nedostatek pracovních míst, ale spíše jejich charakter, tj. platové a pracovní podmínky.

Vyšší míru nezaměstnanosti vykazují absolventi skupiny oborů 21 **Hornictví, hutnictví a slévárenství**, 28 **Technická chemie a chemie silikátů**, 29 **Potravinářství a potravinářská chemie**, 32 **Kožené a obuvnická výroba a zpracování plastů**, 39 **Speciální a interdisciplinární technické obory**, a to ve všech kategoriích vzdělání.

Tabulka 5.2 Hodnoty míry nezaměstnanosti absolventů skupin oborů vzdělání v dubnu 2013

duben 2013	Střední vzdělání s výučním listem - E, H		Střední odborné vzdělání s MZ a odborným výcvikem - L/0		Nástavbové vzdělání - L/5		Střední odborné vzdělání s maturitní zkouškou - M		Vyšší odborné vzdělání - N	
	NZ	mNZ	NZ	mNZ	NZ	mNZ	NZ	mNZ	NZ	mNZ
Celkem	7483	27,4%	1068	19,3%	1105	29,6%	5895	14,8%	584	11,9%
16 Ekologie a ochrana životního prostředí							99	21,8%	5	18,5%
18 Informační technologie							303	10,2%		
21 Hornictví, hutnictví a slévárenství	10	37,0%	7	33,3%			5	18,5%		
23 Strojírenství a strojírenská výroba	1230	20,4%	145	12,1%	56	15,6%	333	13,2%	6	6,2%
26 Elektrotech., telekom. A VT	453	20,0%	176	16,0%	48	20,6%	373	17,3%	38	16,8%
28 Technická chemie a chemie silikátů	30	51,7%	9	26,5%			57	15,3%	4	36,4%
29 Potravinářství a potravinářská chemie	423	31,4%					44	24,3%	2	16,7%
31 Textilní výroba a oděvnictví	50	59,5%	3	33,3%			45	25,0%		
32 Kožed. a obuv. výroba a zprac. plastů	10	71,4%					5	20,0%		
33 Zprac. dřeva a výroba hudeb. nástrojů	458	29,2%	18	23,1%	31	27,4%	31	22,1%	6	23,1%
34 Polygrafie, zpr. papíru, filmu, fotografie	34	20,7%	56	17,7%			38	18,1%		
36 Stavebnictví, geodézie a kartografie	990	33,4%			28	28,3%	312	13,4%	7	14,0%
37 Doprava a spoje	12	26,7%			26	25,7%	144	16,7%	8	14,0%
39 Speciální a interdisciplinár. tech. obory	27	27,0%	180	22,7%	21	51,2%	19	16,5%	17	18,3%
41 Zemědělství a lesnictví	577	24,3%	1	7,7%	13	18,1%	319	22,2%	10	11,4%
43 Veterinářství a veterinární prevence							51	17,3%		
53 Zdravotnictví	26	17,3%					244	11,0%	62	4,6%
61 Filozofie, teologie									3	15,8%
63 Ekonomika a administrativa							1491	16,8%	114	14,4%
64 Podnikání v oborech, v odvětvích					733	32,0%			38	17,3%
65 Gastronomie, hotelnictví a turismus	1775	30,5%	67	21,5%	82	28,9%	541	15,4%	39	12,4%
66 Obchod	522	35,3%	177	26,5%	44	95,7%	7	14,6%	3	11,5%
68 Právo, právní a veřejnosprávní činnost							318	18,2%	74	20,5%
69 Osobní a provozní služby	592	26,1%	192	23,9%	12	16,7%	4	10,3%		
72 Publicistika, knihovnictví a informatika							28	17,9%	10	10,1%
75 Pedagogika, učitelství a sociální péče	108	36,7%					290	15,6%	81	9,7%
78 Obecně odborná příprava							503	9,1%		
82 Umění a užité umění	46	18,2%	36	19,3%	4	28,6%	212	13,7%	56	25,2%

NZ – počet absolventů škol v kraji, kteří jsou „čerstvě“ nezaměstnaní po celé ČR.

mNZ – míra nezaměstnanosti absolventů (hodnoty od 22 % jsou zvýrazněny).

6. Nezaměstnanost ekonomicky aktivního obyvatelstva a mladých lidí z hlediska vzdělání

Data o nezaměstnanosti absolventů (kategorie vzdělání (L/0, L/5, M, K) z dubna 2012 a 2013 jsou významně ovlivněna zavedením státní maturitní zkoušky na jaře 2011. Lze předpokládat, že pokud by nová maturitní zkouška neproběhla, byla by letošní míra nezaměstnanosti čerstvých absolventů vyšší. Z tohoto důvodu jsme se rozhodli využít dalšího zdroje informací o nezaměstnanosti, kterým je Výběrové šetření pracovních sil “VŠPS” z roku 2012. V souvislosti s ním jsme si rovněž položili doplňující otázku týkající se nezaměstnanosti ekonomicky aktivního obyvatelstva “EAO” podle vystudovaného oboru vzdělání.

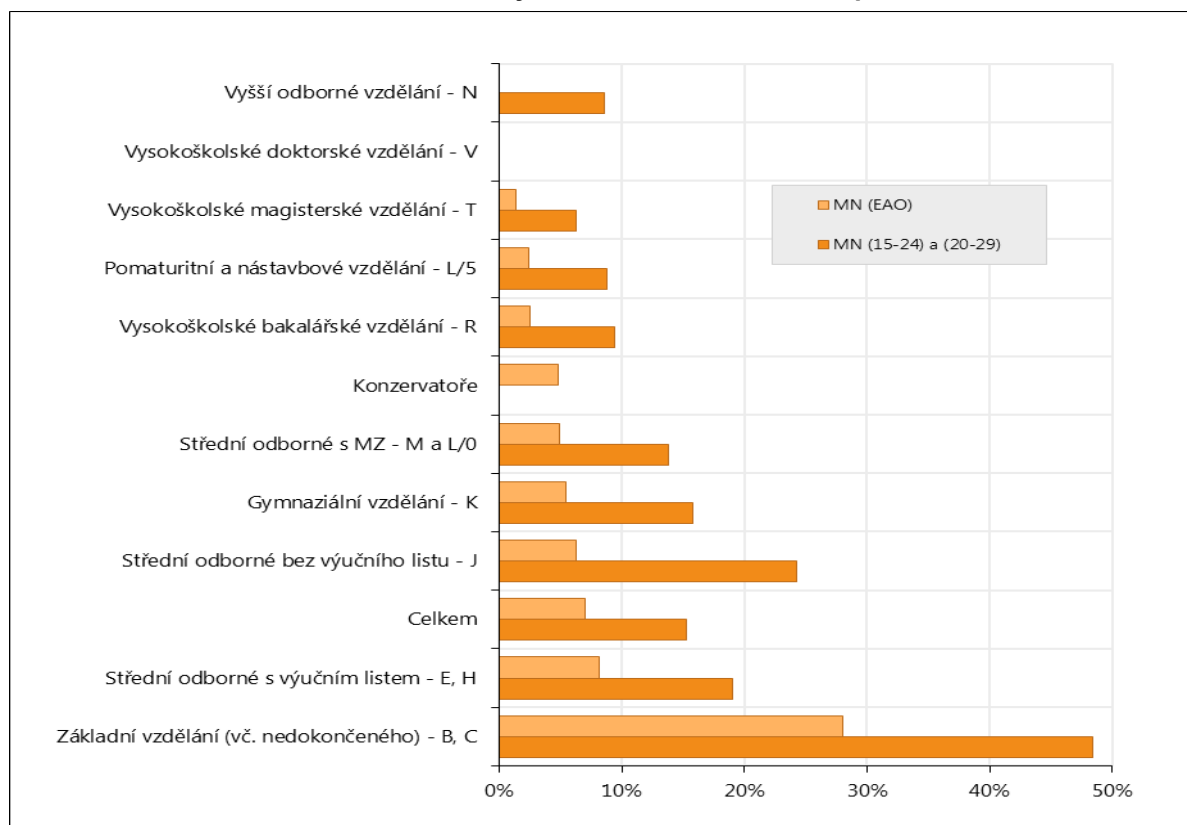
Tabulka 6.1 Míra nezaměstnanosti mladých lidí v roce 2012 podle VŠPS

	Zam	Nezam	Celkem	MN (15-24)	MN (EAO)
Základní vzdělání (vč. nedokončeného) - B, C	21018	19707	40725	48,4%	28,0%
Střední odborné s výučním listem - E, H	100174	23542	123717	19,0%	8,2%
Střední odborné bez výučního listu - J	1137	364	1501	24,2%	6,3%
Střední odborné s MZ - M a L/0	133608	21488	155096	13,9%	5,0%
Gymnaziální vzdělání - K	18292	3434	21726	15,8%	5,4%
Pomaturitní a nástavbové vzdělání - L/5	8179	791	8971	8,8%	2,4%
Vyšší odborné vzdělání - N	4792	448	5240	8,5%	0,0%
	Zam	Nezam	Celkem	MN (20-29)	MN (EAO)
Konzervatoře	1181	0	1181	0,0%	4,8%
Vysokoškolské bakalářské vzdělání - R	49578	5164	54741	9,4%	2,5%
Vysokoškolské magisterské vzdělání - T	121669	8152	129821	6,3%	1,3%
Vysokoškolské doktorské vzdělání - V	204	0	204	0,0%	0,0%
Celkem	459833	83090	542923	15,3%	7,0%

Zam – počet zaměstnaných; Nezam – počet nezaměstnaných

Celkem = Zam + Nezam; MN (míra nezaměstnanosti) = Nezam/Celkem

Obrázek 6.1 Míra nezaměstnanosti mladých lidí a EAO v roce 2012 podle VŠPS

V tabulce a grafu jsou prezentovány údaje týkající se mladých lidí ve věku 15–24 let. Jedná se o ekonomicky aktivní mladé lidi na trhu práce, kteří absolvovali základní, střední (příp. vyšší odbornou) úroveň vzdělání. Dále zde uvádíme údaje o skupině mladých lidí ve věku 20–29 let, kteří dosáhli terciární úrovně vzdělání. Vedle míry nezaměstnanosti mladých lidí je zde prezentována i míra nezaměstnanosti ekonomicky aktivního obyvatelstva.

Z dat VŠPS 2012 je patrná přímá závislost mezi úrovní vzdělání a nezaměstnaností. Nejtěžší postavení na trhu práce mají lidé bez vzdělání, příp. se základním vzděláním, nejlépe jsou na tom lidé s terciární úrovní vzdělání. V porovnání s vyššími věkovými ročníky mají obtížnější postavení mladí lidé bez dostatečné praxe a pracovních zkušeností.

Míra nezaměstnanosti mladých lidí (do 24 let) středního odborného vzdělání s maturitou (kategorie M) a s odborným výcvikem (kategorie L/0) v roce 2012 podle VŠPS dosahovala 13,9 %, u pomaturitního a nástavbového vzdělávání 8,8 % a u gymnaziálního vzdělávání 15,8 %.²⁷

Bylo by jistě zajímavé podívat se na nezaměstnanost mladých lidí podle oborového zaměření. Bohužel velikost vzorku VŠPS není pro analýzu v rámci věkových kategorií dostatečná. Proto je možné tuto otázku vztahovat pouze na ekonomicky aktivní obyvatelstvo jako celek. Zaměřili jsme se na monitoring nezaměstnanosti EAO s minimálním počtem 10 000 zaměstnaných osob.

Vezmeme-li tedy v úvahu pouze větší skupiny oborů vzdělání (s počtem zaměstnaných nad 10 tisíc), pak nadprůměrnou míru nezaměstnanosti mají lidé, kteří vystudovali obory spíše nižší úrovně vzdělání. Podrobněji viz Tabulka 6.2, kde jsou sestupně podle míry nezaměstnanosti uvedeny profese podle KZAM u EAO s nadprůměrnou mírou nezaměstnanosti. Následně navazuje Tabulka 6.3 EAO s profesemi, u kterých byla v roce 2012 zaznamenána podprůměrná míra nezaměstnanosti.

Tabulka 6.2 Výběr profesí EAO podle KZAM s nadprůměrnou mírou nezaměstnanosti (minimální počet 10 000 zaměstnaných osob; řazeno sestupně od nejvyšší míry nezaměstnanosti, rok 2012, VŠPS)

9333	Pomocní manipulační pracovníci (kromě výroby)
8153	Obsluha šicích a vyšívacích strojů
7512	Pekaři, cukráři (kromě šéfcukrářů) a výrobci cukrovinek
9329	Ostatní pomocní pracovníci ve výrobě
8172	Obsluha automatizovaných strojů a zařízení na prvotní zpracování dřeva
5131	Číšníci a servírky
8212	Montážní dělníci elektrických, energetických a elektronických zařízení
9112	Uklízeči a pomocníci v kancelářích, hotelích, průmyslových a jiných objektech
7533	Šičky, vyšívači a pracovníci v příbuzných oborech
5230	Pokladníci a prodavači vstupenek a jízdenek
4412	Pracovníci poštovního provozu (kromě úředníků na přepážkách)
5120	Kuchaři (kromě šéfkuchařů), pomocní kuchaři
5223	Prodavači v prodejnách
7119	Ostatní řemeslníci a kvalifikovaní pracovníci hlavní stavební výroby
7115	Tesaři a stavební truhláři
8219	Montážní dělníci ostatních výrobků
8142	Obsluha strojů na výrobu a zpracování výrobků z plastu
7112	Zedníci, kamnáři, dlaždiči a montéři suchých staveb
5414	Pracovníci ostrahy a bezpečnostních agentur
8211	Montážní dělníci mechanických zařízení
5322	Ošetřovatelé a příbuzní pracovníci v oblasti domácí péče a terénních soc. služeb
3312	Odborní pracovníci v oblasti bankovníctví
8341	Řidiči a obsluha zemědělských a lesnických strojů

Nadprůměrnou míru nezaměstnanosti mají u ekonomicky aktivního obyvatelstva zejména lidé středního vzdělání s výučním listem se zaměřením na Zahradnictví, Textil, Potravinářství, Hotelnictví, Rostlinnou a živočišnou výrobu, Převážní služby a spoje, Umělecko-řemeslné dovednosti, Velkoobchod a maloobchod, Stavebnictví a inženýrské stavby a Kadeřnické a kosmetické služby. V případě středního vzdělání s maturitní zkouškou se jednalo o obory: Audiovizuální technika, Management a administrativa, Marketing a propagace, Textil, Chemie a Sekretářské a kancelářské práce. U vyššího odborného vzdělání se jednalo o Management a administrativu, u vysokoškolského bakalářského vzdělání o obor Ekonomie.

²⁷ U gymnázií se jedná skutečně pouze o mladé lidi, kteří po absolutoriu tohoto vzdělávání odešli na trh práce a ukončili tak počáteční vzdělávání.

Tabulka 6.3 Výběr profesí EAO podle KZAM s podprůměrnou mírou nezaměstnanosti (minimální počet 10 000 zaměstnaných osob; řazeno sestupně od nejvyšší podprůměrné míry nezaměstnanosti, rok 2012, VŠPS)

8344	Obsluha vysokozdvíhových a jiných vozíků a skladníci
7223	Seřizovači a obsluha obráběcích strojů (kromě dřevoobráběcích)
8111	Obsluha důlních zařízení (včetně horníků)
3343	Odborní pracovníci v administrativě a správě organizace
8322	Řidiči osobních a malých dodávkových automobilů, taxikáři
4211	Pokladníci ve finančních institucích, na poštách a pracovníci v příbuzných oborech
7131	Malíři (včetně stavebních lakýrníků a natěračů), tapetáři
7231	Mechanici a opraváři motorových vozidel
5321	Ošetřovatelé a příbuzní pracovníci ve zdravotnických a sociálních zařízeních
8332	Řidiči nákladních automobilů, tahačů a speciálních vozidel
3331	Odbytoví a přepravní agenti, celní deklaranti
8160	Obsluha strojů na výrobu potravin a příbuzných výrobků
4323	Pracovníci v dopravě a přepravě
2310	Učitelé na vysokých a vyšších odborných školách
7522	Truhláři (kromě stavebních) a pracovníci v příbuzných oborech
2342	Učitelé v oblasti předškolní výchovy
8342	Obsluha železničních, zemních a příbuzných strojů a zařízení
8121	Obsluha zařízení na zpracování kovů
5151	Provozní pracovníci stravovacích, ubytovacích a dalších zařízení
6121	Chovatelé hospodářských zvířat (kromě drůbeže)
3112	Stavební technici
4110	Všeobecní administrativní pracovníci
5329	Pracovníci osobní péče ve zdravotní a sociální oblasti jinde neuvedení
3411	Odborní pracovníci v právní oblasti, bezpečnosti a v příbuzných oborech
4312	Úředníci v oblasti statistiky, finančnictví a pojišťovnictví
7222	Nástrojaři a příbuzní pracovníci
5141	Kadeřníci
7543	Kvalitáři a testovači výrobků, laboranti (kromě potravin a nápojů)
5221	Provozovatelé maloobchodních prodejen
7212	Svářeči, řezači plamenem a páječi
3322	Obchodní zástupci
2330	Učitelé na středních školách (kromě odbo. Př.), konzerv. a na 2. stupni ZŠ
4313	Mzdoví účetní
7132	Lakýrníci a natěrači (kromě stavebních)
7411	Stavební a provozní elektrikáři
8331	Řidiči autobusů, trolejbusů a tramvají
3412	Odborní pracovníci v oblasti sociální práce
6210	Kvalifikovaní pracovníci v lesnictví a příbuzných oblastech
3123	Mistři a příbuzní pracovníci ve stavebnictví
3221	Všeobecné sestry bez specializace
2651	Výtvarní umělci
3334	Realitní makléři
4311	Úředníci v oblasti účetnictví
3119	Technici v ostatních průmyslových oborech
3513	Technici počítačových sítí a systémů
7126	Instalatéři, potrubáři, stavební zámečníci a stavební klempíři
2353	Lektoři jazyků
3313	Odborní pracovníci v oblasti účetnictví, ekonomiky a personalistiky
2514	Programátoři počítačových aplikací
2412	Finanční a investiční poradci a příbuzní specialisté
4419	Úředníci jinde neuvedení
2144	Strojní inženýři
8189	Obsluha stacionárních strojů a zařízení jinde neuvedená
3142	Technici v oblasti zemědělství, rybářství a vodohospodářství
3323	Nákupčí
2359	Specialisté a odborní pracovníci v oblasti výchovy a vzdělávání jinde neuvedení
3115	Strojírenští technici
7412	Elektromechanici
7233	Mechanici a opraváři zemědělských, průmyslových a jiných strojů a zařízení
7421	Mechanici a opraváři elektronických přístrojů
3321	Odborní pracovníci v oblasti pojišťovnictví
2341	Učitelé na 1. stupni základních škol
2142	Stavební inženýři
8141	Obsluha strojů na výrobu a zpracování výrobků z pryže
3122	Mistři a příbuzní pracovníci ve výrobě (kromě hutní výroby a slévárenství)
3113	Elektrotechnici a technici energetici
5412	Policisté
2212	Lékaři specialisté
2221	Všeobecné sestry se specializací
2320	Učitelé odborných předmětů, praktického vyučování, OV a lektori dalšího vzděl.
2411	Specialisté v oblasti účetnictví
2433	Specialisté v oblasti prodeje produktů a služeb (kromě informačních technologií)
2522	Systémoví administrátoři, správci počítačových sítí
2611	Advokáti, státní zástupci a příbuzní pracovníci
2619	Specialisté v oblasti práva a příbuzných oblastech jinde neuvedení
2631	Specialisté v oblasti ekonomie
3114	Technici elektroniki
3511	Technici provozu informačních a komunikačních technologií
3512	Technici uživatelské podpory informačních a komunikačních technologií

Podprůměrnou míru nezaměstnanosti nacházíme u **ekonomicky aktivního obyvatelstva** zejména vysokoškolského magisterského vzdělání. Dále u vyššího odborného vzdělání se zaměřením na Ošetřovatelství a pečovatelské vzdělání a středoškolského vzdělání s maturitní zkouškou v oborech: Knihovnictví, Pedagogika, Elektrotechnika a energetika, Elektrotechnika a automatizace, Humánní medicína, Ekonomie, Strojírenství, Přepravní služby a spoje a Ošetřovatelství a pečovatelské vzdělání. V případě středního vzdělání s výučním listem se jedná o obory elektrotechnického, strojírenského a lesnického zaměření.

Porovnáme-li míry nezaměstnanosti mladých lidí (do 29 let) a EAO z velké části je nezaměstnanost mladých lidí vyšší. Lze ovšem nalézt i některé obory, ve kterých je tomu naopak. Z výsledků VŠPS 2012 vyplývá, že **nižší míru nezaměstnanosti (v porovnání s EAO) měli mladí lidé** vysokoškolského magisterského studia se zaměřením na Rostlinnou a živočišnou výrobu, Elektrotechniku, Právo, Chemii a Přípravu učitelů s odbornou (předmětovou) aprobací. U středního vzdělání s maturitní zkouškou se jednalo o obory: Audiovizuální technika, Velkoobchod a maloobchod, Chemie, Humánní medicína, Pedagogika a Vojsko a obrana, v případě vyučených o obor Zahradnictví.

7. Nezaměstnanost čerstvých absolventů škol v jednotlivých krajích

Při zjišťování míry nezaměstnanosti absolventů škol a její interpretaci z hlediska krajů je třeba mít na paměti, že **statistiky počtu nezaměstnaných** vycházejí z evidenčních databází jednotlivých úřadů práce, kde jsou evidováni uchazeči o zaměstnání s **trvalým bydlištěm v příslušném okrese a kraji** (který se může lišit od kraje, v němž vystudovali), zatímco **počty absolventů škol** v jednotlivých krajích jsou udávány **podle sídla školy**. V případě, že bychom pro výpočet míry nezaměstnanosti použili tyto počty bez předchozích úprav, mohlo by dojít k disproporcím (podhodnocení nebo naopak nadhodnocení míry nezaměstnanosti v případě absolventů, kteří se zaregistrovali na úřadě práce v jiném kraji, než kde vystudovali) a **vypočtená míra nezaměstnanosti by ztrácela vypovídací hodnotu**.²⁸

Aby nemohlo dojít k výše zmíněnému zkreslení, jsou **v této publikaci** při stanovování míry nezaměstnanosti absolventů v krajích **počty absolventů i nezaměstnaných absolventů vztahovány ke školám v kraji, ve kterém studovali**.²⁹

Údaje o mírách nezaměstnanosti v krajském měřítku uváděné v této publikaci poskytují informace o tom, **jak se uplatňují absolventi škol jednotlivých krajů** (z hlediska vzdělanostní a oborové struktury) na trhu práce v celé České republice.

Míra nezaměstnanosti absolventů škol v kraji je definována jako **podíl počtu nezaměstnaných absolventů škol v kraji** (bez ohledu na to, v kterém kraji ČR jsou evidováni na ÚP) k **počtu absolventů, kteří se připravovali na školách v daném kraji**. Před výpočty této míry nezaměstnanosti jsou absolventi – uchazeči o zaměstnání – strukturováni podle sídla školy, kterou vystudovali. Informace o tom, v jakém kraji jsou evidováni, v tomto případě ustupuje do pozadí.

Pro nezaměstnanost absolventů jsou charakteristické výrazné regionální rozdíly. Mezi faktory, které ji velmi významně ovlivňují a které je možné v současné době monitorovat, patří i celková nezaměstnanost, která je od ledna 2013 monitorována podílem nezaměstnaných osob (15 - 64 let).³⁰ Většinou platí, že absolventi v krajích s nižší celkovou nezaměstnaností se uplatňují na trhu práce lépe než absolventi v krajích s vyšší nezaměstnaností. To je ostatně patrné i z následujícího obrázku, kde je v krajském členění

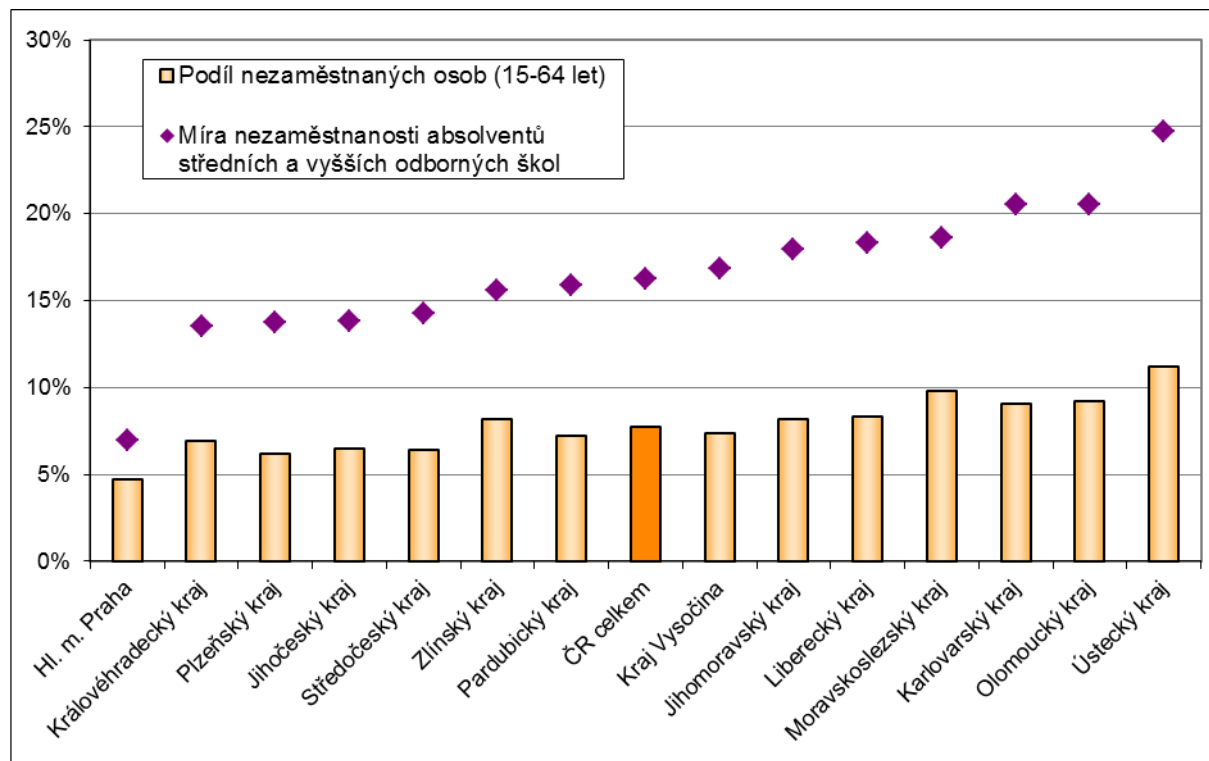
²⁸ Zkreslení by byla nejvýraznější u oborové struktury absolventů, především pak u terciárního vzdělávání.

²⁹ V údajích o nezaměstnaných absolventech škol, kterou zveřejňuje Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR na svém internetovém portálu, jsou souhrnné počty absolventů primárně členěny podle místní příslušnosti k jednotlivým úřadům práce a **doplňeny o identifikaci škol, kde absolventi vystudovali**.

³⁰ Počet dosažitelných uchazečů o zaměstnání ve věku 15 - 64 let k obyvatelstvu stejného věku (který počínaje lednem 2013 nahradil míru registrované nezaměstnanosti).

zachycena ve vzestupném pořadí míra nezaměstnanosti absolventů středních a vyšších odborných škol za duben 2013. Doplnkově je zde v krajském členění rovněž uveden podíl nezaměstnaných osob ve věku 15 - 64 let k obyvatelstvu stejného věku za duben 2013.

Obrázek 7.1 Míra nezaměstnanosti absolventů středních a vyšších odborných škol a podíl nezaměstnaných osob (15 - 64 let) v jednotlivých krajích v dubnu 2013

Z obrázku vyplývá, že výrazně **nejméně jsou nezaměstnaností postiženi absolventi škol Hl. m. Prahy** (6,9 %), která zároveň vykazuje nejnižší podíl nezaměstnaných osob ve věku 15 - 64 let (4,7 %) v ČR. Se zřetelným odstupem **následují Královéhradecký, Plzeňský a Jihočeský kraj** (okolo 13,5 %). **Vysokou nezaměstnaností** (přes 20 %) jsou naopak postiženi absolventi škol **Ústeckého, Olomouckého a Karlovarského kraje**, a to ve většině kategorií středoškolského odborného vzdělání.

Nejmenší rozdíl mezi mírou nezaměstnanosti absolventů škol a podílem nezaměstnaných osob je patrný v Hl. m. Prahy (2,2 p. b.). Na druhém místě je to Královéhradecký kraj (6,6 p. b.), dále následují Jihočeský, Zlínský, Plzeňský a Středočeský kraj (okolo 7,5 p. b.). **Největšího rozdílu** v dubnu 2013 dosahoval Ústecký kraj (13,6 p. b.), dále potom Karlovarský (11,4 p. b.) a Olomoucký kraj (11,3 p. b.).

Takřka ve všech krajích v dubnu 2013 platilo, že **míra nezaměstnanosti absolventů středního odborného vzdělání s maturitou (kategorie M) nepřevyšuje míru nezaměstnanosti absolventů kategorií E+H a L0/L5**. Výjimkou byl Plzeňský kraj, kde byla míra nezaměstnanosti absolventů kategorie M (13,9 %) o 1,1 p. b. vyšší než u kategorie L0/L5 (12,8 %). V tomto kraji je eminentní zájem ze strany zaměstnavatelů o absolventy středního odborného vzdělání s maturitou a odborným výcvikem, neboť jejich nezaměstnanost je v krajském srovnání nejnižší. Velký **rozdíl v postavení absolventů středního odborného vzdělání s maturitou a odborným výcvikem** (kategorie L0/L5) a maturantů **kategorie M** (o deset a více procentních bodů) je patrný v Moravskoslezském, Ústeckém, Libereckém, Olomouckém a Zlínském kraji. O něco menší rozdíly panují v kraji Vysočina, v Jihomoravském a Pardubickém kraji (8 - 10 p. b.).

Míra nezaměstnanosti absolventů je silně ovlivněna úrovní vzdělání. Obecně se ukazuje, že **čím vyššího vzdělání mladý člověk dosahuje, tím lépe se uplatňuje na trhu práce**.

Začneme-li nezaměstnanost absolventů analyzovat podrobněji, např. z krajského pohledu, ne vždy tomu tak je. Prvním faktem, který oslabuje vztah míry nezaměstnanosti absolventů a úrovně dosaženého vzdělání, je míra nezaměstnanosti absolventů **vyššího odborného vzdělání**,³¹ která v dubnu 2013 ve všech krajích, ať už více, či méně, převyšovala míru nezaměstnanosti absolventů gymnázií. V předchozích pěti letech vztah míry nezaměstnanosti absolventů a úrovně dosaženého vzdělání byl dále narušen mírou nezaměstnanosti absolventů **středního odborného vzdělání s maturitou a odborným výcvikem** (kategorie L0/L5) a absolventů středního vzdělání s výučním listem (kategorie E+H). U většiny krajů ukazatel kategorie L0/L5 převyšoval, případně byl srovnatelný s kategorií E+H. V letošním roce tato situace nenastala, a to díky výraznému nárůstu míry nezaměstnanosti absolventů kategorií E+H ve všech krajích.

Příčiny toho, proč je u některých krajů **narušen vztah hodnoty míry nezaměstnanosti absolventů a úrovně vzdělání**, je třeba hledat také v oborové struktuře dané kategorie vzdělání. K tomu mohou čtenáři této publikace napomoci data v přílohách (kap. 9). To, že v některých krajích je míra nezaměstnanosti absolventů určité kategorie vzdělání v porovnání s ostatními kategoriemi vyšší, nelze zobecňovat na všechny absolventy příslušné kategorie v daném kraji. Je třeba se podívat, o jaké absolventy, resp. jejich oborové zaměření jde.

Je samozřejmostí, že kdybychom začali analyzovat nezaměstnanost absolventů v krajích ještě podrobněji (např. podle oborů vzdělání), našli bychom další příklady toho, že pravidlo přímé úměry vždy neplatí. To ostatně závisí na řadě specifických faktorů, které je třeba opět při analyzování takovýchto konkrétních případů brát v úvahu. Jedním z nich je i **počet absolventů příslušné skupiny oborů vzdělání v kraji**. Je-li nízký, pak má na vypočtenou míru nezaměstnanosti velmi značný vliv přírůstek nebo úbytek i pouhého jediného nezaměstnaného absolventa. Zejména v případě krajského pohledu na uplatnění absolventů vyšších odborných škol hraje právě tento faktor rozhodující roli, protože na úrovni krajů je zastoupeno vždy jen několik skupin oborů VOŠ, většinou s nevelkým počtem absolventů a jedna extrémní hodnota za určitou skupinu výrazně ovlivní celkový průměr.

V následující tabulce a grafu je zachycena nezaměstnanost absolventů škol v krajích podle úrovně dosaženého vzdělání za duben 2013.

Tabulka 7.1 Přehled o nezaměstnanosti absolventů škol v krajích podle úrovně dosaženého vzdělání – duben 2013

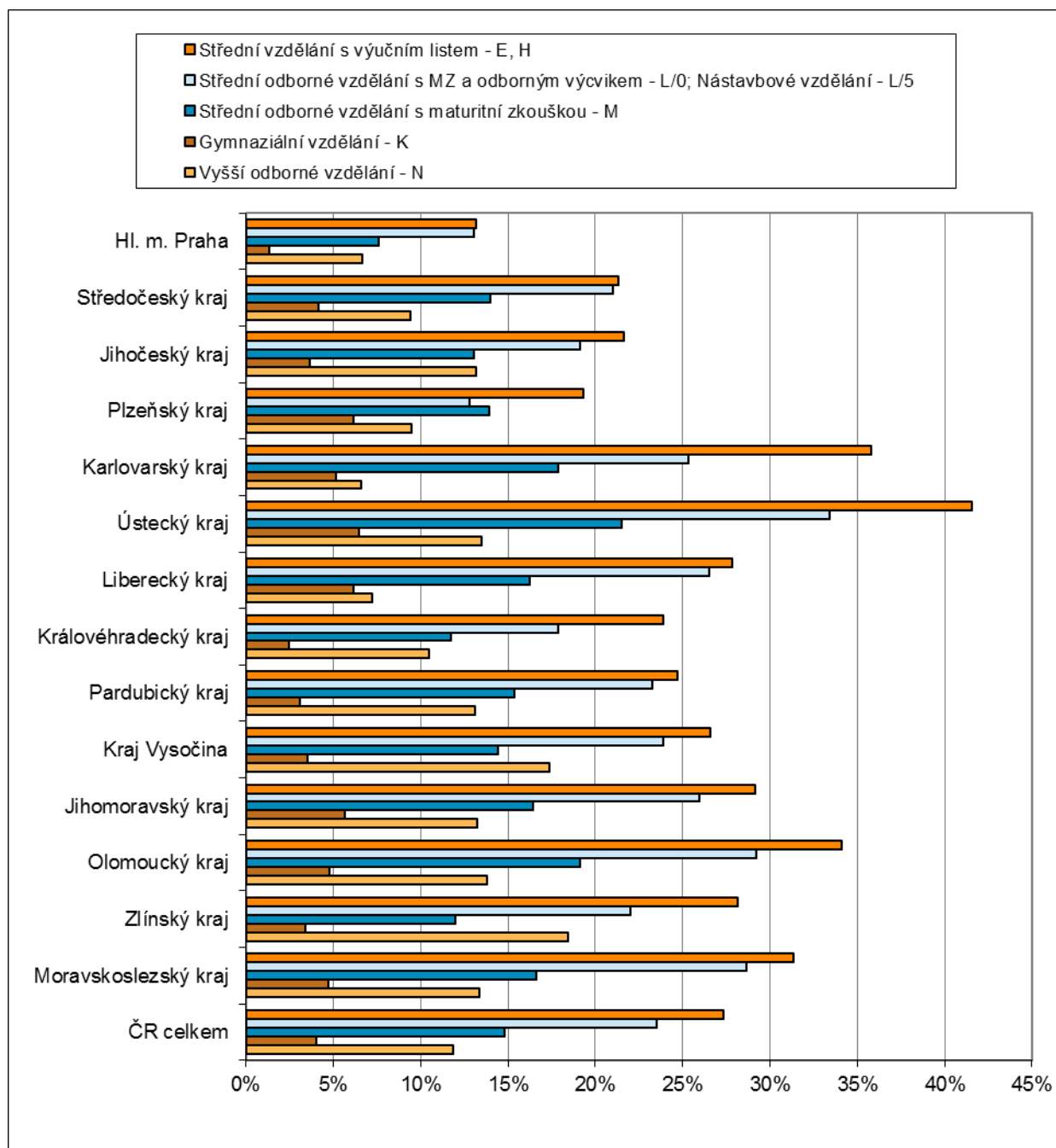
duben 2013	Střední vzdělání s výučním listem - E, H		Střední odborné vzdělání s MZ a odborným výcvikem - L/0; Nástavbové vzdělání - L/5		Střední odborné vzdělání s maturitní zkouškou - M		Gymnaziální vzdělání - K		Vyšší odborné vzdělání - N	
	NZ	mNZ	NZ	mNZ	NZ	mNZ	NZ	mNZ	NZ	mNZ
Hl. m. Praha	273	13,2%	123	13,0%	397	7,6%	53	1,4%	66	6,6%
Středočeský kraj	562	21,3%	162	21,0%	468	14,0%	87	4,1%	35	9,4%
Jihočeský kraj	416	21,6%	114	19,2%	350	13,0%	57	3,7%	43	13,2%
Plzeňský kraj	305	19,3%	76	12,8%	257	13,9%	60	6,1%	28	9,5%
Karlovarský kraj	288	35,8%	38	25,3%	168	17,9%	30	5,2%	8	6,6%
Ústecký kraj	898	41,6%	185	33,4%	611	21,5%	100	6,5%	45	13,5%
Liberecký kraj	296	27,8%	74	26,5%	216	16,3%	44	6,2%	7	7,2%
Královéhradecký kraj	395	23,9%	92	17,9%	299	11,7%	31	2,4%	25	10,5%
Pardubický kraj	365	24,7%	121	23,3%	311	15,4%	36	3,1%	32	13,1%
Kraj Vysočina	455	26,6%	136	23,9%	316	14,4%	41	3,6%	45	17,4%
Jihomoravský kraj	967	29,1%	294	25,9%	748	16,5%	162	5,6%	106	13,3%
Olomoucký kraj	610	34,1%	218	29,2%	435	19,1%	79	4,8%	34	13,8%
Zlínský kraj	472	28,1%	205	22,0%	323	12,0%	51	3,4%	42	18,4%
Moravskoslezský kraj	1036	31,4%	310	28,7%	887	16,6%	138	4,7%	50	13,4%
ČR celkem	7483	27,4%	2173	23,5%	5895	14,8%	971	4,1%	584	11,9%

NZ – počet absolventů škol v kraji, kteří jsou „čerstvě“ nezaměstnaní po celé ČR.

mNZ (v %) – míra nezaměstnanosti absolventů škol v kraji.

³¹ Absolventi vyššího odborného vzdělání jsou při přechodu na trh práce vystaveni silné konkurenci v podobě absolventů bakalářských oborů vysokých škol, jejichž počty rok od roku narůstají, mimo jiné i vlivem vzniku řady nových soukromých vysokých škol.

Obrázek 7.2 Nezaměstnanost absolventů škol v krajích a podle úrovně dosaženého vzdělání v dubnu 2013

Další rozpracování problematiky nezaměstnanosti absolventů v jednotlivých krajích je uvedeno na www.nuv.cz, v sekci „Vzdělávání a trh práce“ pod odkazem „Vzdělávání a trh práce v krajích“.

8. Závěr

V dubnu 2013 podíl nezaměstnaných osob v České republice dosahoval 7,7 %³² a na úřadech práce bylo registrováno celkem 565,2 tis. nezaměstnaných. **Celkový počet evidovaných nezaměstnaných absolventů a mladistvých v dubnu 2013 činil 34,4 tis. a podíl nezaměstnaných absolventů na celkové nezaměstnanosti dosahoval 6,1 %.** V meziročním porovnání se celkový počet nezaměstnaných zvýšil o 7 779 absolventů, počet všech nezaměstnaných o 67,9 tisíc. Podíl nezaměstnaných absolventů a mladistvých na celkové nezaměstnanosti vzrostl o 0,8 procentního bodu.

Údaje o nezaměstnanosti, zatím poslední vlny čerstvých absolventů z roku 2012, vypovídají o **výrazném zvýšení míry nezaměstnanosti absolventů na trhu práce.** Hospodářská krize a následná recese vážně omezila zájem zaměstnavatelů o absolventy škol, zejména o vyučené, který byl v době vrcholící prosperity přímo enormní. Po zřejmém postupném zlepšování situace absolventů přicházejících na trh práce v letech 2010 a 2011 došlo v roce 2012 k velmi výraznému zhoršení, kdy absolventi evidovaní na úřadech práce v září 2012 ani do dubna 2013 nenacházejí pracovní uplatnění a zůstávají stále nezaměstnanými. Situace je přitom pro absolventy zdánlivě příznivá **kombinací** několika **faktorů**, a to zejména vlivem **demografického vývoje** (pokles celkového počtu absolventů), **rozšiřujícího se přístupu k terciárnímu vzdělávání**, který vede ke zvyšování podílu absolventů pokračujících ve studiu, a **zavedením státní maturitní zkoušky na jaře 2011.**

Zavedení státní maturitní zkoušky na jaře 2011 mělo určitý vliv na data týkající se počtu absolventů a počtu nezaměstnaných absolventů – “maturantů” všech kategorií vzdělání (L/0, L/5, M, K). Ti maturanti, kteří úspěšně nedokončili maturitní zkoušku, nezískali statut absolventa. Pokud se zaregistrovali na úřadech práce, nejsou vykazováni ani jako nezaměstnaní absolventi. Tento jev se projevil zejména na nezaměstnanosti absolventů středního odborného vzdělání s maturitní zkouškou a odborným výcvikem (kategorie L/0) a nástavbového vzdělání (kategorie L/5). Nejméně se nová maturita dotkla absolventů gymnaziálního vzdělávání (kategorie K). Vliv zavedení státní maturitní zkoušky na míru nezaměstnanosti absolventů je obtížně kvantifikovatelný. Lze předpokládat, že **pokud by státní maturitní zkouška nebyla zavedena, byla by loňská i letošní míra nezaměstnanosti čerstvých absolventů vyšší.** Vezmeme-li v úvahu, že maturitní zkouškou neprošli spíše slabší žáci, u kterých bychom mohli předpokládat, že by se mezi nezaměstnanými absolventy ocitli spíše než žáci úspěšní, **přibyla v letošním roce další velká skupina nezaměstnaných mladých lidí bez praxe a s pouze základním vzděláním** (resp. s vyučením v případě nástavbových oborů). Této problematice je věnován prostor především v kapitolách 2 a 3.

Stěžejní částí publikace je **kapitola 4**, která sleduje **míru nezaměstnanosti čerstvých absolventů škol k 30. dubnu 2013.** Čerstvými absolventy jsou ti, kteří úspěšně ukončili studium během posledních dvanácti měsíců. **V oborovém členění jsou statisticky sledováni nezaměstnaní absolventi vždy k 30. dubnu a 30. září**, přičemž tato publikace vychází z nejčerstvějších, čili **dubnových hodnot z roku 2013** právě proto, že nejlépe popisují, do jaké míry se podařilo absolventům, kteří ukončili studium v roce 2012, nalézt uplatnění na trhu práce. Vypočtené míry nezaměstnanosti jsou analyzovány nejen v členění podle kategorií vzdělání, ale i podle skupin oborů vzdělání.

Míra nezaměstnanosti čerstvých absolventů středního vzdělání s výučním listem (kategorie E+H), zjišťovaná k 30. dubnu 2013, se meziročně zvýšila o 10,7 procentních bodů na **27,4 %**. Celkový nárůst míry nezaměstnanosti vyučených absolventů nebyl rozložen rovnoměrně. Ve většině významných skupin učebních oborů míra nezaměstnanosti čerstvých absolventů oproti loňskému dubnu výrazně vzrostla. Uplatnění “nejsnáze” nalézali absolventi technických oborů (polygrafických, elektrotechnických a strojírenských). Nejvyšší

³² Počet dosažitelných uchazečů o zaměstnání ve věku 15 – 64 let k obyvatelstvu stejného věku (který počínaje lednem 2013 nahradil míru registrované nezaměstnanosti).

míry nezaměstnanosti dosáhli čerství absolventi oborů náležících do skupin 32 Kožedělná a obuvnická výroba a zpracování plastů, 31 Textilní výroba a oděvnictví a 28 Technická chemie a chemie silikátů. Ze silně zastoupených skupin čerstvých absolventů vysoká míra nezaměstnanosti je patrná zejména ve skupině 66 Obchod, 36 Stavebnictví, geodézie a kartografie a za ní další 29 Potravinářství a potravinářská chemie.

Míra nezaměstnanosti čerstvých absolventů středního odborného vzdělání s maturitní zkouškou a odborným výcvikem (kategorie L/0) v dubnu 2013 dosahovala **19,3 %**, meziročně se tím zvýšila o 6,9 procentního bodu. U všech nejvýznamnějších skupin míra nezaměstnanosti čerstvých maturantů meziročně vzrostla, každopádně méně než u vyučených i u nástavbových oborů. Nejnížší hodnoty míry nezaměstnanosti měli absolventi skupin 41 Zemědělství a lesnictví, 23 Strojírenství a strojírenská výroba, a 26 Elektrotechnika, telekomunikační a výpočetní technika. Podobně jako u klasických učebních oborů je zřejmé, že ve strojírenských a elektrotechnických oborech je tradičně nejlepší uplatnitelnost absolventů. Nejvyšší hodnoty míry nezaměstnanosti absolventů byly zaznamenány ve skupinách 21 Hornictví, hutnictví a slévárenství, 31 Textilní výroba a oděvnictví a 28 Technická chemie a chemie silikátů. Ze silněji zastoupených skupin čerstvých absolventů je patrná vysoká míra nezaměstnanosti v rámci služeb, tj. skupin 66 Obchod (obor Obchodník), 69 Osobní a provozní služby (obor Kosmetické služby), jako třetí v pořadí se po výrazném nárůstu objevila skupina 39 Speciální a interdisciplinární obory (obor Autotronik).

Míra nezaměstnanosti čerstvých absolventů nástavbového vzdělání (kategorie L/5) v dubnu 2013 činila **29,6 %**, meziročně se tím zvýšila o 12 procentních bodů. Celkový nárůst míry nezaměstnanosti absolventů mezi jednotlivými skupinami oborů byl velmi nerovnoměrný. Nejnížší míru nezaměstnanosti mají absolventi skupiny oborů 23 Strojírenství a strojírenská výroba (kde míra nezaměstnanosti v této skupině byla nižší než u vyučených), 69 Osobní a provozní služby a 41 Zemědělství a lesnictví. Relativně nízkou míru nezaměstnanosti vykazuje i skupina 26 Elektrotechnika, telekomunikační a výpočetní technika. Nejvyšší míru nezaměstnanosti vykazovali absolventi skupiny oborů 66 Obchod a 39 Speciální a interdisciplinární technické obory (v obou skupinách oborů došlo k nejvýraznějším meziročním nárůstům). Více než dvojnásobnou míru nezaměstnanosti proti skupině strojírenských oborů vykazují absolventi skupiny 64 Podnikání v oborech, v odvětvích (podíl těchto absolventů dosahuje 70 % v kategorii L/5). Jejich vysoká nezaměstnanost poukazuje na fakt, že za současné ekonomické situace je velmi obtížné začínat s podnikáním.

Míra nezaměstnanosti absolventů středního odborného vzdělání s maturitní zkouškou (kategorie M) se meziročně zvýšila o 5,8 procentního bodu, na **14,8 %**. Celkový meziroční nárůst nebyl rozložen rovnoměrně. U všech významných skupin oborů vzdělání míra nezaměstnanosti čerstvých absolventů oproti loňskému dubnu vzrostla. Nejnížší míru nezaměstnanosti mají absolventi v oborech 78 Obecně odborná příprava (obory Lyceí), 18 Informační technologie, 69 Osobní a provozní služby a 53 Zdravotnictví. Dalšími skupinami s mírou nezaměstnanosti nad 13 % jsou skupiny 23 Strojírenství, strojírenská výroba, 36 Stavebnictví, geodézie a kartografie a 82 Umění a užité umění. Nejvyšší míru nezaměstnanosti měli čerství absolventi oborů náležících do skupiny 31 Textilní výroba a oděvnictví, 29 Potravinářství a potravinářská chemie, 41 Zemědělství a lesnictví, 33 Zpracování dřeva a výroba hudebních nástrojů, 16 Ekologie a ochrana životního prostředí, 32 Kožedělná a obuvnická výroba a zpracování plastů a 21 Hornictví, hutnictví a slévárenství. Z početněji zastoupených skupin oborů vyšší míru vykazují absolventi oborů 68 Právo, právní a veřejnosprávní činnost a kupodivu i 26 Elektrotechnika, telekomunikační a výpočetní technika. Tento posun v elektrotechnických oborech je zřejmě způsoben zařazením žáků oborů zaměřených na informační technologie do skupiny 18 Informatické obory, kde jsou hodnoty míry nezaměstnanosti nízké.

Míra nezaměstnanosti absolventů gymnázií (kategorie K) je **tradičně velice nízká (4,1 %; nárůst o 1 procentní bod)**, což je způsobeno především tím, že valná většina absolventů pokračuje ve studiu na vysokých nebo vyšších odborných školách, což odpovídá

i charakteru a cílům všeobecné přípravy během středoškolského studia. Počty absolventů středních škol, kteří úspěšně pokračují ve studiu na terciární úrovni, však nejsou pravidelně statisticky sledovány. Pokud by bylo možné počty nezaměstnaných gymnazistů vztáhnout pouze k těm absolventům, kteří přecházejí na trh práce, míra nezaměstnanosti by pro tuto kategorii vzdělání vycházela výrazně vyšší.

Míra nezaměstnanosti absolventů vyššího odborného vzdělání (kategorie N) se meziročně zvýšila o 4 procentního bodu, na **11,9 %** v dubnu 2013. Celkový meziroční nárůst míry nezaměstnanosti absolventů nebyl rozložen rovnoměrně, mezi jednotlivými skupinami oborů byl velmi diferenční. Nejnižší míru nezaměstnanosti mají tradičně absolventi v oborech 53 Zdravotnictví. Nízká míra nezaměstnanosti byla zaznamenána také ve skupinách 23 Strojírenství a strojírenská výroba a 75 Pedagogika, učitelství a sociální péče. Nejvyšší míru nezaměstnanosti měli čerství absolventi oborů náležících do skupiny 28 Technická chemie a chemie silikátů, 82 Umění a užité umění, 33 Zpracování dřeva a výroba hudebních nástrojů a 68 Právo, právní a veřejnosprávní činnost. Ze silněji zastoupených skupin čerstvých absolventů je patrná vyšší (nadprůměrná) míra nezaměstnanosti ve skupině 64 Podnikání v oborech, v odvětvích, 26 Elektrotechnika, telekomunikační a výpočetní technika a 63 Ekonomika a administrativa.

Míra nezaměstnanosti absolventů magisterského vzdělání (kategorie T) se za poslední dva roky prakticky nezměnila, nárůst o 0,2 procentního bodu, na **7,3 %** v dubnu 2013. V porovnání s dubnem 2011 lze situaci absolventů vysokoškolského magisterského studia považovat za stabilní. Většina skupin studijních programů vykazovala spíše stabilitu nebo mírný pokles. Nejnižší míru nezaměstnanosti mají tradičně absolventi v oborech Zdravotnictví, lékařské a farmaceutické vědy a nauky. Podprůměrných hodnot dosahovali absolventi Právních a Přírodních věd a nauk. Nadprůměrné hodnoty vykazovali absolventi Pedagogiky, učitelství a sociální péče a Ekonomických věd a nauk. Poměrně vysokou míru nezaměstnanosti překvapivě vykazují Technické obory, zde se pravděpodobně projevuje fakt, že v období recese podniky dávají přednost zkušenějším uchazečům s praxí. Nejvyšší míru nezaměstnanosti měli čerství absolventi oborů náležících do skupiny Zemědělsko-lesnické a veterinární vědy a nauky.

Hlavním skupinám oborů, ve kterých se v souhrnu za všechny úrovně vzdělání každoročně připravovala **největší část absolventů**, je věnována pozornost v **kapitole 5**. Z porovnání například vyplývá, že nejlépe nalézají uplatnění čerství absolventi **zdravotnických oborů**. V meziročním porovnání dubnových hodnot se zdá, že těchto absolventů se krize dotkla nejméně a stále je po nich velmi vysoká poptávka, mimo jiné také proto, že těch, kteří nepokračují v dalším vzdělávání a přecházejí ihned po absolvování na trh práce, je malá část.

I při současných ekonomických problémech se ukazují možnosti uplatnění zejména v průmyslové výrobě, je patrný zájem firem o absolventy **elektrotechnických oborů**. Relativně nízké míry nezaměstnanosti vykazují absolventi středního vzdělání s výučním listem, středního odborného vzdělání s maturitou a odborným výcvikem a nástavbového vzdělávání. Menší zájem je již o absolventy klasických maturitních oborů a vyšších odborných škol. U maturantů je tento posun zřejmě částečně způsoben zařazením žáků oborů zaměřených na informační technologie do skupiny 18 Informatické obory, kde jsou hodnoty míry nezaměstnanosti nízké. Míra nezaměstnanosti absolventů **strojírenských oborů** patří rovněž mezi poměrně nízké. Evidentně se zde projevuje ubývajícím počet pracovníků s touto kvalifikací ve vyšších věkových kategoriích (jak vlivem odchodů do důchodu, tak změnou kvalifikace). Ukazuje se zájem firem zejména o strojaře maturanty, ať z oborů s odborným výcvikem, či z klasických maturitních oborů. Významný zájem je i o vyučené a absolventy vyšších odborných škol.

S nástupem ekonomické recese došlo k propadu stavební výroby, a tím i k výraznému útlumu ve **stavebních oborech**, což se odrazilo zejména na nezaměstnanosti absolventů středního vzdělání s výučním listem, kteří nadále dosahují vysoce nadprůměrné míry nezaměstnanosti. Odvětví stavebnictví je charakteristické zaměstnáváním levné pracovní

síly ze zahraničí a zaměstnáváním pracovníků načerno, kde někteří z nich mohou být zároveň evidováni na úřadech práce jako nezaměstnaní. V současné době se bohužel neočekává příliš brzké znovuoživení.

Vysokou mírou nezaměstnanosti bývají tradičně postiženi absolventi **zemědělských oborů**. V porovnání s ostatními skupinami oborů meziročně tentokrát zaznamenaly mírnější nárůst nebo dokonce pokles. Výjimkou byli absolventi středního vzdělání s maturitní zkouškou, kde byl meziroční nárůst míry nezaměstnanosti vysoký. Relativně dobré postavení v letošním roce měli zejména absolventi středního odborného vzdělání s maturitou a odborným výcvikem, nástavbového vzdělání a vyššího odborného vzdělání (kde bylo dosaženo podprůměrných hodnot). Vyšší nezaměstnanosti dosahovali absolventi středního vzdělání s výučním listem a středního odborného vzdělání s maturitní zkouškou.

V minulých letech bylo upozorňováno na neopodstatněnou (z pohledu poptávky na trhu práce) nadprodukcí absolventů **ekonomických** maturitních studijních **oborů kategorie M**. Hodnoty míry nezaměstnanosti této kategorie vzdělání vykazovaly řadu let podprůměrnou míru nezaměstnanosti, ačkoli zde byl připravován vysoký počet absolventů. V posledních letech je patrný přesun jejich hodnot míry nezaměstnanosti do mírně nadprůměrných. Je zřejmé, že i při trvale klesajícím počtu absolventů této skupiny (a to i po začlenění oborů skupiny 64 Podnikání v oborech, odvětví do skupiny 63 Ekonomika a administrativa) dochází k postupnému nasycení jejich potřeby na trhu práce.

U oborů skupiny **Gastronomie, hotelnictví a turismus** je míra nezaměstnanosti téměř pro všechny kategorie středního vzdělání lehce nadprůměrná. Nejvyšší je u absolventů středního vzdělání s výučním listem a nástavbového vzdělání. Na trhu práce se nejlépe uplatňují absolventi středního odborného vzdělání s maturitní zkouškou a vyšších odborných škol.

Konkrétní hodnoty míry nezaměstnanosti čerstvých absolventů škol, evidovaných jako uchazeči o zaměstnání k 30. dubnu 2013, lze nalézt v **Informačním systému o uplatnění absolventů škol na trhu práce** (ISA+) na www.infoabsolvent.cz, v sekci Absolventi a trh práce, v tématu Zaměstnanost a nezaměstnanost na dynamické stránce **Míra nezaměstnanosti absolventů podle oborů vzdělání**. Podrobné rozpracování problematiky celkové nezaměstnanosti a nezaměstnanosti absolventů škol v jednotlivých krajích je uvedeno na www.nuvv.cz, v tematickém okruhu „Vzdělávání a trh práce“ pod odkazem „Vzdělávání a trh práce v krajích“.

9. Přílohy

Přehled o nezaměstnanosti absolventů škol v krajích – duben 2013

Česká republika	Střední vzdělání s výučním listem - E, H			Střední odborné vzdělání s MZ a odborným výcvikem - L/0; Nástavbové vzdělání - L/5			Střední odborné vzdělání s maturitní zkouškou - M			Vyšší odborné vzdělání - N		
	Abs12	NZ	mNZ	Abs12	NZ	mNZ	Abs12	NZ	mNZ	Abs12	NZ	mNZ
duben 2013												
Celkem	27310	7483	27,4%	9258	2173	23,5%	39825	5895	14,8%	4926	584	11,9%
16 Ekologie a ochrana životního prostředí							454	99	21,8%	27	5	18,5%
18 Informační technologie							2958	303	10,2%			
21 Hornictví, hutnictví a slévárnictví	27	10	37,0%	21	7	33,3%	27	5	18,5%			
23 Strojírenství a strojírenská výroba	6039	1230	20,4%	1558	201	12,9%	2531	333	13,2%	97	6	6,2%
26 Elektrotech., telekom. a výpočet. technika	2261	453	20,0%	1331	224	16,8%	2160	373	17,3%	226	38	16,8%
28 Technická chemie a chemie silikátů	58	30	51,7%	34	9	26,5%	373	57	15,3%	11	4	36,4%
29 Potravinářství a potravinářská chemie	1347	423	31,4%				181	44	24,3%	12	2	16,7%
31 Textilní výroba a oděvnictví	84	50	59,5%	9	3	33,3%	180	45	25,0%			
32 Kožed. a obuv. výroba a zprac. plastů	14	10	71,4%				25	5	20,0%			
33 Zprac. dřeva a výroba hudeb. nástrojů	1566	458	29,2%	191	49	25,7%	140	31	22,1%	26	6	23,1%
34 Polygrafie, zpr. papíru, filmu, fotografie	164	34	20,7%	317	56	17,7%	210	38	18,1%			
36 Stavebnictví, geodézie a kartografie	2968	990	33,4%	99	28	28,3%	2332	312	13,4%	50	7	14,0%
37 Doprava a spoje	45	12	26,7%	101	26	25,7%	861	144	16,7%	57	8	14,0%
39 Speciální a interdisciplinár. tech. obory	100	27	27,0%	834	201	24,1%	115	19	16,5%	93	17	18,3%
41 Zemědělství a lesnictví	2372	577	24,3%	85	14	16,5%	1435	319	22,2%	88	10	11,4%
43 Veterinářství a veterinární prevence							295	51	17,3%			
53 Zdravotnictví	150	26	17,3%				2225	244	11,0%	1352	62	4,6%
61 Filozofie, teologie										19	3	15,8%
63 Ekonomika a administrativa							8881	1491	16,8%	789	114	14,4%
64 Podnikání v oborech, v odvětvích				2288	733	32,0%				220	38	17,3%
65 Gastronomie, hotelnictví a turismus	5822	1775	30,5%	596	149	25,0%	3517	541	15,4%	314	39	12,4%
66 Obchod	1479	522	35,3%	715	221	30,9%	48	7	14,6%	26	3	11,5%
68 Právo, právní a veřejnosprávní činnost							1745	318	18,2%	361	74	20,5%
69 Osobní a provozní služby	2267	592	26,1%	874	204	23,3%	39	4	10,3%			
72 Publicistika, knihovnictví a informatika							156	28	17,9%	99	10	10,1%
75 Pedagogika, učitelství a sociální péče	294	108	36,7%				1848	290	15,6%	832	81	9,7%
78 Obecně odborná příprava							5546	503	9,1%			
82 Umění a užité umění	253	46	18,2%	201	40	19,9%	1543	212	13,7%	222	56	25,2%
Gymnaziální vzdělání - K							23888	971	4,1%			

Vysvětlivky: Abs12 – počet absolventů škol v kraji (2012),
 NZ – počet absolventů škol v kraji, kteří jsou „čerstvě“ nezaměstnaní (duben 2013),
 mNZ (v %) – míra nezaměstnanosti absolventů škol v kraji (duben 2013).

Pozn.: Při zjišťování míry nezaměstnanosti absolventů škol a její interpretaci z hlediska krajů je nutné stanovovat míru nezaměstnanosti jako **podíl nezaměstnaných absolventů škol daného kraje a celkového počtu absolventů škol v kraji**. Počty absolventů škol jsou ve statistikách udávány podle sídla školy. Statistiky počtu nezaměstnaných absolventů vycházejí z evidenčních databází jednotlivých úřadů práce, kde jsou evidováni uchazeči o zaměstnání s trvalým bydlištěm v příslušném okrese a kraji (který se může lišit od kraje, v němž vystudovali). V případě, že bychom pro výpočet míry nezaměstnanosti použili tyto počty bez předchozích úprav, mohlo by dojít k disproporcím (podhodnocení nebo naopak nadhodnocení míry nezaměstnanosti v případě absolventů, kteří se zaregistrovali na úřadě práce v jiném kraji, než kde vystudovali) a vypočtená míra nezaměstnanosti by ztrácela vypovídací hodnotu. **Údaje o mírách nezaměstnanosti v krajském měřítku uváděné v této publikaci poskytují informace o tom, jak se uplatňují absolventi škol jednotlivých krajů (z hlediska vzdělanostní a oborové struktury) na trhu práce v celé České republice.** Počty nezaměstnaných absolventů jsou členěny podle kraje, v němž získali vzdělání.

Hl. m. Praha	Střední vzdělání s výučním listem - E, H			Střední odborné vzdělání s MZ a odborným výcvikem - L/0; Nástavbové vzdělání - L/5			Střední odborné vzdělání s maturitní zkouškou - M			Vyšší odborné vzdělání - N		
	Abs12	NZ	mNZ	Abs12	NZ	mNZ	Abs12	NZ	mNZ	Abs12	NZ	mNZ
duben 2013												
Celkem	2070	273	13,2%	944	123	13,0%	5237	397	7,6%	994	66	6,6%
16 Ekologie a ochrana životního prostředí							8	0	0,0%			
18 Informační technologie							492	29	5,9%			
21 Hornictví, hutnictví a slévárnictví												
23 Strojírenství a strojírenská výroba	272	46	16,9%	62	7	11,3%	169	19	11,2%	15	0	0,0%
26 Elektrotech., telekom. a výpočet. technika	166	14	8,4%	131	10	7,6%	149	21	14,1%	43	4	9,3%
28 Technická chemie a chemie silikátů	16	1	6,3%				83	8	9,6%			
29 Potravinářství a potravinářská chemie	112	8	7,1%				28	3	10,7%	6	1	16,7%
31 Textilní výroba a oděvnictví	14	3	21,4%				23	1	4,3%			
32 Kožed. a obuv. výroba a zprac. plastů	5	1	20,0%									
33 Zprac. dřeva a výroba hudeb. nástrojů	97	14	14,4%	13	1	7,7%	16	5	31,3%			
34 Polygrafie, zpr. papíru, filmu, fotografie	22	2	9,1%	35	10	28,6%	41	1	2,4%			
36 Stavebnictví, geodézie a kartografie	127	20	15,7%	6	1	16,7%	230	12	5,2%			
37 Doprava a spoje				7	1	14,3%	222	17	7,7%	44	5	11,4%
39 Speciální a interdisciplinár. tech. obory	15	1	6,7%	76	7	9,2%						
41 Zemědělství a lesnictví	112	17	15,2%	19	1	5,3%	42	4	9,5%			
43 Veterinářství a veterinární prevence												
53 Zdravotnictví	20	3	15,0%				137	9	6,6%	196	5	2,6%
61 Filozofie, teologie										4	2	50,0%
63 Ekonomika a administrativa							1450	123	8,5%	112	8	7,1%
64 Podnikání v oborech, v odvětvích				191	28	14,7%				72	6	8,3%
65 Gastronomie, hotelnictví a turismus	574	77	13,4%	178	22	12,4%	519	38	7,3%	59	1	1,7%
66 Obchod	164	18	11,0%	124	21	16,9%	29	4	13,8%			
68 Právo, právní a veřejnosprávní činnost							388	23	5,9%	49	6	12,2%
69 Osobní a provozní služby	266	37	13,9%	95	13	13,7%	20	2	10,0%			
72 Publicistika, knihovnictví a informatika										83	4	4,8%
75 Pedagogika, učitelství a sociální péče							190	10	5,3%	229	7	3,1%
78 Obecně odborná příprava							600	26	4,3%			
82 Umění a užité umění	88	11	12,5%	7	1	14,3%	401	42	10,5%	82	17	20,7%
Gymnaziální vzdělání - K							3896	53	1,4%			

Středočeský kraj	Střední vzdělání s výučním listem - E, H			Střední odborné vzdělání s MZ a odborným výcvikem - L/0; Nástavbové vzdělání - L/5			Střední odborné vzdělání s maturitní zkouškou - M			Vyšší odborné vzdělání - N		
	Abs12	NZ	mNZ	Abs12	NZ	mNZ	Abs12	NZ	mNZ	Abs12	NZ	mNZ
duben 2013												
Celkem	2634	562	21,3%	771	162	21,0%	3350	468	14,0%	371	35	9,4%
16 Ekologie a ochrana životního prostředí							25	9	36,0%			
18 Informační technologie							146	21	14,4%			
21 Hornictví, hutnictví a slévárnictví							16	2	12,5%			
23 Strojírenství a strojírenská výroba	582	82	14,1%	110	23	20,9%	182	15	8,2%			
26 Elektrotech., telekom. a výpočet. technika	199	36	18,1%	166	14	8,4%	215	25	11,6%	4	0	0,0%
28 Technická chemie a chemie silikátů												
29 Potravinářství a potravinářská chemie	142	37	26,1%	2	0	0,0%						
31 Textilní výroba a oděvnictví	1	0	0,0%				8	0	0,0%			
32 Kožed. a obuv. výroba a zprac. plastů												
33 Zprac. dřeva a výroba hudeb. nástrojů	149	39	26,2%	21	2	9,5%	22	7	31,8%			
34 Polygrafie, zpr. papíru, filmu, fotografie							15	3	20,0%			
36 Stavebnictví, geodézie a kartografie	301	90	29,9%				188	29	15,4%			
37 Doprava a spoje				9	1	11,1%	37	11	29,7%			
39 Speciální a interdisciplinár. tech. obory	6	3	50,0%	50	11	22,0%	39	3	7,7%	41	5	12,2%
41 Zemědělství a lesnictví	232	45	19,4%	5	0	0,0%	165	33	20,0%	41	4	9,8%
43 Veterinářství a veterinární prevence												
53 Zdravotnictví							181	14	7,7%	106	6	5,7%
61 Filozofie, teologie										15	1	6,7%
63 Ekonomika a administrativa							848	132	15,6%	38	2	5,3%
64 Podnikání v oborech, v odvětvích				243	70	28,8%				26	4	15,4%
65 Gastronomie, hotelnictví a turismus	661	135	20,4%	42	16	38,1%	374	51	13,6%	40	3	7,5%
66 Obchod	184	52	28,3%	33	11	33,3%	4	1	25,0%			
68 Právo, právní a veřejnosprávní činnost							183	37	20,2%	33	9	27,3%
69 Osobní a provozní služby	149	31	20,8%	85	14	16,5%						
72 Publicistika, knihovnictví a informatika												
75 Pedagogika, učitelství a sociální péče	22	11	50,0%				157	18	11,5%	27	1	3,7%
78 Obecně odborná příprava							496	45	9,1%			
82 Umění a užité umění	6	1	16,7%				49	12	24,5%			
Gymnaziální vzdělání - K							2098	87	4,1%			

Jihočeský kraj	Střední vzdělání s výučním listem - E, H			Střední odborné vzdělání s MZ a odborným výcvikem - L/0; Nástavbové vzdělání - L/5			Střední odborné vzdělání s maturitní zkouškou - M			Vyšší odborné vzdělání - N		
duben 2013	Abs12	NZ	mNZ	Abs12	NZ	mNZ	Abs12	NZ	mNZ	Abs12	NZ	mNZ
Celkem	1925	416	21,6%	595	114	19,2%	2682	350	13,0%	326	43	13,2%
16 Ekologie a ochrana životního prostředí							54	10	18,5%	9	2	22,2%
18 Informační technologie							157	17	10,8%			
21 Hornictví, hutnictví a slévárnictví												
23 Strojírenství a strojírenská výroba	351	55	15,7%	121	4	3,3%	176	16	9,1%	22	1	4,5%
26 Elektrotech., telekom. a výpočet. technika	195	35	17,9%	89	14	15,7%	195	33	16,9%	26	5	19,2%
28 Technická chemie a chemie silikátů							6	2	33,3%			
29 Potravinářství a potravinářská chemie	89	26	29,2%				30	6	20,0%			
31 Textilní výroba a oděvnictví												
32 Kožed. a obuv. výroba a zprac. plastů												
33 Zprac. dřeva a výroba hudeb. nástrojů	120	24	20,0%	15	3	20,0%	31	1	3,2%	26	6	23,1%
34 Polygrafie, zpr. papíru, filmu, fotografie	4	0	0,0%	19	4	21,1%	15	2	13,3%			
36 Stavebnictví, geodézie a kartografie	240	64	26,7%	10	4	40,0%	178	21	11,8%			
37 Doprava a spoje				17	1	5,9%	56	8	14,3%	13	1	7,7%
39 Speciální a interdisciplinár. tech. obory	11	3	27,3%	65	12	18,5%						
41 Zemědělství a lesnictví	259	47	18,1%	6	2	33,3%	234	27	11,5%	29	2	6,9%
43 Veterinářství a veterinární prevence							64	3	4,7%			
53 Zdravotnictví							172	23	13,4%	32	1	3,1%
61 Filozofie, teologie												
63 Ekonomika a administrativa							528	92	17,4%	91	15	16,5%
64 Podnikání v oborech, v odvětvích				150	46	30,7%						
65 Gastronomie, hotelnictví a turismus	361	90	24,9%	32	5	15,6%	176	23	13,1%	35	3	8,6%
66 Obchod	128	37	28,9%	41	11	26,8%						
68 Právo, právní a veřejnosprávní činnost							97	10	10,3%			
69 Osobní a provozní služby	145	28	19,3%	30	8	26,7%						
72 Publicistika, knihovnictví a informatika							15	1	6,7%			
75 Pedagogika, učitelství a sociální péče	22	7	31,8%				71	13	18,3%	25	2	8,0%
78 Obecně odborná příprava							324	28	8,6%			
82 Umění a užité umění							103	14	13,6%	18	5	27,8%
Gymnaziální vzdělání - K							1560	57	3,7%			

Píseňský kraj	Střední vzdělání s výučním listem - E, H			Střední odborné vzdělání s MZ a odborným výcvikem - L/0; Nástavbové vzdělání - L/5			Střední odborné vzdělání s maturitní zkouškou - M			Vyšší odborné vzdělání - N		
duben 2013	Abs12	NZ	mNZ	Abs12	NZ	mNZ	Abs12	NZ	mNZ	Abs12	NZ	mNZ
Celkem	1578	305	19,3%	593	76	12,8%	1845	257	13,9%	295	28	9,5%
16 Ekologie a ochrana životního prostředí							18	1	5,6%			
18 Informační technologie							166	14	8,4%			
21 Hornictví, hutnictví a slévárnictví	5	1	20,0%									
23 Strojírenství a strojírenská výroba	417	55	13,2%	70	5	7,1%	112	9	8,0%			
26 Elektrotech., telekom. a výpočet. technika	113	14	12,4%	124	9	7,3%	119	17	14,3%	7	3	42,9%
28 Technická chemie a chemie silikátů	6	3	50,0%									
29 Potravinářství a potravinářská chemie	88	21	23,9%									
31 Textilní výroba a oděvnictví	3	0	0,0%				6	2	33,3%			
32 Kožed. a obuv. výroba a zprac. plastů												
33 Zprac. dřeva a výroba hudeb. nástrojů	105	21	20,0%	3	0	0,0%						
34 Polygrafie, zpr. papíru, filmu, fotografie												
36 Stavebnictví, geodézie a kartografie	151	42	27,8%	4	0	0,0%	102	10	9,8%	5	1	20,0%
37 Doprava a spoje	10	2	20,0%				104	16	15,4%			
39 Speciální a interdisciplinár. tech. obory	4	1	25,0%	50	12	24,0%				11	1	9,1%
41 Zemědělství a lesnictví	146	25	17,1%				77	15	19,5%			
43 Veterinářství a veterinární prevence												
53 Zdravotnictví							75	9	12,0%	114	2	1,8%
61 Filozofie, teologie												
63 Ekonomika a administrativa							445	78	17,5%	65	6	9,2%
64 Podnikání v oborech, v odvětvích				135	25	18,5%				21	6	28,6%
65 Gastronomie, hotelnictví a turismus	334	75	22,5%	22	5	22,7%	92	14	15,2%			
66 Obchod	55	11	20,0%	70	10	14,3%						
68 Právo, právní a veřejnosprávní činnost							110	23	20,9%	11	2	18,2%
69 Osobní a provozní služby	118	32	27,1%	92	9	9,8%						
72 Publicistika, knihovnictví a informatika							20	3	15,0%			
75 Pedagogika, učitelství a sociální péče	23	2	8,7%				78	10	12,8%	61	7	11,5%
78 Obecně odborná příprava							249	21	8,4%			
82 Umění a užité umění				23	1	4,3%	72	15	20,8%			
Gymnaziální vzdělání - K							977	60	6,1%			

Karlovarský kraj	Střední vzdělání s výučním listem - E, H			Střední odborné vzdělání s MZ a odborným výcvikem - L/0; Nástavbové vzdělání - L/5			Střední odborné vzdělání s maturitní zkouškou - M			Vyšší odborné vzdělání - N		
duben 2013	Abs12	NZ	mNZ	Abs12	NZ	mNZ	Abs12	NZ	mNZ	Abs12	NZ	mNZ
Celkem	805	288	35,8%	150	38	25,3%	939	168	17,9%	121	8	6,6%
16 Ekologie a ochrana životního prostředí												
18 Informační technologie							70	17	24,3%			
21 Hornictví, hutnictví a slévárnictví												
23 Strojírenství a strojírenská výroba	161	43	26,7%	11	2	18,2%	36	6	16,7%			
26 Elektrotech., telekom. a výpočet. technika	39	14	35,9%				33	6	18,2%			
28 Technická chemie a chemie silikátů							7	2	28,6%			
29 Potravinářství a potravinářská chemie	19	13	68,4%									
31 Textilní výroba a oděvnictví												
32 Kožed. a obuv. výroba a zprac. plastů												
33 Zprac. dřeva a výroba hudeb. nástrojů	27	16	59,3%	5	3	60,0%						
34 Polygrafie, zpr. papíru, filmu, fotografie				6	0	0,0%						
36 Stavebnictví, geodézie a kartografie	89	46	51,7%				49	16	32,7%			
37 Doprava a spoje							50	11	22,0%			
39 Speciální a interdisciplinár. tech. obory				24	10	41,7%						
41 Zemědělství a lesnictví	36	14	38,9%				55	11	20,0%			
43 Veterinářství a veterinární prevence												
53 Zdravotnictví	15	1	6,7%				89	8	9,0%	53	5	9,4%
61 Filozofie, teologie												
63 Ekonomika a administrativa							174	32	18,4%			
64 Podnikání v oborech, v odvětvích				29	11	37,9%						
65 Gastronomie, hotelnictví a turismus	310	96	31,0%	23	3	13,0%	58	5	8,6%	29	2	6,9%
66 Obchod	47	21	44,7%	10	3	30,0%						
68 Právo, právní a veřejnosprávní činnost							90	20	22,2%			
69 Osobní a provozní služby	62	24	38,7%	39	6	15,4%						
72 Publicistika, knihovnictví a informatika							17	2	11,8%			
75 Pedagogika, učitelství a sociální péče							36	2	5,6%	39	1	2,6%
78 Obecně odborná příprava							139	26	18,7%			
82 Umění a užité umění				3	0	0,0%	36	4	11,1%			
Gymnaziální vzdělání - K							579	30	5,2%			

Ústecký kraj	Střední vzdělání s výučním listem - E, H			Střední odborné vzdělání s MZ a odborným výcvikem - L/0; Nástavbové vzdělání - L/5			Střední odborné vzdělání s maturitní zkouškou - M			Vyšší odborné vzdělání - N		
duben 2013	Abs12	NZ	mNZ	Abs12	NZ	mNZ	Abs12	NZ	mNZ	Abs12	NZ	mNZ
Celkem	2161	898	41,6%	554	185	33,4%	2836	611	21,5%	333	45	13,5%
16 Ekologie a ochrana životního prostředí							50	6	12,0%			
18 Informační technologie							191	42	22,0%			
21 Hornictví, hutnictví a slévárnictví												
23 Strojírenství a strojírenská výroba	500	166	33,2%	62	12	19,4%	200	46	23,0%			
26 Elektrotech., telekom. a výpočet. technika	124	50	40,3%	110	20	18,2%	195	35	17,9%	15	3	20,0%
28 Technická chemie a chemie silikátů							27	9	33,3%			
29 Potravinářství a potravinářská chemie	69	30	43,5%									
31 Textilní výroba a oděvnictví	12	12	100,0%	2	1	50,0%						
32 Kožed. a obuv. výroba a zprac. plastů												
33 Zprac. dřeva a výroba hudeb. nástrojů	122	47	38,5%									
34 Polygrafie, zpr. papíru, filmu, fotografie	23	11	47,8%	32	6	18,8%	44	9	20,5%			
36 Stavebnictví, geodézie a kartografie	257	92	35,8%	6	2	33,3%	146	26	17,8%	17	1	5,9%
37 Doprava a spoje				12	3	25,0%	78	24	30,8%			
39 Speciální a interdisciplinár. tech. obory				38	12	31,6%	25	3	12,0%			
41 Zemědělství a lesnictví	132	52	39,4%				85	37	43,5%			
43 Veterinářství a veterinární prevence												
53 Zdravotnictví	14	5	35,7%				155	19	12,3%	88	5	5,7%
61 Filozofie, teologie												
63 Ekonomika a administrativa							717	179	25,0%	35	6	17,1%
64 Podnikání v oborech, v odvětvích				158	72	45,6%				50	7	14,0%
65 Gastronomie, hotelnictví a turismus	483	219	45,3%	41	14	34,1%	280	69	24,6%			
66 Obchod	154	113	73,4%	31	21	67,7%						
68 Právo, právní a veřejnosprávní činnost							119	27	22,7%	34	9	26,5%
69 Osobní a provozní služby	232	87	37,5%	62	22	35,5%						
72 Publicistika, knihovnictví a informatika												
75 Pedagogika, učitelství a sociální péče	34	11	32,4%				219	46	21,0%	61	8	13,1%
78 Obecně odborná příprava							285	29	10,2%			
82 Umění a užité umění	5	3	60,0%				20	5	25,0%	33	6	18,2%
Gymnaziální vzdělání - K							1542	100	6,5%			

Liberecký kraj	Střední vzdělání s výučním listem - E, H			Střední odborné vzdělání s MZ a odborným výcvikem - L/0; Nástavbové vzdělání - L/5			Střední odborné vzdělání s maturitní zkouškou - M			Vyšší odborné vzdělání - N		
duben 2013	Abs12	NZ	mNZ	Abs12	NZ	mNZ	Abs12	NZ	mNZ	Abs12	NZ	mNZ
Celkem	1063	296	27,8%	279	74	26,5%	1329	216	16,3%	97	7	7,2%
16 Ekologie a ochrana životního prostředí							24	4	16,7%			
18 Informační technologie							26	0	0,0%			
21 Hornictví, hutnictví a slévárnictví												
23 Strojírenství a strojírenská výroba	242	51	21,1%	26	5	19,2%	90	23	25,6%			
26 Elektrotech., telekom. a výpočet. technika	85	11	12,9%	53	5	9,4%	50	2	4,0%	7	0	0,0%
28 Technická chemie a chemie silikátů	22	13	59,1%				19	4	21,1%			
29 Potravinářství a potravinářská chemie	34	10	29,4%									
31 Textilní výroba a oděvnictví	15	7	46,7%				27	5	18,5%			
32 Kožed. a obuv. výroba a zprac. plastů												
33 Zprac. dřeva a výroba hudeb. nástrojů	98	35	35,7%									
34 Polygrafie, zpr. papíru, filmu, fotografie												
36 Stavebnictví, geodézie a kartografie	118	44	37,3%				100	22	22,0%			
37 Doprava a spoje							18	6	33,3%			
39 Speciální a interdisciplinár. tech. obory	6	2	33,3%	61	16	26,2%						
41 Zemědělství a lesnictví	76	22	28,9%				12	2	16,7%			
43 Veterinářství a veterinární prevence												
53 Zdravotnictví	21	4	19,0%				57	3	5,3%	16	0	0,0%
61 Filozofie, teologie												
63 Ekonomika a administrativa							408	93	22,8%	63	5	7,9%
64 Podnikání v oborech, v odvětvích				78	35	44,9%						
65 Gastronomie, hotelnictví a turismus	219	66	30,1%	9	2	22,2%	125	22	17,6%			
66 Obchod	61	16	26,2%	18	8	44,4%						
68 Právo, právní a veřejnosprávní činnost												
69 Osobní a provozní služby	50	13	26,0%	34	3	8,8%						
72 Publicistika, knihovnictví a informatika												
75 Pedagogika, učitelství a sociální péče	7	1	14,3%				24	0	0,0%			
78 Obecně odborná příprava							206	17	8,3%			
82 Umění a užité umění	9	1	11,1%				143	13	9,1%	11	2	18,2%
Gymnaziální vzdělání - K							711	44	6,2%			

Královéhradecký kraj	Střední vzdělání s výučním listem - E, H			Střední odborné vzdělání s MZ a odborným výcvikem - L/0; Nástavbové vzdělání - L/5			Střední odborné vzdělání s maturitní zkouškou - M			Vyšší odborné vzdělání - N		
duben 2013	Abs12	NZ	mNZ	Abs12	NZ	mNZ	Abs12	NZ	mNZ	Abs12	NZ	mNZ
Celkem	1654	395	23,9%	514	92	17,9%	2551	299	11,7%	239	25	10,5%
16 Ekologie a ochrana životního prostředí							40	8	20,0%			
18 Informační technologie							391	28	7,2%			
21 Hornictví, hutnictví a slévárnictví												
23 Strojírenství a strojírenská výroba	307	46	15,0%	59	6	10,2%	162	23	14,2%	35	2	5,7%
26 Elektrotech., telekom. a výpočet. technika	168	29	17,3%	45	8	17,8%	118	19	16,1%			
28 Technická chemie a chemie silikátů							19	5	26,3%			
29 Potravinářství a potravinářská chemie	105	32	30,5%									
31 Textilní výroba a oděvnictví	5	3	60,0%				2	0	0,0%			
32 Kožed. a obuv. výroba a zprac. plastů	3	1	33,3%									
33 Zprac. dřeva a výroba hudeb. nástrojů	98	20	20,4%									
34 Polygrafie, zpr. papíru, filmu, fotografie	9	1	11,1%	24	1	4,2%						
36 Stavebnictví, geodézie a kartografie	122	38	31,1%				108	16	14,8%	13	2	15,4%
37 Doprava a spoje	5	2	40,0%	16	0	0,0%	31	8	25,8%			
39 Speciální a interdisciplinár. tech. obory	4	1	25,0%	55	6	10,9%						
41 Zemědělství a lesnictví	167	30	18,0%	4	0	0,0%	85	17	20,0%	7	1	14,3%
43 Veterinářství a veterinární prevence							83	8	9,6%			
53 Zdravotnictví							107	8	7,5%	79	3	3,8%
61 Filozofie, teologie												
63 Ekonomika a administrativa							448	46	10,3%	63	8	12,7%
64 Podnikání v oborech, v odvětvích				168	37	22,0%						
65 Gastronomie, hotelnictví a turismus	382	121	31,7%	28	10	35,7%	193	30	15,5%	8	1	12,5%
66 Obchod	71	22	31,0%	54	17	31,5%						
68 Právo, právní a veřejnosprávní činnost							120	23	19,2%	34	8	23,5%
69 Osobní a provozní služby	146	32	21,9%	35	3	8,6%						
72 Publicistika, knihovnictví a informatika							19	5	26,3%			
75 Pedagogika, učitelství a sociální péče	23	11	47,8%				147	15	10,2%			
78 Obecně odborná příprava							336	24	7,1%			
82 Umění a užité umění	39	6	15,4%	26	4	15,4%	142	16	11,3%			
Gymnaziální vzdělání - K							1270	31	2,4%			

Pardubický kraj	Střední vzdělání s výučním listem - E, H			Střední odborné vzdělání s MZ a odborným výcvikem - L/0; Nástavbové vzdělání - L/5			Střední odborné vzdělání s maturitní zkouškou - M			Vyšší odborné vzdělání - N		
	Abs12	NZ	mNZ	Abs12	NZ	mNZ	Abs12	NZ	mNZ	Abs12	NZ	mNZ
duben 2013												
Celkem	1477	365	24,7%	520	121	23,3%	2026	311	15,4%	244	32	13,1%
16 Ekologie a ochrana životního prostředí							22	5	22,7%	18	3	16,7%
18 Informační technologie							109	21	19,3%			
21 Hornictví, hutnictví a slévárnictví												
23 Strojírenství a strojírenská výroba	393	69	17,6%	124	15	12,1%	54	14	25,9%			
26 Elektrotech., telekom. a výpočet. technika	133	23	17,3%	94	10	10,6%	133	13	9,8%	8	3	37,5%
28 Technická chemie a chemie silikátů							68	3	4,4%			
29 Potravinářství a potravinářská chemie	81	36	44,4%				24	4	16,7%			
31 Textilní výroba a oděvnictví							33	4	12,1%			
32 Kožed. a obuv. výroba a zprac. plastů												
33 Zprac. dřeva a výroba hudeb. nástrojů	78	16	20,5%	11	4	36,4%						
34 Polygrafie, zpr. papíru, filmu, fotografie	37	8	21,6%	40	8	20,0%						
36 Stavebnictví, geodézie a kartografie	145	55	37,9%	9	2	22,2%	145	14	9,7%	15	0	0,0%
37 Doprava a spoje							45	2	4,4%			
39 Speciální a interdisciplinár. tech. obory	8	1	12,5%	58	17	29,3%						
41 Zemědělství a lesnictví	181	37	20,4%	12	1	8,3%	178	44	24,7%			
43 Veterinářství a veterinární prevence												
53 Zdravotnictví	14	1	7,1%				143	18	12,6%			
61 Filozofie, teologie												
63 Ekonomika a administrativa							504	86	17,1%	40	8	20,0%
64 Podnikání v oborech, v odvětvích				68	28	41,2%				28	4	14,3%
65 Gastronomie, hotelnictví a turismus	235	79	33,6%	10	4	40,0%	192	24	12,5%			
66 Obchod	32	8	25,0%	27	9	33,3%						
68 Právo, právní a veřejnosprávní činnost							29	5	17,2%			
69 Osobní a provozní služby	118	23	19,5%	67	23	34,3%						
72 Publicistika, knihovnictví a informatika												
75 Pedagogika, učitelství a sociální péče	15	5	33,3%				70	15	21,4%	135	14	10,4%
78 Obecné odborná příprava							232	26	11,2%			
82 Umění a užité umění	7	4	57,1%				45	13	28,9%			
Gymnaziální vzdělání - K							1167	36	3,1%			

Kraj Vysočina	Střední vzdělání s výučním listem - E, H			Střední odborné vzdělání s MZ a odborným výcvikem - L/0; Nástavbové vzdělání - L/5			Střední odborné vzdělání s maturitní zkouškou - M			Vyšší odborné vzdělání - N		
	Abs12	NZ	mNZ	Abs12	NZ	mNZ	Abs12	NZ	mNZ	Abs12	NZ	mNZ
duben 2013												
Celkem	1710	455	26,6%	569	136	23,9%	2192	316	14,4%	259	45	17,4%
16 Ekologie a ochrana životního prostředí							32	7	21,9%			
18 Informační technologie							163	14	8,6%			
21 Hornictví, hutnictví a slévárnictví	8	2	25,0%	5	2	40,0%						
23 Strojírenství a strojírenská výroba	325	67	20,6%	119	10	8,4%	155	10	6,5%			
26 Elektrotech., telekom. a výpočet. technika	162	35	21,6%	61	10	16,4%	74	22	29,7%	22	3	13,6%
28 Technická chemie a chemie silikátů	5	3	60,0%							11	4	36,4%
29 Potravinářství a potravinářská chemie	92	34	37,0%				12	4	33,3%			
31 Textilní výroba a oděvnictví	6	2	33,3%									
32 Kožed. a obuv. výroba a zprac. plastů												
33 Zprac. dřeva a výroba hudeb. nástrojů	128	31	24,2%	22	3	13,6%						
34 Polygrafie, zpr. papíru, filmu, fotografie				21	3	14,3%						
36 Stavebnictví, geodézie a kartografie	219	69	31,5%	12	3	25,0%	170	24	14,1%			
37 Doprava a spoje	9	3	33,3%	9	3	33,3%						
39 Speciální a interdisciplinár. tech. obory				40	15	37,5%				18	3	16,7%
41 Zemědělství a lesnictví	193	34	17,6%				105	26	24,8%	11	3	27,3%
43 Veterinářství a veterinární prevence							23	2	8,7%			
53 Zdravotnictví							112	11	9,8%	81	9	11,1%
61 Filozofie, teologie												
63 Ekonomika a administrativa							480	70	14,6%	43	11	25,6%
64 Podnikání v oborech, v odvětvích				158	56	35,4%				17	6	35,3%
65 Gastronomie, hotelnictví a turismus	311	105	33,8%	20	6	30,0%	270	37	13,7%	11	3	27,3%
66 Obchod	76	22	28,9%	37	12	32,4%						
68 Právo, právní a veřejnosprávní činnost							100	32	32,0%			
69 Osobní a provozní služby	143	36	25,2%	45	10	22,2%						
72 Publicistika, knihovnictví a informatika												
75 Pedagogika, učitelství a sociální péče	17	7	41,2%				87	11	12,6%	30	2	6,7%
78 Obecné odborná příprava							321	32	10,0%			
82 Umění a užité umění	16	5	31,3%	20	3	15,0%	88	14	15,9%	15	1	6,7%
Gymnaziální vzdělání - K							1154	41	3,6%			

Jihomoravský kraj	Střední vzdělání s výučním listem - E, H			Střední odborné vzdělání s MZ a odborným výcvikem - L/0; Nástavbové vzdělání - L/5			Střední odborné vzdělání s maturitní zkouškou - M			Vyšší odborné vzdělání - N		
duben 2013	Abs12	NZ	mNZ	Abs12	NZ	mNZ	Abs12	NZ	mNZ	Abs12	NZ	mNZ
Celkem	3318	967	29,1%	1133	294	25,9%	4543	748	16,5%	799	106	13,3%
16 Ekologie a ochrana životního prostředí							48	16	33,3%			
18 Informační technologie							317	39	12,3%			
21 Hornictví, hutnictví a slévárnictví												
23 Strojírenství a strojírenská výroba	725	168	23,2%	118	23	19,5%	385	55	14,3%			
26 Elektrotech., telekom. a výpočet. technika	286	63	22,0%	273	52	19,0%	218	48	22,0%	30	3	10,0%
28 Technická chemie a chemie silikátů	6	2	33,3%				57	11	19,3%			
29 Potravinářství a potravinářská chemie	188	61	32,4%				45	11	24,4%			
31 Textilní výroba a oděvnictví	9	4	44,4%				23	8	34,8%	5	0	0,0%
32 Kožed. a obuv. výroba a zprac. plastů	3	0	0,0%									
33 Zprac. dřeva a výroba hudeb. nástrojů	202	63	31,2%	38	18	47,4%	32	5	15,6%			
34 Polygrafie, zpr. papíru, filmu, fotografie	45	7	15,6%	45	7	15,6%	26	6	23,1%			
36 Stavebnictví, geodézie a kartografie	430	151	35,1%	24	8	33,3%	258	26	10,1%			
37 Doprava a spoje	21	3	14,3%	21	10	47,6%	77	8	10,4%			
39 Speciální a interdisciplinár. tech. obory	15	6	40,0%	134	30	22,4%				14	2	14,3%
41 Zemědělství a lesnictví	307	81	26,4%	34	6	17,6%	99	29	29,3%			
43 Veterinářství a veterinární prevence							40	19	47,5%			
53 Zdravotnictví	26	5	19,2%				317	31	9,8%	345	11	3,2%
61 Filozofie, teologie												
63 Ekonomika a administrativa							929	180	19,4%	109	26	23,9%
64 Podnikání v oborech, v odvětvích				247	71	28,7%						
65 Gastronomie, hotelnictví a turismus	599	197	32,9%	24	7	29,2%	350	73	20,9%			
66 Obchod	125	45	36,0%	30	15	50,0%	15	2	13,3%	6	1	16,7%
68 Právo, právní a veřejnosprávní činnost							84	24	28,6%	157	31	19,7%
69 Osobní a provozní služby	279	91	32,6%	109	38	34,9%	19	2	10,5%			
72 Publicistika, knihovnictví a informatika							45	9	20,0%	16	6	37,5%
75 Pedagogika, učitelství a sociální péče	25	14	56,0%				289	51	17,6%	75	11	14,7%
78 Obecně odborná příprava							691	70	10,1%			
82 Umění a užité umění	27	6	22,2%	36	9	25,0%	179	25	14,0%	42	15	35,7%
Gymnaziální vzdělání - K							2869	162	5,6%			

Olomoucký kraj	Střední vzdělání s výučním listem - E, H			Střední odborné vzdělání s MZ a odborným výcvikem - L/0; Nástavbové vzdělání - L/5			Střední odborné vzdělání s maturitní zkouškou - M			Vyšší odborné vzdělání - N		
duben 2013	Abs12	NZ	mNZ	Abs12	NZ	mNZ	Abs12	NZ	mNZ	Abs12	NZ	mNZ
Celkem	1788	610	34,1%	746	218	29,2%	2274	435	19,1%	246	34	13,8%
16 Ekologie a ochrana životního prostředí							19	4	21,1%			
18 Informační technologie							78	15	19,2%			
21 Hornictví, hutnictví a slévárnictví												
23 Strojírenství a strojírenská výroba	403	108	26,8%	200	30	15,0%	218	31	14,2%	20	2	10,0%
26 Elektrotech., telekom. a výpočet. technika	141	28	19,9%	55	18	32,7%	231	40	17,3%	59	14	23,7%
28 Technická chemie a chemie silikátů	3	1	33,3%	20	3	15,0%	11	4	36,4%			
29 Potravinářství a potravinářská chemie	99	30	30,3%				15	10	66,7%			
31 Textilní výroba a oděvnictví	5	4	80,0%				39	14	35,9%			
32 Kožed. a obuv. výroba a zprac. plastů	3	3	100,0%									
33 Zprac. dřeva a výroba hudeb. nástrojů	90	37	41,1%	6	0	0,0%	11	5	45,5%			
34 Polygrafie, zpr. papíru, filmu, fotografie				43	9	20,9%						
36 Stavebnictví, geodézie a kartografie	235	85	36,2%	13	0	0,0%	192	33	17,2%			
37 Doprava a spoje							40	10	25,0%			
39 Speciální a interdisciplinár. tech. obory	5	4	80,0%	39	8	20,5%				9	5	55,6%
41 Zemědělství a lesnictví	171	73	42,7%	5	0	0,0%	137	38	27,7%			
43 Veterinářství a veterinární prevence												
53 Zdravotnictví							231	32	13,9%	69	0	0,0%
61 Filozofie, teologie												
63 Ekonomika a administrativa							306	67	21,9%	19	5	26,3%
64 Podnikání v oborech, v odvětvích				243	110	45,3%						
65 Gastronomie, hotelnictví a turismus	303	113	37,3%	7	3	42,9%	222	48	21,6%	23	5	21,7%
66 Obchod	127	62	48,8%	65	27	41,5%						
68 Právo, právní a veřejnosprávní činnost							82	25	30,5%			
69 Osobní a provozní služby	143	41	28,7%	31	5	16,1%						
72 Publicistika, knihovnictví a informatika							16	1	6,3%			
75 Pedagogika, učitelství a sociální péče	39	15	38,5%				121	17	14,0%	47	3	6,4%
78 Obecně odborná příprava							245	28	11,4%			
82 Umění a užité umění	21	6	28,6%	19	5	26,3%	60	13	21,7%			
Gymnaziální vzdělání - K							1654	79	4,8%			

Zlínský kraj	Střední vzdělání s výučním listem - E, H			Střední odborné vzdělání s MZ a odborným výcvikem - L/0; Nástavbové vzdělání - L/5			Střední odborné vzdělání s maturitní zkouškou - M			Vyšší odborné vzdělání - N		
	Abs12	NZ	mNZ	Abs12	NZ	mNZ	Abs12	NZ	mNZ	Abs12	NZ	mNZ
duben 2013												
Celkem	1677	472	28,1%	932	205	22,0%	2692	323	12,0%	228	42	18,4%
16 Ekologie a ochrana životního prostředí							39	8	20,5%			
18 Informační technologie							130	8	6,2%			
21 Hornictví, hutnictví a slévárnictví												
23 Strojírenství a strojírenská výroba	379	74	19,5%	236	23	9,7%	183	18	9,8%			
26 Elektrotech., telekom. a výpočet. technika	162	39	24,1%	169	29	17,2%	172	23	13,4%			
28 Technická chemie a chemie silikátů				14	0	0,0%	24	1	4,2%			
29 Potravinářství a potravinářská chemie	80	22	27,5%				19	5	26,3%	6	1	16,7%
31 Textilní výroba a oděvnictví	2	0	0,0%				5	2	40,0%			
32 Kožed. a obuv. výroba a zprac. plastů							25	5	20,0%			
33 Zprac. dřeva a výroba hudeb. nástrojů	93	36	38,7%	39	8	20,5%	3	2	66,7%			
34 Polygrafie, zpr. papíru, filmu, fotografie	20	5	25,0%	31	3	9,7%						
36 Stavebnictví, geodézie a kartografie	203	70	34,5%				199	16	8,0%			
37 Doprava a spoje												
39 Speciální a interdisciplinár. tech. obory	11	2	18,2%	42	17	40,5%						
41 Zemědělství a lesnictví	138	32	23,2%				33	6	18,2%			
43 Veterinářství a veterinární prevence							85	8	9,4%			
53 Zdravotnictví							147	13	8,8%	66	3	4,5%
61 Filozofie, teologie												
63 Ekonomika a administrativa							593	91	15,3%	31	6	19,4%
64 Podnikání v oborech, v odvětvích				203	65	32,0%						
65 Gastronomie, hotelnictví a turismus	354	124	35,0%	52	21	40,4%	189	27	14,3%	14	3	21,4%
66 Obchod	68	27	39,7%	64	16	25,0%						
68 Právo, právní a veřejnosprávní činnost							102	9	8,8%	35	8	22,9%
69 Osobní a provozní služby	127	32	25,2%	32	10	31,3%						
72 Publicistika, knihovnictví a informatika							24	5	20,8%			
75 Pedagogika, učitelství a sociální péče	31	6	19,4%				140	27	19,3%	55	15	27,3%
78 Obecné odborná příprava							508	41	8,1%			
82 Umění a užité umění	9	3	33,3%	50	13	26,0%	72	8	11,1%	21	6	28,6%
Gymnaziální vzdělání - K							1496	51	3,4%			

Moravskoslezský kraj	Střední vzdělání s výučním listem - E, H			Střední odborné vzdělání s MZ a odborným výcvikem - L/0; Nástavbové vzdělání - L/5			Střední odborné vzdělání s maturitní zkouškou - M			Vyšší odborné vzdělání - N		
	Abs12	NZ	mNZ	Abs12	NZ	mNZ	Abs12	NZ	mNZ	Abs12	NZ	mNZ
duben 2013												
Celkem	3304	1036	31,4%	1081	310	28,7%	5329	887	16,6%	374	50	13,4%
16 Ekologie a ochrana životního prostředí							75	21	28,0%			
18 Informační technologie							522	38	7,3%			
21 Hornictví, hutnictví a slévárnictví	14	7	50,0%	16	5	31,3%	11	3	27,3%			
23 Strojírenství a strojírenská výroba	877	197	22,5%	240	36	15,0%	409	48	11,7%	5	1	20,0%
26 Elektrotech., telekom. a výpočet. technika	288	61	21,2%	91	23	25,3%	258	69	26,7%	5	0	0,0%
28 Technická chemie a chemie silikátů							52	6	11,5%			
29 Potravinářství a potravinářská chemie	149	62	41,6%				8	1	12,5%			
31 Textilní výroba a oděvnictví	12	6	50,0%				14	7	50,0%			
32 Kožed. a obuv. výroba a zprac. plastů												
33 Zprac. dřeva a výroba hudeb. nástrojů	159	58	36,5%	18	6	33,3%	25	6	24,0%			
34 Polygrafie, zpr. papíru, filmu, fotografie	4	0	0,0%	23	7	30,4%	69	17	24,6%			
36 Stavebnictví, geodézie a kartografie	331	123	37,2%	10	8	80,0%	267	47	17,6%			
37 Doprava a spoje				10	4	40,0%	103	23	22,3%			
39 Speciální a interdisciplinár. tech. obory				102	28	27,5%	51	13	25,5%			
41 Zemědělství a lesnictví	222	68	30,6%				128	30	23,4%			
43 Veterinářství a veterinární prevence												
53 Zdravotnictví	40	6	15,0%				302	46	15,2%	107	12	11,2%
61 Filozofie, teologie												
63 Ekonomika a administrativa							1051	220	20,9%	80	8	10,0%
64 Podnikání v oborech, v odvětvích				217	79	36,4%				6	2	33,3%
65 Gastronomie, hotelnictví a turismus	696	278	39,9%	108	31	28,7%	477	80	16,8%	95	16	16,8%
66 Obchod	187	68	36,4%	111	39	35,1%				20	0	0,0%
68 Právo, právní a veřejnosprávní činnost							241	49	20,3%	8	1	12,5%
69 Osobní a provozní služby	289	84	29,1%	118	40	33,9%						
72 Publicistika, knihovnictví a informatika												
75 Pedagogika, učitelství a sociální péče	36	18	50,0%				219	55	25,1%	48	10	20,8%
78 Obecné odborná příprava							914	90	9,8%			
82 Umění a užité umění				17	4	23,5%	133	18	13,5%			
Gymnaziální vzdělání - K							2915	138	4,7%			

Seznam oborů vzdělání podle skupin oborů

Písmenem v kódu oboru jsou rozlišovány obory vzdělání poskytující:

J - střední vzdělání (bez výučního listu a maturitní zkoušky)

E - střední vzdělání s výučním listem s nižšími nároky v oblasti všeobecného i obecně odborného vzdělání

H - střední vzdělání s výučním listem

L/0 - střední vzdělání s maturitní zkouškou, u kterých je součástí vzdělávání i odborný výcvik

L/5 - poskytující střední vzdělání s maturitní zkouškou - nástavbové studium

M - střední vzdělání s maturitní zkouškou

P - vyšší odborné vzdělání v konzervatoři

16 Ekologie a ochrana životního prostředí

16-01-M/01 Ekologie a životní prostředí

16-02-M/01 Průmyslová ekologie

18 Informatické obory

18-20-M/01 Informační technologie

21 Hornictví a hornická geologie, hutnictví a slévárenství

21-52-H/01 Hutník

21-53-H/01 Modelář

21-55-H/01 Slévač

21-43-L/01 Hutník operátor

21-44-L/01 Technik modelových zařízení

21-43-L/51 Hutník operátor

21-44-L/51 Technik modelových zařízení

21-42-M/01 Geotechnika

21-43-M/01 Hutnictví

21-44-M/01 Strojírenská metalurgie

23 Strojírenství a strojírenská výroba

23-51-E/01 Strojírenské práce

23-51-H/01 Strojní mechanik

23-52-H/01 Nástrojař

23-55-H/01 Klempíř

23-55-H/02 Karosář

23-56-H/01 Obráběč kovů

23-57-H/01 Kovář

23-61-H/01 Autolakýrník

23-62-H/01 Jemný mechanik

23-65-H/01 Strojník

23-65-H/02 Lodník

23-65-H/03 Strojník silničních strojů

23-68-H/01 Mechanik opravář motorových

vozidel

23-69-H/01 Puškař

23-44-L/01 Mechanik strojů a zařízení

23-45-L/01 Mechanik seřizovač

23-45-L/02 Letecký mechanik

23-62-L/01 Optik

23-69-L/01 Technik - puškař

23-43-L/51 Provozní technika

23-44-L/51 Mechanik strojů a zařízení

23-45-L/51 Mechanik seřizovač

23-62-L/51 Optik

23-69-L/51 Technik - puškař

23-41-M/01 Strojírenství

23-45-M/01 Dopravní prostředky

26 Elektrotechnika, telekomunikační a výpočetní technika

26-51-E/01 Elektrotechnické a strojné montážní práce

26-51-H/01 Elektrikář

26-51-H/02

Elektrikář - silnoproud

26-52-H/01

Elektromechanik pro zařízení a přístroje

26-57-H/01

Autoelektrikář

26-59-H/01

Spojový mechanik

26-41-L/01

Mechanik elektrotechnik

26-41-L/51

Mechanik elektrotechnik

26-41-L/52

Provozní elektrotechnika

26-45-L/51

Telekomunikace

26-41-M/01

Elektrotechnika

26-45-M/01

Telekomunikace

28 Technická chemie a chemie silikátů

28-52-E/01 Chemické práce

28-56-E/01 Papírenská výroba

28-57-E/01 Keramická výroba

28-58-E/01 Sklářská výroba

28-63-E/01 Bižuterní výroba

28-52-H/01 Chemik

28-57-H/01 Výrobce a dekorátor keramiky

28-58-H/01 Sklář - výrobce a zušlechťovatel skla

28-63-H/01 Výrobce bižuterie a dekorativních předmětů

28-42-L/01 Chemik operátor

28-42-L/51 Chemik operátor

28-45-L/51 Sklářský a keramický průmysl

28-41-M/01 Technologie celulózky a papíru

28-44-M/01 Aplikovaná chemie

28-46-M/01 Technologie silikátů

29 Potravinářství a potravinářská chemie

29-51-E/01 Potravinářská výroba

29-51-E/02 Potravinářské práce

29-51-H/01 Výrobce potravin

29-53-H/01 Pekař

29-54-H/01 Cukrář

29-56-H/01 Řezník - uzenář

29-41-L/51 Technologie potravin

29-41-M/01 Technologie potravin

29-42-M/01 Analýza potravin

31 Textilní výroba a oděvnictví

31-57-E/01 Textilní a oděvní výroba

31-59-E/01 Šití oděvů

31-59-E/02 Šití prádla

31-57-H/01 Výrobce textilií

31-58-H/01 Krejčí

31-62-H/01 Výrobce pokrývek hlavy

31-43-L/01 Oděvní technik

31-41-L/51 Textilnictví

31-43-L/51 Oděvnictví

31-41-M/01 Textilnictví

31-43-M/01 Oděvnictví

32 Kožedělná a obuvnická výroba a zpracování plastů

- 32-41-E/01 Kožedělná výroba
- 32-52-H/01 Výrobce kožedělného zboží
- 32-54-H/01 Výrobce obuvi
- 32-41-M/01 Zpracování usní, plastů a pryže

33 Zpracování dřeva a výroba hudebních nástrojů

- 33-56-E/01 Truhlářská a čalounická výroba
- 33-57-E/01 Dřevařská výroba
- 33-58-E/01 Zpracovatel přírodních pletiv
- 33-54-H/01 Mechanik hudebních nástrojů
- 33-54-H/02 Mechanik dechových a bicích hudebních nástrojů
- 33-56-H/01 Truhlář
- 33-59-H/01 Čalouník
- 33-41-L/01 Operátor dřevařské a nábytkářské výroby
- 33-42-L/51 Nábytkářská a dřevařská výroba
- 33-42-M/01 Nábytkářská a dřevařská výroba
- 33-43-M/01 Výroba hudebních nástrojů

34 Polygrafie, zpracování papíru, filmu a fotografie

- 34-57-E/01 Knihařské práce
- 34-52-H/01 Tiskař na polygrafických strojích
- 34-53-H/01 Reprodukční grafik
- 34-57-H/01 Knihař
- 34-52-L/01 Tiskař na polygrafických strojích
- 34-53-L/01 Reprodukční grafik pro média
- 34-56-L/01 Fotograf
- 34-57-L/01 Technik dokončovacího zpracování tiskovin
- 34-41-L/51 Polygrafický průmysl
- 34-56-L/51 Fotograf
- 34-41-M/01 Polygrafie
- 34-42-M/01 Obalová technika

36 Stavebnictví, geodézie a kartografie

- 36-51-E/01 Dlaždičské práce
- 36-55-E/01 Klempířské práce ve stavebnictví
- 36-57-E/01 Malířské a natěračské práce
- 36-59-E/01 Podlahářské práce
- 36-62-E/01 Sklenářské práce
- 36-64-E/01 Tesařské práce
- 36-67-E/01 Zednické práce
- 36-67-E/02 Stavební práce
- 36-69-E/01 Pokrývačské práce
- 36-52-H/01 Instalátér
- 36-52-H/02 Mechanik plynových zařízení
- 36-54-H/01 Kameník
- 36-56-H/01 Kominík
- 36-58-H/01 Montér vodovodů a kanalizací a obsluha vodárenských zařízení
- 36-59-H/01 Podlahář
- 36-62-H/01 Sklenář
- 36-63-H/01 Štukatér
- 36-64-H/01 Tesař
- 36-65-H/01 Vodař
- 36-66-H/01 Montér suchých staveb
- 36-67-H/01 Zedník
- 36-67-H/02 Kamnář
- 36-69-H/01 Pokrývač
- 36-44-L/51 Stavební provoz
- 36-45-L/52 Technik plynových zařízení a tepelných soustav

- 36-43-M/01 Stavební materiály
- 36-45-M/01 Technická zařízení budov
- 36-46-M/01 Geodézie a katastr nemovitostí
- 36-47-M/01 Stavebnictví

37 Doprava a spoje

- 37-51-H/01 Manipulant poštovního provozu a přepravy
- 37-52-H/01 Železničář
- 37-42-L/51 Logistické a finanční služby
- 37-41-M/01 Provoz a ekonomika dopravy
- 37-42-M/01 Logistické a finanční služby

39 Speciální a interdisciplinární technické obory

- 39-41-H/01 Malíř a lakýrník
- 39-41-L/01 Autotronik
- 39-41-L/02 Mechanik instalatérských a elektrotechnických zařízení
- 39-41-L/51 Autotronik
- 39-08-M/01 Požární ochrana

41 Zemědělství a lesnictví

- 41-51-E/01 Zemědělské práce
- 41-52-E/01 Zahradnické práce
- 41-52-E/02 Zahradnická výroba
- 41-55-E/01 Opravářské práce
- 41-56-E/01 Lesnické práce
- 41-51-H/01 Zemědělec - farmář
- 41-51-H/02 Včelař
- 41-52-H/01 Zahradník
- 41-53-H/01 Rybář
- 41-53-H/02 Jezdec a chovatel koní
- 41-54-H/01 Podkovář a zemědělský kovář
- 41-55-H/01 Opravář zemědělských strojů
- 41-56-H/01 Lesní mechanizátor
- 41-56-H/02 Opravář lesnických strojů
- 41-57-H/01 Zpracovatel dřeva
- 41-43-L/01 Chovatel cizokrajných zvířat
- 41-43-L/51 Rybářství
- 41-43-L/52 Trenérství dostihových a sportovních koní
- 41-44-L/51 Zahradnictví
- 41-45-L/51 Mechanizace zemědělství a lesního hospodářství
- 41-04-M/01 Rostlinolékařství
- 41-41-M/01 Agropodnikání
- 41-42-M/01 Vinohradnictví
- 41-43-M/01 Rybářství
- 41-43-M/02 Chovatelství
- 41-44-M/01 Zahradnictví
- 41-45-M/01 Mechanizace a služby
- 41-46-M/01 Lesnictví

43 Veterinářství a veterinární prevence

- 43-41-M/01 Veterinářství

53 Zdravotnictví

- 53-41-H/01 Ošetřovatel
- 53-41-J/01 Zubní instrumentářka
- 53-41-L/51 Zdravotnický asistent
- 53-41-M/01 Zdravotnický asistent
- 53-41-M/02 Nutriční asistent
- 53-43-M/01 Laboratorní asistent
- 53-44-M/01 Ortoticko - protetický technik
- 53-44-M/03 Asistent zubního technika

63 Ekonomika a administrativa

- 63-51-J/01 Obchodní škola
 63-41-M/01 Ekonomika a podnikání
 63-41-M/02 Obchodní akademie

64 Podnikání v oborech, odvětví

- 64-41-L/51 Podnikání

65 Gastronomie, hotelnictví a turismus

- 65-51-E/01 Stravovací a ubytovací služby
 65-51-E/02 Práce ve stravování
 65-51-H/01 Kuchař - číšník
 65-41-L/01 Gastronomie
 65-41-L/51 Gastronomie
 65-42-M/01 Hotelnictví
 65-42-M/02 Cestovní ruch

66 Obchod

- 66-51-E/01 Prodavačské práce
 66-51-H/01 Prodavač
 66-52-H/01 Aranžér
 66-53-H/01 Operátor skladování
 66-41-L/01 Obchodník
 66-41-L/51 Obchodník
 66-42-L/51 Propagace
 66-43-M/01 Knihkupecké a nakladatelské činnosti

68 Právo, právní a veřejnosprávní činnost

- 68-42-L/51 Bezpečnostní služby
 68-42-M/01 Bezpečnostně právní činnost
 68-43-M/01 Veřejnosprávní činnost

69 Osobní a provozní služby

- 69-54-E/01 Provozní služby
 69-51-H/01 Kadeřník
 69-53-H/01 Rekondiční a sportovní masér
 69-41-L/01 Kosmetické služby
 69-41-L/02 Masér sportovní a rekondiční
 69-41-L/51 Masér sportovní a rekondiční
 69-41-L/52 Vlasová kosmetika
 69-42-M/01 Oční optik

72 Publicistika, knihovnictví a informatika

- 72-41-M/01 Informační služby

75 Pedagogika, učitelství a sociální péče

- 75-41-E/01 Pečovatelské služby
 75-31-J/01 Pedagogika pro asistenty ve školství
 75-41-J/01 Pečovatelské služby
 75-41-L/51 Sociální činnost
 75-31-M/01 Předškolní a mimoškolní pedagogika
 75-31-M/02 Pedagogika pro asistenty ve školství
 75-41-M/01 Sociální činnost

78 Obecně odborná příprava

- 78-62-C/01 Praktická škola jednoletá
 78-62-C/02 Praktická škola dvouletá
 78-42-M/01 Technické lyceum
 78-42-M/02 Ekonomické lyceum
 78-42-M/03 Pedagogické lyceum
 78-42-M/04 Zdravotnické lyceum
 78-42-M/05 Přírodovědné lyceum
 78-42-M/06 Kombinované lyceum

82 Umění a užitě umění

- 82-51-H/01 Umělecký kovář a zámečnický, pasíř
 82-51-H/02 Umělecký truhlář a řezbář
 82-51-H/03 Zlatník a klenotník
 82-51-H/04 Umělecký keramik
 82-51-H/05 Vlásokář a maskér
 82-51-H/06 Umělecký štukatér
 82-51-H/07 Umělecký pozlaccovač
 82-51-H/08 Umělecký sklenář
 82-51-H/09 Umělecký rytec
 82-44-J/01 Ladění klavírů a kulturní činnost
 82-48-L/01 Starožitník
 82-51-L/01 Uměleckořemeslné zpracování kovů
 82-51-L/02 Uměleckořemeslné zpracování dřeva
 82-51-L/03 Uměleckořemeslné zpracování textilu
 82-51-L/04 Uměleckořemeslné zpracování kamene a keramiky
 82-51-L/05 Uměleckořemeslné zpracování skla
 82-51-L/06 Uměleckořemeslná stavba hudebních nástrojů
 82-51-L/51 Umělecké řemeslné práce
 82-41-M/01 Užitá malba
 82-41-M/02 Užitá fotografie a média
 82-41-M/03 Scénická a výstavní tvorba
 82-41-M/04 Průmyslový design
 82-41-M/05 Grafický design
 82-41-M/06 Výtvarné zpracování kovů a drahých kamenů
 82-41-M/07 Modelářství a návrhářství oděvů
 82-41-M/08 Tvorba hraček a herních předmětů
 82-41-M/09 Modelářství a návrhářství obuvi a módních doplňků
 82-41-M/10 Řezbářství
 82-41-M/11 Design interiéru
 82-41-M/12 Výtvarné zpracování keramiky a porcelánu
 82-41-M/13 Výtvarné zpracování skla a světelných objektů
 82-41-M/14 Textilní výtvarnictví
 82-41-M/15 Tvorba a vzorování bižuterie
 82-41-M/16 Kamenosochařství
 82-41-M/17 Multimediální tvorba
 82-41-M/18 Uměleckořemeslná stavba varhan
 82-42-M/01 Konzervátorství a restaurátorství
 82-44-M/02 Ladění klavírů a příbuzných nástrojů
 82-44-P/01 Hudba
 82-45-P/01 Zpěv
 82-46-P/01 Tanec
 82-47-P/01 Hudebně dramatické umění

evropský sociální fond v ČR
EVROPSKÁ UNIE
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY
OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Vše

HLEDAT

Úvodní stranaObory, školy a profeseAbsolventi škol a trh práceBez bariérJak na to

Informační systém o uplatnění absolventů škol na trhu práce

Vítáme Vás v informačním systému ISA+, který Vám nabízí pomoc při hledání vzdělávací a profesní dráhy. Najdete zde všechny školy a obory vzdělávání, informace k přechodu na trh práce i do dalšího vzdělávání. Při výběru povolání Vám pomůže i Profi test nebo prezentace pracovních činností. Velkým přínosem je ISA+ pro žáky se zdravotním postižením i pro ty, kteří mají studijní problémy.

KAM NA ŠKOLU

obory, školy a profese

- [Výběr podle oboru](#)
- [Výběr podle školy](#)
- [Výběr podle povolání](#)
- [Výběr podle videa](#)
- [Výběr podle obrázků](#)
- [Profitest](#)

ABSOLVENTI ŠKOL

A TRH PRÁCE

- [Vzdělávání a volba oboru](#)
- [Využití vzdělání](#)
- [Požadavky zaměstnavatelů](#)
- [Nezaměstnanost](#)
- [Zaměstnanost](#)
- [Publikace](#)

BEZ BARIÉR

až na trh práce

- [Volba školy pro žáky se ZP](#)
- [Absolventi se ZP a trh práce](#)
- [Předčasné odchody ze vzdělávání](#)
- [Statistické přehledy](#)

JAK NA TO

radý a doporučení

- [Jsem na základce](#)
- [Jsem na střední](#)
- [Jsem už dospělý](#)
- [Jsem poradce](#)

*Výrazně inovovaný informační systém ISA+ pomáhá **žákům základních škol** při volbě oboru vzdělání a výběru střední školy, **žákům středních škol** při rozhodování o pokračování ve vzdělávání a při přechodu na trh práce, **výchovným-kariérovým poradcům a učitelům** při poskytování kariérového poradenství a výuce témat Úvodu do světa práce, **managementu škol** při úpravách vlastní vzdělávací nabídky a tvorbě školních vzdělávacích programů.*

NEJVÝRAZNĚJŠÍ NOVINKY:

- možnost **výběru oborů i školních vzdělávacích programů (ŠVP)**,
- **nové videoukázky** – představují práci v technických profesích i přípravu na ně,
- **profitest** – pomůže žákům základních škol při výběru oblasti vzdělávání,
- **výběr podle obrázků** – poskytuje snadnější orientaci ve vzdělávací nabídce SŠ,
- **bez bariér až na trh práce** – nová sekce věnovaná problematice žáků se zdravotním postižením a tématu předčasných odchodů ze vzdělávání,
- **jak na to - rady a doporučení** – různé užitečné informace pro uživatele systému,
- **syntetické stránky** – obsahují soubor informací ke každé skupině oborů,
- **filtry vzdělávací nabídky** – podle zdravotního postižení, vzdálenosti od bydliště, formy studia, zřizovatele, ŠVP,
- **fulltextové vyhledávání** – najde na ISA+ odkazy související se zadaným výrazem.

O inovaci a obsah systému ISA+ se stará Národní ústav pro vzdělávání v rámci projektu MŠMT **Kariérové poradenství v podmínkách kurikulární reformy (VIP Kariéra II – KP)**, který je financován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky.